

Lääne-Viru Maavalitsus  
haridus- ja sotsiaalosakond

# HARIDUS & KULTUUR 2009

Rakvere 2010

## Sisukord

SAATEKS .....	3
Haridus- ja sotsiaalosakonna spetsialistid .....	4
1 HARIDUS.....	5
1.1 2009/2010 õppeaastal maakonnas tegutsevad õppe- ja lasteasutused .....	5
1.2 Haridusasutuste võrgu areng.....	7
1.3 Hariduse arengukava 2007-2015 täitmisest .....	9
1.4 Alusharidus .....	9
1.5 Üldharidus.....	12
1.6 Erivajadustega laste õpetamine.....	15
1.7 Välishindamine, õppeasutuste järelevalve ja sisehindamine .....	18
1.7.1 Tunniväline ainealane tegevus .....	23
1.8 Koolide lõpetamine .....	30
1.9 Kutseharidus .....	32
1.10 Kõrgharidus.....	38
1.11 Täiskasvanuharidus.....	41
1.11.1 Täiskasvanute põhi- ja keskhariiduse omandamine 2009/2010 õppeaastal Lääne- Viru maakonna koolides .....	43
1.12 Täiskasvanute koolitus kutse- ja kõrgkoolides.....	43
2 NOORSOOTÕÖ .....	50
2.1 Noorte arv omavalitsuste kaupa .....	50
2.1.1 Olulist noorsootöös 2009.aastal.....	51
2.2 Noorte osalus ja algatus .....	52
2.3 Noortekeskused .....	54
2.3.1 Avatud noortekeskuste projektikonkurss 2009 .....	54
2.4 Noorte teavitamine ja nõustamine .....	55
Teised maakondlikud noortele suunatud üritused .....	56
2.5 Rahvusvaheline noorsootöö .....	57
2.6 Huviharidus ja -tegevus .....	57
2.7 Noorte karjäärinõustamine.....	59
2.8 Erinorsootöö .....	60
Alaealiste komisjoni tegevus.....	60
3 KULTUUR.....	63
3.1 Kultuuriauhinnad .....	63
3.2 Rahvakultuur.....	64
3.3 Rakvere Teater .....	69
3.3.1 Eesti teatri aastaauhindade laureaadiid 2009 aasta loomingu eest .....	69
3.3.2 Rakvere Teatri etenduste ja külastajate statistika 2009.....	69
3.4 Raamatukogud .....	70
3.4.1 Raamatukogud kultuurikeskustena.....	71
3.4.2 Raamatukogude statistika 2009.....	73
3.5 Muuseumid .....	74
Muuseumide statistika 2009 .....	75
4 SPORT .....	77
4.1 Lääne-Virumaa spordinõukogu.....	77

4.2	Maakonna spordiliit.....	78
4.2.1	Lääne-Virumaa Spordiliit.....	79
4.3	Aasta sportlased, võistkond, treenerid.....	80
	Liikumisharrastuse konkursi "Terve Lääne-Virumaa" parimad .....	81
4.4	Koolisport.....	81
4.5	Riigieelarveline toetus maakonna sporditegevusele.....	82
4.6	Spordiklubid .....	83
4.7	Maakonna meistrid .....	84
5	HARIDUS- JA SOTSIAALOSAKONNA 2009.AASTA TEGEVUSARUANNE.....	89
5.1	Hariduse valdkond .....	89
5.2	Noorsootöö valdkond.....	93
5.3	Kultuuri valdkond .....	97
5.3.1	Kultuuriüritused .....	97
5.4	Spordi valdkond .....	98
5.5	Välissuhted .....	100
5.6	Maine ja koostöö.....	101
5.7	Kokkuvõtte osakonna tööst.....	102
	LISAD .....	104
	Lisa 1. Tasemetööde tulemused Lääne-Virumaal 2009.aastal	
	Lisa 2. Põhikooli lõpueksamite tulemused Lääne-Virumaal 2009.aastal	
	Lisa 3. Lääne-Virumaa koolide põhikooli lõpueksamite analüüs 2009.aastal	
	Lisa 4. Kokkuvõtte temaatilise riikliku järelevalve kohta 2008/2009.õa Lääne-Virumaa üldhariduskoolides	
	Lisa 5. Temaatilise riikliku järelevalve kokkuvõtte Lääne-Virumaa lasteasutustes 2008/2009.õa	
	Lisa 6. Lääne-Virumaa Miksikese pranglimine 2009.aastal	
	Lisa 7. 2008/2009 õppeaasta aineolümpiaadidest	
	Lisa 8. Lääne-Viru Maakonna aineseksioonide tegevusest 2009.aastal	
	Lisa 9. Avatud noortekeskuste projektikonkursil rahastatud projektid 2009.aastal	
	Lisa 10. Noortekeskused ja noortetoad maakonnas 2009.aastal	
	Lisa 11. Lääne-Virumaa kirjandusnimestik (2009)	
	Lisa 12. Lääne-Viru maakonna õpilased 2008/2009.õppeaastal TÜ Teaduskoolis ja TTÜ Tehnoloogiakoolis	

## SAATEKS

Lähtudes spetsialistide vajadusest maakondliku statistika osas koondas haridus- ja sotsiaalosakond 2009.aasta hariduse-, noorsootöö-, kultuuri- ja spordivaldkonna statistika ning kokkuvõtted elektrooniliseks kogumikuks. 2009.aasta detsembris liideti haridus- ja kultuuriosakonnaga sotsiaalvaldkonna spetsialistid kantseleist, sellest ajast ongi haridus- ja sotsiaalosakond. Seetõttu ei ole siia koondatud sotsiaalvaldkonna ülevaateid.

Sel aastal ei tule enam traditsioonilist kogu maakonna aastaraamatut, küll on hoopis teises formaadis maavalitsuse aastaraamat. Käesolev kogumik on täienduseks maavalitsuse aastaraamatule. Kogumiku panid kokku haridus- ja sotsiaalosakonna töötajad:

Maaja Valter inspektor (hariduse järelevalve, ainesektsioonid, Aasta Õpetaja konkurss, nõustamine koolikorralduslikes küsimustes);

Siiri Rannamäe vanemspetsialist (erinoorsootöö, alaealiste komisjon, avatud noortekeskuste konkurss);

Tiina Halling vanemspetsialist (hariduse statistika, riigieksamid, tasemetööd, karjäärinõustamine, noorte tunnustusüritused);

Liis Lille spordi- ja kultuurivanemspetsialist (spordi valdkonna koordineerimine, laulu- ja tantsupeo kuraator, maakondliku noortekogu juhendaja);

Pilvi Lepiksoo vanemspetsialist (kultuuritöö);

Merike Trumm maakondliku nõustamiskomisjoni sekretär;

Kai Hinnosaar toimetab materjalid ja koostas kogumiku.

Soovime väga, et see elektrooniline aastaraamat saab spetsialistidele heaks abivahendiks ning pakub huvi ka teistelegi.

Lugupidamisega

Marge Lepik

Haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

## Haridus- ja sotsiaalosakonna spetsialistid



**Marge Lepik**

*Haridus- ja sotsiaalosakonna  
juhataja*



**Maaja Valter**

*inspektor (hariduse järelevalve,  
aineseksioonid, Aasta Õpetaja  
konkurss, nõustamine  
koolikorralduslikes küsimustes)*



**Liis Lille**

*spordi- ja  
kultuurivanemspetsialist (spordi  
valdkonna koordineerimine,  
laulu- ja tantsupeo kuraator,  
maakondliku noortekogu  
juhendaja)*



**Tiina Halling**

*vanemspetsialist (hariduse  
statistika, riigieksamid,  
tasemetööd, karjäärinõustamine,  
noorte tunnustusüritused)*



**Pilvi Lepiksoo**

*vanemspetsialist (kultuuritöö)*



**Olga Boitsov**

*terviseedenduse spetsialist*



**Tiiu Kuus**

*sotsiaalvaldkonna peaspetsialist*



**Helbe Jaanimägi**

*sotsiaalvaldkonna nõunik  
(lastekaitse)*



**Merike Trumm**

*maakondliku  
nõustamiskomisjoni sekretär*



**Siiri Rannamäe**

*vanemspetsialist (erinoorsootöö,  
alaealiste komisjon, avatud  
noortekeskuste konkurss)*

# 1 HARIDUS

## 1.1 2009/2010 õppeaastal maakonnas tegutsevad õppe- ja lasteasutused

Lasteaiad/üldhariduskoolid	Arv	Laste arv 10.09.2009 seisuga	Kutseõppeasutused	Arv	Õppurite arv 10.09.2009 seisuga
<b>Lasteaedu</b> (sh lasteaed-alkoolid ja lasteaed-põhikoolid)	<b>31</b>	<b>2 670</b>	<b>Rakendus-kõrgkoole</b>	<b>1</b>	<b>1 120</b>
			<b>Kõrgkooli filiaale</b>	<b>2</b>	<b>345</b>
neist eralasteaedu	2	171	<b>Kutsekoole</b>	<b>3</b>	<b>1 222</b>
<b>Algkoole</b>	<b>5</b>	<b>191</b>			
neist lasteaed-alkoole	4	1 408	<b>Huvikoole</b>	<b>10</b>	
<b>Põhikoole</b>	<b>17</b>	<b>1 420</b>	neist muusikakoole	6	
neist lasteaed-põhikoole	6	415	neist spordikoole	1	
<b>Keskkoole, gümnaasiume</b>	<b>14</b>	<b>5 891</b>	<b>Õpilaskodusid</b>	<b>4</b>	<b>57</b>
neist eragümnaasiume	1		<b>munitsipaal-koolide juures</b>		
neist õhtu- ja kaugõppe osakondi	3	103	neis riiklikult toetatud kohti	<b>3</b>	<b>51</b>
neist õhtukeskkoole	1	197			

Allikad: maakonna lasteaedade statistika, Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS)

2009.a ei avatud ega suletud ühtegi üldhariduskooli, ümberkujundati Lehtse Põhikool ja Lehtse Lasteaed üheks õppeasutuseks Lehtse Kooliks. Võsu Põhikool alustas ettevalmistust kooli ümberkorraldamiseks lasteaed-põhikooliks.

## Üldhariduskoolide õpilaste ja õpetajate arv, asutuste juhid 10.09.2009 seisuga

Kool	Juht	Õpetajate arv	Õpetajate ametikohtade arv	Õpilaste arv	Õpilaste arv 1 õpetaja ametikoha kohta
Lahu Algkool	Külli Pällo	3	1,2	12	10
Rakvere Linna Algkool	Ene Nool	14	8,9	136	15
Veltsi Lasteaed-Algkool	Leili Vlasovski	3	2,3	22	10
Vihula Lasteaed-Algkool	Kai Tingas	1	0,4	4	10
Vohnja Lasteaed-Algkool	Malle Reimann	4	1,6	18	11,25
Jänedä Kool	Aivi Must	15	9,2	67	7,28
Kiltsi Põhikool	Alar Krull	11	6,1	58	9,5
Laekvere Põhikool	Arne Labe	14	10	87	8,7
Lasila Põhikool	Katrin Murakas	20	11,4	89	7,8
Lehtse Kool	Merike Kärmas	13	7,3	49	6,7
Muuga Põhikool	Agnes Maasild	13	8,8	64	7,3
Põlula Kool	Priit Freinthal	16	10,5	70	6,7
Rakvere Põhikool	Lea Pilme	20	14	213	15,2
F.von Wrangeli nim Roela Põhikool	Ilmo Jaanimägi	12	8,4	77	9,2
Salla Põhikool	Vilma Oitmaa	9	6,7	41	6,1
Simuna Kool	Ain Lembavere	18	9	68	7,6
Sõmeru Põhikool	Virge Ong	24	17,8	184	10,3
Tudu Põhikool	Helge Arro	10	4,7	45	9,6
Uhtna Põhikool	Ly Kivistik	15	10	85	8,5
Vajangu Põhikool	Siiri Hiiesalu	9	5,7	46	8,1
Vasta Kool	Ülle Viller	18	12,8	114	8,9
Võsu Põhikool	Külli Sooväli	14	10,3	62	6
Haljala Gümnaasium	Kaido Kreintaal	39	28,4	357	12,6
Kadrina Keskkool	Arvo Pani	58	53,9	661	12,3
Kunda Ühisgümnaasium	Olev Pilt	42	35,9	441	12,3
Rakke Gümnaasium	Andi Einaste	20	15,9	172	10,8
Rakvere Eragümnaasium	Anne Nõgu	33	21	360	17,1
Rakvere Gümnaasium	Aivar Part	66	51,7	768	14,9
Rakvere Realgümnaasium	Martti Marksoo	65	62,8	907	14,4
Rakvere Vene Gümnaasium	Arno Kaseniit	27	16,4	131	8
Rakvere Õhtukeskkool	Elle Allikvee	16	11,2	245	21,9
Tamsalu Gümnaasium	Vardo Arusaar	41	31,9	418	13,1
Tapa Gümnaasium	Elmu Koppelman	56	40,4	684	16,9
Tapa Vene Gümnaasium	Henry kallaste	34	23,3	252	10,8
Vinni-Pajusti Gümnaasium	Jüri Vanajuur	46	32,4	442	13,6

Väike-Maarja Gümnaasium	Raili Sirgmet	37	31,3	404	<b>12,9</b>
Mihkli Kool	Anne Evisalu	8	8,5	42	<b>4,9</b>
Porkuni Kool	Tiit Leemets	21	14,9	79	<b>5,3</b>
Rakvere Lille Kool	Kaja Kangur	7	6,1	27	<b>4,4</b>
Tapa Erikool	Ene Kuk	12	6,9	41	<b>5,9</b>
Vaeküla Kool	Kersti Aasmets	21	19,4	21	<b>1,1</b>
<b>KOKKU</b>		<b>925</b>	<b>689,4</b>	<b>8063</b>	<b>11,7</b>

Allikas: EHIS andmetel haridus- ja sotsiaalosakond, 2009 september

## 1.2 Haridusasutuste võrgu areng

Maakonnas oli kümme aastat tagasi (s.o 1999.a) 45 munitsipaalkooli, 25 munitsipaal- ja 2 eralasteaeda, 4 kutseõppeasutust, 6 huvikooli ja 3 erikooli.

1999.aastal üldhariduskoolide võrgus töötanud 45 munitsipaalkoolist (sh 8 lasteaed-alkooli, 7 algkooli, 16 põhikooli, 14 gümnaasiumi/keskkooli, neist 3 venekeelset ja üks põhikooli astmes kakskeelne kool) ja 1 erakoolist on 2010.a jaanuari seisuga alles 35 munitsipaalkooli (4 lasteaed-alkooli, 1 algkool, 6 põhikool-lasteaeda, 11 põhikooli ja 13 gümnaasiumi/keskkooli) ja 1 erakool (gümnaasium).

Lasteaedade arv (koos lasteaed-alkoolide ja lasteaed-põhikoolidega) on vähenenud 34-lt 30-le, kuigi juurde on avatud 8 põhikool-lasteaeda. Peale selle on Võsu ja Lasila Põhikooli juures koolieelikutele mängurühmad, mis töötavad koolieelse lasteasutuse õppekava järgi.

Lääne-Virumaa üldhariduskoolide võrk hõlmab 2009.a 35 munitsipaalkooli ja 1 erakooli, lisaks 5 erikooli (3 riigi- ja 2 erakooli).

Meie maakonna koolivõrk on olnud aastakümneid üks tihedamaid Eestis. 1990-ndatel avatud 14 algkoolist ja lasteaed-alkoolist tegutsevad veel tänaseni ainult 5. Alates 1994.a on põhikoole vähe ümberkujundatud (sedagi põhikool-lasteaedadeks) ja gümnaasiume ainult Kundas liitmise teel.

Kuigi aastatel 1999–2009 on laste arvu vähenemise tõttu koolipidaja otsusega suletud maakonnas kokku 10 kooli, ei saa seni rääkida üldhariduskoolide võrgu üleriigilisest ega maakondlikust plaanipärasest korrastamisest. Vajadus selleks aga on nii õpilaste arvu



languse, kvalifitseeritud õpetajate otstarbekama rakendamise ning nõutava õpikeskkonna tagamise tõttu, et tagada ühtlaselt kvaliteetne haridus kõigile.

Väikese õpilaste arvuga gümnaasiumiosad ei suuda pakkuda õpilastele valikuvõimalusi ning on raskustes riikliku õppekava täitmisega. Koolivõrgu korrastamise põhimõtteid (algkool peaks asuma võimalikult kodu lähedal, põhikool omavalitsuse piires ja gümnaasiumivõrku tuleks korrastada maakonna tasandil) küll üldjuhul arvestatakse, kuid need pole siduvad. Ühtse metoodika alusel koostatud omavalitsuste, maakondade ning riigi koolivõrgu arengukavadeni pole jõutud.

2008.a koostatud haridus- ja sotsiaalosakonna analüüs koolivõrgu jätkusuutlikkuse kohta ei viinud 2009.a maakonna koolivõrgu arengukavani, kuna riik andis uued arengusuunad – põhikooli ja gümnaasiumi lahutamise. 2009.a toimusid mitmed arutelud ja infopäevad just neil teemadel nii Eestis üldiselt kui ka meie maakonnas.

Prognoosi kohaselt õpib maakonna üldhariduskoolides 2015.aastal 6 600 õpilast, so 5 000 vähem kui 1999.a ja ligi 1 500 vähem kui 2009.aastal. Võrreldes 1980-ndate lõpuga on aastal 2015 õpilaste arv ligikaudu kahe korra väiksem, kuid just sel ajal kujunes välja praegune maakonna koolivõrk.

Prognoosi järgi jääb aastail 2009-2015 maakonna koolides I klasside õpilaste arv 600-700 piirsesse. Esmakordselt kahanes gümnaasiumide õpilaste arv üle 500 2008.aastal. 2009.a septembris asus esmakordselt 10.klassidesse õppima alla 500 õpilase. 2008-2009.a kahanes gümnaasistide arv veelgi 100 õpilase võrra, seega õpib gümnaasiumides päevaõppes ainult 1 476 õpilast.

Meie maakonna haridusvõrku rikastavad omanäolised kutse- ja kõrgkoolid.

Maakonnas saab kutseharidust omandada Rakvere Ametikoolis, Väike-Maarja Õppekeskuses, SKA Päästekolledži Väike-Maarja Päästekoolis ja Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis ühtekokku 30 erialal.

Meie maakond on üks väheseid, kus on esindatud viis kõrgkooli, kohapeal saab õppida Lääne-Viru rakenduskõrgkoolis, TLÜ Rakvere Kolledžis ja Mainori Kõrgkooli Rakvere õppekeskuses kokku 13 erialal.

### 1.3 Hariduse arengukava 2007-2015 täitmisest

Maakonna hariduse arengukavas kavandatud meetmete abil koostöös erinevate koostööpartneritega maakonnas 2009.a vähenes õpilaste väljalangevus põhikoolist, suurenes täiskasvanute kaasamine koolitusse, suurenes kvalifitseeritud õpetajate osakaal, arendati edasi õpinõustamiskeskuse ja karjäärinõustamise mudelit – mõlemad keskused avati, kaardistati üldhariduskoolide jätkusuutlikkus põhikriteeriumide järgi ja arutati Riigikogu liikmetega koolivõrgu arenguid Eestis, jätkusid tehnikahuvilistele noortele koolitused, laienesid koostööprojektid kõrgkoolide ja ettevõtetega (kompetentsikeskuse tööühm), ettevõtetega (mess, infopäevad, töövarjupäevad), aidati kaasa andekate õpilaste toetamisele (osalemine teaduskoolis ja tehnoloogiakoolis, juhendajate-pedagoogide nõustamine), riigikaitseõpetajatega (ühisüritused maakonnas laskevõistlused, viktoriin, riigikaitselaager), vene õppekeelega koolides sujus eestikeelsele õppele üleminek riiklikult nõutavas ulatuses.

Koolivõrgu arengukava projekti ei kinnitatud, sest riik muutis oma kriteeriume ja prioriteediks sai uue põhikooli ja gümnaasiumi seaduse projekt.

Järgmine kokkuvõtte arengukava täitmisest tehakse 2010.aasta 1.novembriks.

### 1.4 Alusharidus

Maakonnas on koolieelseid munitsipaal-lasteasutusi kokku 19, sh 1 venekeelse õppekeelega lasteaed Tapal ja 2 eralasteaeda, lisaks neli lasteaed-algkooli ning kuus põhikooli, mille juures töötavad lasteaiarühmad. Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) 2008/2009.õa andmetel moodustasid lasteaed-algkoolid ja lasteaed-põhikoolid 15,5% (99 asutust) õppeasutuste, kus võimaldati lastele alusharidust, üldarvust (637 asutust).

Lasteaias käivate laste arv on viimase viie aasta jooksul kasvanud 200 lapse võrra. Lasteaias käivate laste arv suurenes 2009.a ainult kaheksas (2008.a 11) omavalitsuses. Õppeaastal (õa) 2005/2006 oli lasteaias 2 470 ja 2009.a septembris 2 670 last. Lasteasutustes viibis 2009.a 57,3% (2008.a 49,4%) maakonna 2-6-aastastest lastest.

2009.aasta 1.jaanuari seisuga osales koolieelsetes lasteasutustes 4–6-aastaseid lapsi 90,8% eagrupidist, mis vastab Euroopa Liidu liikmesriikide keskmisele näitajale. Kohaliku omavalitsuse kohustus on luua kõigile 1,5–7-aastastele lastele, kelle elukoht on antud

valla või linna haldusterritooriumil ning kelle vanemad seda soovivad, võimalus käia teeninduspiirkonna lasteasutuses.

2009.a sügisel oli maakonnas 2 712 lasteaia kohta, kuid lasteaias oli 2 670 last. Vabu kohti 249, sest mõnes lasteaias on lapsi võetud 1-3 lapse võrra rohkem kui kohti (Vihula, Vasta, Põlula, Simuna, Väike-Maarja, Pajusti, Triin, Kelluke, Rüblik). Kohti oli 2009.a novembri seisuga peaaegu kõigis lasteaedades, kõige enam Krõlli, Kauri, Tiki-Triki, Kadrina, Haljala, Jäneda, Põlula, Leevike, Kungla lasteaias.

Positiivsed muutused olid maakonnas ka järjekordade osas maakonna lasteaedades – kuigi avalduste arv kasvas, oli kohe vaja vähem kohti kui 2008.a, enamik koolieelikutest said lasteaia kohad. Maakonnas suurenes rühmade arv võrreldes 2008.a seitsme rühma võrra – 137-lt 144-le rühmale.

#### **Maakonna lasteaiad jaotuvad rühmade arvu järgi järgmiselt:**

<b>Rühmade arv</b>	<b>Lasteaedade arv</b>
11-12 rühmaga	3
8 -10 rühmaga	4
5 - 7 rühmaga	6
3 - 4 rühma	4
2 rühmaga	11
1 rühmaga	2
<b>Kokku</b>	<b>31</b>

*Allikas: EHIS andmetel haridus- ja sotsiaalosakond, 2010 märts*

Koolieelsetes lasteasutustes töötab õpetajatena 341 pedagoogi, kellest 12 (2008.a 8) nooremõpetajat, 304 (2008.a 267) õpetajat, 14 (2008.a 17) vanemõpetajat ja vastava kvalifikatsioonita on 11 (2008.a 21) õpetajat ning 35 juhataja või juhataja asetäitjana. Maakonna lasteaedades töötab kokku 28 muusikaõpetajat, 15 liikumisõpetajat, 20 eripedagoogi, logopeedi, 1 ujumisõpetaja ja üks eesti keele õpetaja.

**Eelkooliealiste laste ja lasteaia õpetajate arv, asutuste juhatajad 10.09.2009 seisuga**

<b>Lasteaia omanik/asutus</b>	<b>Juht</b>	<b>Õpetajate arv sept 2009</b>	<b>Laste arv sept 2009</b>	<b>Laste arv sept 2008</b>	<b>Arvu muutus</b>
<b>Haljala vald</b>		<b>15</b>	<b>118</b>	<b>114</b>	<b>4</b>
1 Haljala Lasteaed	Riina Tamberg	15	118	114	
<b>Kadrina vald</b>		<b>32</b>	<b>222</b>	<b>235</b>	<b>-13</b>
2 Kadrina LA „Sipsik“	Anne Känd	27	202	212	
3 Vohnja LA-Algkool	Malle Reimann	5	20	23	
<b>Kunda linn</b>		<b>21</b>	<b>171</b>	<b>174</b>	<b>-3</b>
4 Kunda LA „Kelluke“	Tatjana Vallaste	21	171	174	
<b>Laekvere vald</b>		<b>6</b>	<b>43</b>	<b>40</b>	<b>3</b>
5 Laekvere LA „Rüblik“	Terje Arro	6	43	40	
<b>Rakke vald</b>		<b>10</b>	<b>61</b>	<b>69</b>	<b>-8</b>
6 Rakke LA „Leevike“	Elve Kull (kt)	10	61	69	
<b>Rakvere linn</b>		<b>83</b>	<b>797</b>	<b>620</b>	<b>197</b>
7 Rakvere LA „Kungla“	Liidia Bobkova	32	262	261	
8 Rakvere LA „Triin“	Diana Kuntor	36	256	255	
9 Rakvere Linna Algkool	Ene Nool	15	108	104	
<b>Rakvere vald</b>		<b>5</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>0</b>
10 Veltsi LA-Algkool	Leili Vlasovski	5	31	31	
<b>Rägavere vald</b>		<b>5</b>	<b>30</b>	<b>32</b>	<b>-2</b>
11 Põlula Kool	Priit Freinthal	5	30	32	
<b>Sõmeru vald</b>		<b>25</b>	<b>189</b>	<b>186</b>	<b>3</b>
12 Sõmeru LA „Pääsusilm“	Evi Metsmaaker	25	189	186	
<b>Tamsalu vald</b>		<b>33</b>	<b>196</b>	<b>220</b>	<b>-4</b>
13 Säase Lasteaed	Lia Klaas	13	75	90	
14 Tamsalu LA „Krõll“	Viiu Uudam	17	100	113	
15 Vajangu Põhikool	Siiri Hielaide	3	21	17	
<b>Tapa vald</b>		<b>54</b>	<b>345</b>	<b>325</b>	<b>20</b>
16 Jäneda Kool	Aivi Must	6	23	22	
17 Lehtse Kool		6	21	22	
18 Tapa LA „Pisipõnn“	Tea Välk	24	178	176	
19 Tapa LA „Vikerkaar“	Lii Jairus	18	123	105	
<b>Vihula vald</b>		<b>5</b>	<b>47</b>	<b>18</b>	<b>29</b>
20 Vihula LA-Algkool	Kai Tingas	2	14	18	
21 Võsu Kool*	Küllli Sooväli	3	33		
<b>Vinni vald</b>		<b>34</b>	<b>216</b>	<b>196</b>	<b>20</b>
21 Kulina Lasteaed	Ülleke Laherand	6	25	24	
22 Pajusti LA „Tõrutõnn“	Ene Kruusmaa	10	63	63	
23 Roela Lasteaed	Kärt Põllu	4	35	25	
24 Tudu Lasteaed	Kärt Põllu	2	11	12	

25	Vinni LA "Tõruke"	Reet Rannakivi	12	82	72	
<b>Viru-Nigula vald</b>			<b>3</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>0</b>
26	Vasta Kool	Ülle Viller	3	31	31	
<b>Väike-Maarja vald</b>			<b>25</b>	<b>181</b>	<b>176</b>	<b>5</b>
27	Simuna Kool	Ain Lembavere	4	35	32	
28	Väike-Maarja Lasteaed	Tiia Mänd	21	146	144	
<b>Eraomanik</b>			<b>21</b>	<b>171</b>	<b>185</b>	<b>-14</b>
29	Eralasteaed Kaur*	Ülle Jakobson	17	151	160	
30	Eralasteaed Tiki-Triki	Katrin Kask	4	20	25	
<b>Kõik kokku</b>			<b>376</b>	<b>2 670</b>	<b>2 652</b>	<b>18</b>

\* Võsu Kool on ümberkorraldamisel põhikool-lasteaiaks.

Allikas: EHIS andmed

## 1.5 Üldharidus

2009/2010 õppeaastal õppis üldhariduskoolides (sh erikoolid, õhtukool) 8 112 õpilast, sh 1736 õpilast gümnaasiumiastmes. Õpilaste arv kahanes 388 võrra.

### Kooliõpilaste arv kooliastmete kaupa Lääne-Virumaal, 2008-2009 (ilma erikoolide ning õhtuse ja kaugõppe osakondadeta)

	I aste (1.-3.kl)		II aste (4.-6.kl)		III aste (7.-9.kl)		G-aste (10.-12.kl)		Kokku		Vahe
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	
Algkool	116	108	76	89					192	197	-5
Põhikool	425	429	476	488	519	569			1 420	1 486	-66
Gümnaasium	1 358	1 373	1 341	1 420	1 716	1 847	1 476	1 575	5 891	6 215	-324
<b>Kõik kokku</b>	<b>1 899</b>	<b>1 910</b>	<b>1 893</b>	<b>1 997</b>	<b>2 235</b>	<b>2 416</b>	<b>1 476</b>	<b>1 575</b>	<b>7 503</b>	<b>7 898</b>	<b>-395</b>

Allikas: EHIS andmete põhjal haridus- ja kultuuriosakond, 2009 november

Kooliastmeti on suurim kahanemine olnud 2008. ja 2009.a just III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes.

Kõikides omavalitsuste koolides on olnud suur langus õpilaste arvus. Kümne aasta jooksul on õpilaste arv kahanenud ligi 3 500 võrra, seahulgas kõige enam Rakvere linnas, Väike-Maarja, Vinni ja Kadrina vallas.

**Õpilaste arv kohalike omavalitsuste ja koolide kaupa 2006-2009 ja 1999 (v.a eri- ja riigikoolid)**

	1999	2006	2007	2008	2009	Vahe 2008- 2009	Vahe 2006- 2009	Vahe 1999- 2009
<b>Haljala vallas:</b>	<b>623*</b>	<b>390</b>	<b>397</b>	<b>362</b>	<b>358</b>	<b>-4</b>	<b>-32</b>	<b>-265</b>
Haljala Gümnaasium	479	390	397	362	358			
<b>Kadrina vallas:</b>	<b>1 020*</b>	<b>800</b>	<b>763</b>	<b>721</b>	<b>680</b>	<b>-41</b>	<b>-120</b>	<b>-340</b>
Vohnja Lasteaed-Algkool	32	29	21	20	18			
Kadrina Keskkool	962	771	742	701	662			
<b>Kunda linnas:</b>	<b>703*</b>	<b>516</b>	<b>480</b>	<b>456</b>	<b>411</b>	<b>-45</b>	<b>-105</b>	<b>-292</b>
Kunda Ühisgümnaasium		516	480	456	411			
<b>Laekvere vallas:</b>	<b>270</b>	<b>210</b>	<b>171</b>	<b>174</b>	<b>151</b>	<b>-23</b>	<b>-59</b>	<b>-119</b>
Laekvere Põhikool	135	117	103	108	87			
Muuga Põhikool	114	93	68	66	64			
<b>Rakke vallas:</b>	<b>326</b>	<b>276</b>	<b>264</b>	<b>233</b>	<b>225</b>	<b>-8</b>	<b>-51</b>	<b>-101</b>
Lahu Algkool	18	10	13	12	12			
Salla Põhikool	54	44	45	41	41			
Rakke Gümnaasium	304	222	206	180	172			
<b>Rakvere linnas:</b>	<b>3 516</b>	<b>3 123</b>	<b>2 964</b>	<b>2 848</b>	<b>2 761</b>	<b>-87</b>	<b>-362</b>	<b>-755</b>
Rakvere Linna Algkool	268	195	162	143	136			
Rakvere Põhikool	267	224	216	211	213			
Rakvere Gümnaasium	978	892	840	834	767			
Rakvere Realgümnaasium	1 137	989	946	937	908			
Rakvere Vene Gümnaasium	369	205	173	118	131			
Rakvere Eragümnaasium	176***	416	407	406	360			
Rakvere Õhtukeskkool	321	202	220	199	246			
<b>Rakvere vallas:</b>	<b>162</b>	<b>105</b>	<b>107</b>	<b>106</b>	<b>111</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>-51</b>
Veltsi Lasteaed-Algkool	30	16	19	18	22			
Lasila Põhikool	132	89	88	88	89			
<b>Rägavere vallas:</b>	<b>121</b>	<b>88</b>	<b>83</b>	<b>77</b>	<b>70</b>	<b>-7</b>	<b>-18</b>	<b>-51</b>
Põlula Põhikool	121	88	83	77	70			
<b>Sõmeru vallas:</b>	<b>462</b>	<b>327</b>	<b>312</b>	<b>283</b>	<b>269</b>	<b>-14</b>	<b>-58</b>	<b>-93</b>
Sõmeru Põhikool	339	218	205	191	184			
Uhtna Põhikool	123	109	107	92	85			
<b>Tamsalu vallas:</b>	<b>740</b>	<b>496</b>	<b>490</b>	<b>493</b>	<b>464</b>	<b>-29</b>	<b>-32</b>	<b>-276</b>
Vajangu Põhikool	97	59	55	63	46			
Tamsalu Gümnaasium	643	437	435	430	418			
<b>Tapa vallas:</b>	<b>1 161**</b>	<b>1 136</b>	<b>1 106</b>	<b>1 023</b>	<b>1 052</b>	<b>29</b>	<b>-83</b>	<b>-109</b>
Jäneda Põhikool		79	77	68	67			
Lehtse Põhikool		56	54	49	49			
Tapa Gümnaasium	693	704	701	636	684			
Tapa Vene Gümnaasium	468	297	274	270	252			

<b>Vihula vallas:</b>	<b>227*</b>	<b>104</b>	<b>87</b>	<b>75</b>	<b>66</b>	<b>-9</b>	<b>-38</b>	<b>-161</b>
Vihula Lasteaed-Algkool	16	9	7	4	4			
Võsu Põhikool	156	95	80	71	62			
<b>Vinni vallas:</b>	<b>989*</b>	<b>693</b>	<b>659</b>	<b>599</b>	<b>565</b>	<b>-34</b>	<b>-128</b>	<b>-424</b>
Roela Põhikool	163	94	97	90	78			
Tudu Põhikool	85	58	55	47	45			
Vinni-Pajusti Gümnaasium	684	541	507	462	442			
<b>Viru-Nigula vallas:</b>	<b>133</b>	<b>59</b>	<b>78</b>	<b>95</b>	<b>114</b>	<b>19</b>	<b>55</b>	<b>-19</b>
Vasta Põhikool	133	59	78	95	114			
<b>Väike-Maarja vallas:</b>	<b>973*</b>	<b>666</b>	<b>605</b>	<b>528</b>	<b>529</b>	<b>1</b>	<b>-137</b>	<b>-444</b>
Kiltsi Põhikool	133	86	75	59	57			
Simuna Põhikool	142	90	85	71	68			
Väike-Maarja Gümnaasium	666	490	445	398	404			
<b>Kokku</b>	<b>11 300</b>	<b>8 989</b>	<b>8 566</b>	<b>8 073</b>	<b>7 826</b>	<b>-247</b>	<b>-1 163</b>	<b>-3 474</b>

\* vallas on 2009.aastaks suletud kool

\*\* ilma teisest maakonnas ületunud koolideta

\*\*\* kasvas põhikoolist gümnaasiumiks

Allikas: EHIS andmetel haridus- ja sotsiaalosakond, 2009 detsember

2006-2008 aastani kahanes maakonnas õpilaste üldarv 1 168 õpilase võrra, ning 2006-2009.a juba 1 240 õpilase võrra.

Kuigi õpilaste arv kahaneb oluliselt, ei ole olnud langust klassikomplektide arvus - 2006.a oli maakonnas 466 (2007.a – 461; 2008.a – 433) ja 2009.a 467 klassikomplekti.

Kuid vähenes pedagoogide arv, mis oli 2009.a 28 võrra väiksem võrreldes 2008.aastaga.

### Pedagoogiline personal üldhariduskoolides maakonnas 2009 aasta sügisel:

<b>Kokku pedagooge</b>	<b>981</b>	<b>Õpetajaid 859, neist</b>	
Direktoreid	42	Ametijärguta	51
Direktorite asetäitjaid	37	Noorempedagooge	75
Eripedagooge	8	Pedagooge	588
Koolipsühholooge	11	Vanempedagooge	133
Logopeede	24	Pedagoog-metoodikuid	10

## 1.6 Erivajadustega laste õpetamine

Hariduskohustuse täitmiseks ja võimetekohase hariduse omandamiseks on viimaste aastate seadusemuudatused soosinud individuaalset lähenemist õpilastele ja paindlikku õppekorraldust.

Kohalikes omavalitsustes on arendatud hoogsalt tugiteenuseid hariduslike erivajadustega õpilastele ja koostöövõrgustikku (sotsiaalpedagoog, sotsiaaltöötaja, lastekaitse spetsialist, noorsoopolitsei, juhtumikorraldaja, pedagoogid jt spetsialistid; noortekeskused, huvikoolid jt).

Maakonnas loodi eripedagoogide ainesektsioon, tegusad olid ka logopeedide ja sotsiaalpedagoogide ainesektsioonid.

Selleks, et aidata erivajadustega lapsi, nende vanemaid, õpetajaid, koolijuhte, spetsialiste, arendasid maavalitsus ja VIROL edasi 2006.a ideed luua maakonda vastav nõustamiskeskus. Maavalitsuse töötaja abiga valmis VIROLil projekt, mis käivitus 2009.a veebruarist.

2009.a oli maakonnas 1 803 (2008.a 1841) haridusliku erivajadusega õpilast. Tugispetsialistide teenuste kättesaadavus ei ole siiani kõikides tavakoolides tagatud. Pooltes alg- ja põhikoolides puuduvad vastavad spetsialistid - psühholooge ei ole üheski, logopeede rakendatakse 11 koolis, neist üle 0,5 koormusega ainult 6 koolis. Kõikides gümnaasiumides on vastavad spetsialistid olemas (logopeede 12, sotsiaalpedagooge 12 ja psühholooge 6 koolis).

### Lääne-Viru maakonnas eriabi vajavate laste haridusvõimalused

Erivajadustega laste koolieelne arendusrühm töötab Rakvere Lasteaias Triin. Rühmas on seitse 4-7.a erivajadusega last; töötavad eripedagoog, kaks lasteaiaõpetajat ja õpetaja abi.

Logopeedilist abi saab maakonna 18 lasteaias ja 22 koolis. Kokku sai 2009.a maakonnas logopeedilist abi 899 (2008.a 825) õpilast.

Parandusõpperühmad töötavad 1 algkoolis, 11 põhikoolis ja 10 gümnaasiumis; kokku saab parandusõpet 775 (2007.a 1 093) õpilast. Parandusõppel olevate laste ja koolide arv on oluliselt vähenenud, üks põhjustest võib olla asjaolu, et riik ei finantseeri enam seda otseselt (varem lisaraha koefitsiendiga 0,2).



Tasandusklassid spetsiifiliste õpiraskustega õpilastele on Kadrina Keskkoolis, Sõmeru Põhikoolis, Vinni-Pajusti Gümnaasiumis, Tapa Vene Gümnaasiumis, Väike-Maarja Gümnaasiumis, Haljala Gümnaasiumis ja Rakvere Eragümnaasiumis. Võrreldes 2008.a (211 õpilast) vähenes õpilaste arv 19 õpilase võrra.

Klassid kasvatusraskustega õpilastele (7.-9.kl) on Rakvere Õhtukeskkoolis (23 õpilast, 3 klassikomplekti).

11 (2008.a kuues) munitsipaalkoolis on loodud võimalused 14 üksikul õpilasel õppida tavaklassis individuaalse õppekava alusel. 2008.a oli neid õpilasi 44 ja 2007.a 53.

Erivajadustega õpilastele on loodud maakonnas riigikoolid ja erakoolid, kus vastavalt erivajadustele õpetatakse lihtsustatud või toimetuleku riikliku õppekava alusel. Maakonnas on 5 erikooli: Mihkli Kool, Rakvere Lille Kool, Tapa Erikool, Vaeküla Kool, Porkuni Kool, neist 3 viimast on riigikoolid. Õpilaste arv erikoolides on kümme aastat olnud 300 ringis, neist 200 õpilast on Vaeküla ja Porkuni koolis.

Maakonna 5 erikoolis õpetas 2009.a sügisel 69 õpetajat 55,8 ametikohal (2008.a vastavalt 128 õpetajat 62,2 ametikohal).

7 õpetajat ei vasta kvalifikatsiooninõuetele, s.o 10,1% (2008.a 12,5%). Kõrgharidusega õpetajate osakaal on madalam riigi ja maakonna üldhariduskoolide keskmisest, kuigi teatud kooliastmetes on Tapa erikoolis, Lille koolis ja Vaeküla koolis isegi 100%. Erikoolides töötab ka vanem õpetajaskond kui üldhariduskoolides: üle 50-aastaste osakaal on juba üle 40%. Noori õpetajaid on vähe – 3 viie erikooli kohta.

### **Nõustamiskomisjoni tegevus 2009**

Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele tegutseb maakondlik erivajadustega laste nõustamiskomisjon Lääne-Viru Maavalitsuse juures. Üheski vallas ega linnas ei ole moodustatud oma komisjoni. Maakondliku nõustamiskomisjoni moodustab maavanem. Komisjoni koosseisu kuulub 5 liiget eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaaltöötaja (lastekaitsespetsialist) ja maavalitsuse esindaja.

**Komisjoni koosseis ja töökorraldus.** Komisjoni tegevuse alused, dokumentatsioon ja koosseis on vastavuses õigusaktidega. Komisjoni sekretär nõustas eripedagoogika küsimustes nii koole, lasteaedu kui ka kohalike omavalitsusi. Samas võttis ta ka osa

vabariiklikul tasemel korraldatud nõustamiskomisjonide ja erikoolide vahelist koostööd korraldavast töökoosolekust.

Komisjoni koosseis alates 27.novembrist 2007: Marge Kuusma (esimees, Rakvere Gümnaasiumi logopeed, eripedagoog), liikmed: Kaie Kender (Rakvere Reaalgümnaasiumi logopeed), Tiiu Kerm (Kadrina Keskkooli psühholoog), Helbe Jaanimägi (Lääne-Viru Maavalitsuse sotsiaalvaldkonna nõunik), Merike Trumm (komisjoni sekretär, Sõmeru Põhikooli logopeed-eripedagoog).

Komisjon pidas 2009.aastal kokku 16 istungit, kokku tehti otsuseid 167 lapse osas (2008.a 165 last). Nõustamiskomisjoni istungid toimusid reeglipäraselt iga kuu viimasel kolmapäeval, vajadusel peeti ka lisaistungeid.

### **Vastavalt õigusaktidele on nõustamiskomisjoni pädevuses:**

- määrata hariduslike erivajadustega õpilastele võimetekohane õppekava või õppevorm;
- suunata erivajadustega õpilane lapsevanema (hooldaja) nõusolekul sanatoorsesse kooli, hariduslike erivajadustega õpilaste kooli või klassi; määrata tervislikel põhjustel õpilasele koduõppe õppevorm;
- otsustada lapsevanema taotluse alusel koolikohustuse edasilükkamine ühe õppeaasta ulatuses.

Komisjonis käinud 167-st lapsest olid 116 poisslapsed (2008.a 122 poissi).

Kõige enam (49 last) vajasisid püsivatest õpiraskustest tingituna suunamist hariduslike erivajadustega õpilaste klassi (tasandusklassi). Kooliküpsust ei olnud saavutanud õppeaasta lõpuks 41 last, nendest 35 poisslast ja vaid 6 tütarlast. 36 last vajasisid haridustee jätkamiseks õppekava muutmist.

Nõustamiskomisjoni eestvedamisel korraldati koostööpartneritele infopäev, kus anti ka ülevaade eelmise aasta statistikast. Küllastati Tartu Hiie Kooli (vaegkuuljate ja kõnehälvikute kool) ja Tartu Emajõe Kooli (nägemisprobleemidega õpilaste kool), samas viidi end kurssi koolide töökorraldusega ning nende poolt pakutavate tugiteenustega hariduslike erivajadustega lastele. Vahetamaks töökogemusi ja arutamaks koostöö võimalusi teiste maakondade nõustamiskomisjonidega, kohtuti teiste nõustamiskomisjonide esindajatega.

## 1.7 Välishindamine, õppeasutuste järelevalve ja sisehindamine

Õpitulemuste välishindamise süsteemi moodustavad üleriigilised tasemetööd kooliastmete lõpus, põhikooli lõpueksamid ja gümnaasiumi riigieksamid.

Tasemetöö viiakse läbi neljandal õppeveerandil 3.klassis eesti ja vene keeles ning matemaatikas; 6.klassis eesti ja vene keeles, matemaatikas ja veel ühes õppeaines.

Tasemetöödega kontrollitakse kooliastme lõpetamiseks vajaliku õppeainepädevuse (põhiteadmiste ja –oskuste) omandatust: suutlikkust teadmisi reprodutseerida, uues olukorras rakendada, seostada teistes ainetes õpituga.

Haridusministeeriumi koostatud Lääne-Viru maakonna valimis olid 2009 aastal järgmised koolid:

F.von Wrangelli nim Roela Põhikool (3.klassi eesti keel), Haljala Gümnaasium (3. ja 6.klassi matemaatika, Kunda Ühisgümnaasium (3.klassi eesti keel ja matemaatika, 6.klassi eesti keel, vene keel, ja inimeseõpetus), Laekvere Põhikool (3.klassi eesti keel), Lasila Põhikool (3.klassi matemaatika ja 6.klassi eesti keel), Rakvere Linna Algkool (3.klassi eesti keel ja matemaatika, 6.klassi eesti keel ja inimeseõpetus), Rakvere Vene Gümnaasium (3.klassi vene keel, 6.klassi vene keel, matemaatika ja inimeseõpetus), Tamsalu Gümnaasium (3.klassi eesti keel), Tapa Erikool (6.klassi matemaatika, eesti keel, vene keel ja inimeseõpetus), Tapa Vene Gümnaasium (3.klassi matemaatika ja vene keel, 6.klassi inimeseõpetus ja vene keel) ja Veltsi Lasteaed-Algkool (3.klassi eesti keel).

Maakondliku ülevaate saamiseks viiakse Lääne-Viru maakonnas eksamikeskuse koostatud ülesannetega tasemetööd läbi kõikides koolides.

Riigi keskmisest kõrgemad olid 6.klassi eesti keele tulemused. Sellele lisaks olid hinde keskmised riigi tasemel 3.klassi matemaatikas ja 6.klassi inimeseõpetuses.

Edukamad tasemetööde (tasemetööde keskmine kõrgem riiklikust keskmisest) sooritajad 3.klasside seas olid: Haljala Gümnaasium, Laekvere Põhikool, Lahu Algkool (3 õpilast), Simuna Kool, Tapa Gümnaasium, Tudu Põhikool (1 õpilane), Veltsi Alkool (4 õpilast), Vinni-Pajusti Gümnaasium, Võsu Põhikool ja Väike Maarja Gümnaasium.

Edukad tasemetööde sooritajad 6.klasside seas olid Kiltsi Põhikool, Rakvere Põhikool ja Vinni-Pajusti Gümnaasium, kelle keskmised tulemused kolmes tasemetöös olid riiklikest tulemustest kõrgemad.

## Tasemetööde tulemused 2009.a

Tasemetöö		Tegi töö (õpil arv)	Keskmine sooritusprotsent		Hinde keskmine		Edukus		Kvaliteet	
			Maa-konnas	Riigis	Maa-konnas	Riigis	Maa-konnas	Riigis	Maa-konnas	Riigis
3. klass	Eesti keel	561	82,6	83,6	4,2	4,3	100	99,1	87	88
3. klass	Vene keel	41	67,1	79,1	3,7	4	100	98,9	56	79,5
3. klass	Matemaatika	610	79,1	79,9	4,1	4,1	97	97,7	78	78,2
6. klass	Eesti keel	659	70,7	69,8	3,6	3,6	98	98,6	59	56
6. klass	Vene keel	36	3,5	4,1	65,7	80,7	94,4	99,4	50	85,7
6. klass	Matemaatika	679	52,3	58,5	3	3,2	69	76,4	33	38
6. klass	Inimeseõpetus	659	79,6	80,7	4,1	4,1	100	99,4	82	81,7

*Keskmine sooritusprotsent - keskmine punktide arv maksimaalsest punktide arvust.*

*Edukus – hinnete „3”, „4” ja „5” osakaal protsentides;*

*Kvaliteet - hinnete „4” ja „5” osakaal protsentides.*

*Allikas: REKK ja haridus- ja kultuuriosakonna andmed, 2009*

2008/2009.a tasemetööde tulemustega saab pikemalt tutvuda [Lisa 1](#) või Lääne-Virumaa [Infoportaal](#)is.

Lõpueksamiga kontrollitakse riiklikus õppekavas põhikooli lõpetamiseks nõutava õppeainepädevuse (põhiteadmised ja -oskused) omandatust: suutlikkust nõutavaid teadmisi reprodutseerida, uues olukorras rakendada, seostada teistes õppeainetes õpituga.

Lõpueksamite keskmised tulemused riigis saadakse valimi põhjal. Aastal 2009 sattusid üleriigilisse valimisse kõik Lääne-Virumaa koolid vähemalt ühe eksamiga.

Riigi keskmine või sellest kõrgem oli ühiskonnaõpetuse ja eesti keele keskmine sooritusprotsent ning matemaatika keskmine hinne.

Koolidest olid 2009.aastal edukamad Laekvere Põhikool, Rakvere Gümnaasium, Rakvere Reaalgümnaasium ja Väike-Maarja Gümnaasium, kus saadi riigi keskmisest parem sooritusprotsent nii eesti keeles kui ka matemaatikas. Eesti keeles said riigi keskmisest parema tulemuse 10 kooli ja matemaatikas 11 kooli. Inglise keeles oli tulemus üle riigi keskmise 12 koolis.

Aine	Eksami tegijad		Keskmine sooritusprotsent		Hinde keskmine		Edukus		Kvaliteet	
	Koolid	Õpilased	Maakonnas	Riigis	Maakonnas	Riigis	Maakonnas	Riigis	Maakonnas	Riigis
Eesti keel ja kirjandus	28	755	68,7	68,8	3,61	3,59	99,1	94,7	51,3	53,1
Vene keel ja kirjandus	3	36	63,04	68,3	3,42	3,58	100	97	30,6	49,8
Matemaatika	30	801	57,04	58,6	3,19	3,17	77,9	75,1	37,1	37,8
Inglise keel	27	231	83,09	83,4	4,23	4,28	100	99,6	87,9	87
Bioloogia	25	157	68,43	69,2	3,54	3,57	97,5	96,8	47,1	50,4
Geograafia	19	113	65,3	67	3,48	3,5	92	92,5	47,8	48,6
Füüsika	9	25	61,44	67,5	3,44	3,59	100	92,3	40	56,5
Keemia	11	31	74,2	80,8	3,93	4,19	96,8	96,2	64,5	80,9
Vene keel (võorkeelena)	13	43	79,22	81,1	4,07	4,14	100	99,3	72,1	82,5
Ajalugu	7	17	73,73	77,4	3,71	3,99	100	97,9	58,8	72,3
Ühiskonnaõpetus	18	150	75,9	74,4	3,77	3,78	100	98,5	67,3	68,1

Arvestatud ei ole õhtukoolide ja erikooli õpilasi.

Allikas: põhikooli lõpueksamite protokollid; Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus

Eksamitulemustega kooli liikide kaupa (vt [Lisa 2](#)) ja analüüsiga (vt [Lisa 3](#)) saab tutvuda lisades või Lääne-Virumaa infoportaalis ([liikide kaupa](#), [analüüs](#)).

### Gümnaasiumi riigieksamite eesmärk on:

- hinnata riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes;
- suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- siduda järjestikuseid haridusastmeid ja –tasemeid, õpilastel saada objektiivsema ettekujutuse oma õpitulemustest ja koolil ennast hinnata;
- ühitada gümnaasiumi lõpueksamid kutseõppeasutuse, rakenduskõrgkooli ja ülikooli sisseastumiseksamitega.

2009.aastal sooritas Lääne-Virumaal kirjandi kokku (gümnaasiumilõpetajad, kutsekoolide õpilased, kaugõppe ja õhtuste osakondade õpilased ning varemlõpetanud) eesti keeles 612 ja vene keeles 41 eksaminandi, mis on natuke rohkem kui kahel eelneval aastal.

2009.aastal valisid Lääne-Virumaa koolide gümnaasistid lisaks kohustuslikule kirjandile enim inglise keele (405 õpilast), geograafia (368), ühiskonnaõpetuse (306) ja matemaatika (221) eksami.

Riigi keskmisele tasemele või üle selle ulatus meie maakonna koolide keskmine eksamitulemus geograafias, ajaloo, ühiskonnaõpetuses, riigikeeles ning ka väikese eksaminandide arvuga vene keeles võõrkeelena, füüsikas.

Kolmes õppeaines (eesti keel, matemaatika ja inglise keel) oli eksamitegijate tulemus riigi keskmisest kõrgem Kadrina Keskkoolis, Rakvere Gümnaasiumis.

Riigi keskmisest parem oli tulemus 8 aines Rakvere Gümnaasiumis, 6 aines Kadrina Keskkoolis ja 5 aines Rakvere Realgümnaasiumis.

### Lääne-Virumaa gümnaasiumide riigieksamite keskmised tulemused 2009 (varemlõpetanuteta)

Õppeaine	Ajalugu	Bioloogia	Eesti keel kirjand	Füüsika	Geograafia	Inglise keel	Keemia	Matemaatika	Saksa keel	Vene keel võõrkeelena	Vene keel kirjand	Riigikeel	Ühiskonna õpetus
<b>RIIK</b>	<b>62,9</b>	<b>62,9</b>	<b>59,8</b>	<b>67,1</b>	<b>62,6</b>	<b>70,4</b>	<b>68,2</b>	<b>54</b>	<b>76,7</b>	<b>79,8</b>	<b>56,9</b>	<b>66,5</b>	<b>62,2</b>
Haljala G	64,5	56,9	55,4		71,9	73,2							69,7
Kadrina KK	80,6	74,7	64,3		61,4	74,9	64,3	60,4					72,9
Kunda ÜG	56,8	59,9	62,1		82	70,7		45,4					65,4
Rakke G		57,9	49,3			56,3							62,3
Rakvere EG		39,3	43		48	61,2							50,9
Rakvere G	65,1	68,4	61,1	69,7	75,3	75,8	67,6	58,8					65,6
Rakvere RG	72,9	64,4	61,7	55,5	75,3	63,6	64,5	49,7	64,7				70,6
Rakvere VG		53,6				45,8		59,6			44	67,5	37,6
Tamsalu G		62,3	53,5		54,5	73,9		39,6					65,7
Tapa G		57,4	44,7		51,8	69,3		49,6					60,9
Tapa VG				63		63,2		53,7			59,2	70,8	54
Vinni-Pajusti G		51,8	64		79	67,6	65,2	56,1					68,5
Väike-Maarja G	68		60,9		66,8	63,3		48					

Kooli tulemust ei ole märgitud, kui eksaminande oli alla 5

Riikliku järelevalve põhieesmärk on aidata kaasa kvaliteetse hariduse omandamisele ning selle eesmärgiks on kontrollida õppe- ja kasvatustegevust reguleerivatest õigusaktidest ning sellest tulenevate nõuete täitmist, analüüsida probleeme õppe- ja kasvatustegevust reguleerivate õigusaktide rakendamisel.

2009.aastal viidi riiklik temaatiline järelevalve läbi Sääse Lasteaias (Tamsalu), Tamsalu Lasteaias Krõll, Pajusti Lasteaias Tõrutõnn, Vinni Lasteaias Tõruke, Tapa Vene Gümnaasiumis, Põlula Koolis, Rakke Gümnaasiumis, Rakvere Reaalgümnaasiumis ja Võsu Põhikoolis.

Temaatilise riikliku järelevalve teemad oli alushariduses laste koolivalmiduse toetamine (I poolaastal) pedagoogide kvalifikatsioon, atesteerimise korraldus ja täiendkoolituse võimaldamine (II poolaastal). Üldhariduses oli järelevalve teemaks õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatavate meetmete mõjususe.

Järelevalve all olnud lasteaedades tehakse head tööd laste kooliks ettevalmistamisel. Parendamist vajab laste arengu pidev jälgimine ja dokumenteerimine. Lääne-Virumaal on lasteaia pedagoogide kvalifikatsiooniaitaja kõrge. Järelevalves olnud lasteaedades on täiendkoolitus heal tasemel. Mitmetes lasteaedades on vanemõpetajate osa väike.

Viiest järelevalve all olnud koolist töötas sotsiaalpedagoog neljas koolis, logopeed kolmes koolis, parandusõpet rakendati samuti neljas koolis. Selles koolis, kus parandusõpet ei olnud, töötasid tasandusklassid. Koolidel on välja kujunenud oma süsteemid õpilaste toetamiseks ja selleks, et tagada nende koolikohustuse täitmine. Mitmes koolis oleks vajadus parandusõpet ja logopeedilist abi rakendada ka III kooliastmes.

Pikemat kokkuvõtet 2008/2009.õppeaasta koolide (vt [Lisa 4](#)) ja lasteaedade järelevalvest (vt [Lisa 5](#)) loe Lääne-Virumaa infoportaalist ([koolid](#), [lasteaiad](#)).

[Eesti Hariduse Infosüsteemi](#) (EHIS) kaudu on alates 2005.aastast võimalik tutvuda õppeasutuse (kooli, lasteaia, huvikooli) tegevusnäitajatega, näiteks õpilaste arv õpetaja kohta, keskmine õpilaste arv klassis, klassikursuse kordajate osakaal õpilaste koguarvust jms. Näitajaid saab võrrelda teiste samasse gruppi kuuluvate õppeasutuste näitajatega.

**Sisehindamine** on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste (laste) arengut toetavad tingimused ja õppeasutuse järjepidev areng, selgitades välja õppeasutuse tegevuse tugevused ning parendusvaldkonnad. Kool koostab sisehindamise aruande

vähemalt üks kord kolme õppeaasta jooksul (kui nõunik ei ole määranud pikemat tähtaega).

Aastal 2009 esitasid sisehindamise aruande Haljala Gümnaasium, Laekvere Põhikool, Mihkli Kool, Sõmeru Põhikool ja Tamsalu Gümnaasium.

### 1.7.1 Tunniväline ainealane tegevus

**Ainealane tegevus** ei piirdu ainult õppetunniga ja kooli seinte vahel toimuvaga.

**Maakonna** mitmed asutused ja õpetajate ainesektsioonid aitavad kaasa õpilaste tunnivälise ainealase tegevuse mitmekesistamisele ning **õpilaste arendamisele**.

Neljandat aastat toimus Lääne-Viru Keskraamatukogus RMK Sagadi metsakeskuse korraldamisel mitmeetapiline **Rohelise maakonna õpilasviktoriin** 4.–6. ja 7.–9.klassi õpilaste võistkondadele. Aasta 2009 võitjad olid nooremas vanusegrupis Haljala Gümnaasium, Tapa Gümnaasium ja Vinni-Pajusti Gümnaasium, vanemas vanusegrupis Kadrina Keskkool, Haljala Gümnaasium ja Muuga Põhikool.

Alates 1999.aastast korraldavad Viru Teedevalitsus ja Ida Politseiprefektuur koolide 3. ja 4.klassidele **liiklusviktoriini** ning võistluse **Vigurvänt**. Korraldajate eesmärgiks on jätkuvalt tekitada lastes huvi liiklusalaste teadmiste omandamise ja jalgrattaga ohutuks sõitmiseks vajalike oskuste õppimise vastu.

Liiklusviktoriini võitjad olid 2009.aastal Haljala Gümnaasium, Rakvere Linna Algkool ja Võsu Põhikool.

Võistluse Vigurvänt võitjad olid erinevates vanusegruppides Kristel Kahr, Henri Matikainen, Alvar Urbas, Katy Smirnov, Armo Karu ja Kristiina Kahr. Võistkondlikult võitsid Väike-Maarja Gümnaasium ja Põlula Kool.

SA Virumaa Muuseumid korraldamisel toimus järjekordne **kodu-uurimiskonverents**, kust üleriigilisele konkursile saadetud tööde autorid olid: Oliivia Kool Kunda Ühisgümnaasiumist, Hardo Peetermann Haljala Gümnaasiumist, Sirli Kormik Roela Põhikoolist, Siim Neljandik, Krista Puur, Anna-Liisa Kirsch, Äly Teras, Andres Rattassep, Madis Põdra ja Anette Heinsoo Rakvere Gümnaasiumist.



Eesti keele aineseksioon on palju aastaid korraldanud põhikooli õpilastele kirjandivõistlusi, Liivide etluskonkurssi ja Koidulauliku konkurssi. 2009.aastal lisandus etluskonkurss „Ellen Niiduga Midrimaale”. Nimetatud üleriigilise konkursi algatajateks olid Tapa Vallavalitsus, Tapa Linnaraamatukogu ja Tapa Valla Kirjandusklubi.

6.-9.klassi **õpilaste kirjandivõistlusel**, mida viiakse läbi koostöös Lääne-Virumaa Keskraamatukoguga, oli 69 osalejat 10 gümnaasiumist, 10 põhikoolist ja 1 algkoolist.

I koha said nooremas vanuserühmas Jane Liis Kaasik Rakvere Gümnaasiumist ja Eva Jänes Tamsalu Gümnaasiumist. Järgnesid Linda Freienthal (Vinni-Pajusti Gümnaasium), Reti Kokk (Kunda Ühisgümnaasium), Gerit Delia Lille (Haljala Gümnaasium), Johannes Richard Sepping (Väike-Maarja Gümnaasium).

Vanemas vanuseastmes sai esikoha Priit Põldma Rakvere Eragümnaasiumist. Järgnesid Marit Joost (Salla Põhikool), Maarit Brit Tanni (Rakvere Reaalgümnaasium), Ly Kaasik (Rakvere Gümnaasium), Jorma Liivalaid (Väike-Maarja Gümnaasium), Inna Sammel (Rakvere Reaalgümnaasium), Helene Kupp (Vasta Kool).

Maakondlik **Liivide etluskonkursi** viiakse traditsiooniliselt läbi Alatskivil Liivi muuseumis. 2009.aastal jagasid esikohta ja esindasid maakonda üleriigilisel koolinoorte XXI etluskonkursil Alatskivil Jürgen Gansen Rakvere Reaalgümnaasiumist ja Tiina Kanarbik Rakke Gümnaasiumist. II koha preemia said Asko Mets Rakvere Gümnaasiumist ja Kristina Reinberg Vinni-Pajusti Gümnaasiumist. III koha preemia said Rainer Verner Samolberg ja Lauri Mäesepp Rakvere Gümnaasiumist. Liivi muuseumi eripreemiad said Asko Mets, Lauri Mäesepp ja Tamsalu Gümnaasiumist Tiiu Mürk. Kokku osales konkursil 20 õpilast kümnest koolist.

2009.aasta Lääne-Virumaa **Koidulauliku konkursi** võitjad nooremas vanuseastmes olid Liina Kanarbik Rakke Gümnaasiumist (õpetajad Leonore Meerja ja Siiri Kanarbik), Maarja Kivisild Tapa Gümnaasiumist (õpetaja Sirje Sell), 3.–4.kohta jagasid Lisete Laisaar Kadrina Keskkoolist (õpetaja Anneli Särg) ja Anett Pullerits Rakvere Linna Algkoolist (õpetaja Marina Liiker). Vanemas vanuserühmas olid esimesed Tiiu Mürk Tamsalu Gümnaasiumist (õpetajad Mare Viks, Aime Tops, Kadri Kask), Maris Pritson Kadrina Keskkoolist (õpetaja Liivi Heinla), Maria Aave (õpetaja Aili Teedla).

Tiiu Mürk Tamsalust võitis ka üleriigilise Koidulauliku konkursi.

Konkursi „Ellen Niiduga Midrimaale” maakonnavoorus olid tublimad Allan Loo Kunda Ühisgümnaasiumist (õp Maarika Koks), Karmo Bendi Sõmeru Põhikoolist (õp Kairi Peil),

Marrit Lehtpuu Rakvere Lina Algkoolist (õp Rutt Tubli) ja vanemas grupis Sten Kalev Tamsalu Gümnaasiumist (õp Aide Tapner), Krista Lepparu Sõmeru Põhikoolist (Anne Metsaru), ja Jaak Püss Kadrina Keskkoolist (Mai Fäelmann).

Matemaatikaõpetajad korraldavad 5.–6. ja 7.klassi õpilastele **NUPUTA võistlust**, kust parimad võistkonnad saavad edasi üleriigilisele võistlusele. 2009.aastal jagasid maakonnas nooremas astmes esikohta Tamsalu ja Rakvere Gümnaasium, järgnesid Vinni-Pajusti ning Rakvere Reaalgümnaasium. Vanemas astmes oli esimene Rakke Gümnaasium, järgnesid Rakvere Reaalgümnaasium ja võrdselt Vinni-Pajusti Gümnaasium ning Kadrina Keskkool.

Kahe Virumaa matemaatikaõpetaja ühissettevõtmiseks on juba 16 aastat toimuv **Ülevirumaaline matemaatikavõistlus**, kus Lääne-Virumaa koolidest tulid põhikoolide osas esimese kuue hulka Vinni-Pajusti Gümnaasium (5.) ja Rakvere Reaalgümnaasium (6.) ja gümnaasiumiosas Kadrina Keskkool.

Matemaatikaõpetajad suunavad oma õpilasi osalema ka ülemaailmses võistluses **KÄNGURU** ja üleriigilises pranglimisvõistlusel (peastarvutamine).

Lääne-Virumaa **pranglimise** 2009 eeletappidel osales kokku 2482 võistlejat: sirgujaid (1.-3.kl) – 786; oskajaid (4.-6.kl) – 705; neiud-naised (alates 7.kl ja täiskasvanud) – 507; noormehed-mehed (alates 7.kl ja täiskasvanud) – 485.

Punktisumma järgi olid edukamad Haljala Gümnaasium (748 punkti), Vinni-Pajusti Gümnaasium (713) ja Tamsalu Gümnaasium (703 punkti). Kokku osales 18 kooli.

Eesti karikavõistlustel esindas maakonda Haljala Gümnaasiumi võistkond ja Elvas toimunud rahvusvahelistel võistlustel võistles Eesti koondises Mart Kiis Haljala Gümnaasiumi 8.a klassist, varuvõistleja oli Toomas Kiis, Haljala Gümnaasiumi 10. klassist. Pranglimise tulemustega saad tutvuda [Lääne-Virumaa infoportalis](#) või kogumiku lõpus asuvast lisast (vt [Lisa 6](#)).

Ülemaakonnalisi ainealaseid üritusi korraldavad ka mõned koolid.

Kuuendat korda korraldasid Kunda Ühisgümnaasiumi kunstiõpetajad Etty Mätlik, ja Eve Randver **maakondliku joonistusvõistluse**, mis 2009.aastal kandis pealkirja „Liikumise ilu ja võlu”. Võistlusest võtsid osa maakonna 13 kooli õppurid. Auhinna vääriliseks tunnistati järgmised õpilased: Harland Ruuk Lasila Põhikoolist (3.kl), Kädy–Liis Tamm Vinni–Pajusti Gümnaasiumist (3.kl), Alma Gaver Vinni–Pajusti Gümnaasiumist (3.kl),

Getter Kangur Lasila Põhikoolist (6.kl), Reti Kokk Kunda Ühisgümnaasiumist (6.kl), Paula Mägi Vinni–Pajusti Gümnaasiumist (5.kl), Danel Otsmaa Lasila Põhikoolist (7.kl), Marius Sirelmets Kunda Ühisgümnaasiumist (8.kl), Helene Kupp Vasta Põhikoolist (9.kl), Ksenja Ruzevits Kunda Ühisgümnaasiumist (10.kl), Maarja Nõmmik Vinni–Pajusti Gümnaasiumist (11.kl).

Haljala Gümnaasium korraldas 2009.aastal maakonnas esmakordselt 4.–6.klassi poiste **meisterdamisvõistluse "Sepapoisid Lääne-Virumaal"**. Eestvedajaks oli kooli töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja Ain Okas, ettevõtmist toetas Lääne-Viru Maavalitsus. Idee on alguse saanud Tartumaalt, kus seda juhib Elva Gümnaasiumi õpetaja Aivar Johanson.

Võitsid külalisvõistlejad Elva Gümnaasiumist Kaius Laas, Raido Dobozi (õp Aivar Johanson). Järgnesid Vinni-Pajusti Gümnaasiumist Kevin Vabaorg ja Karl Johan Leichter (õp Rein Leichter) ning Kadrina Keskkoolist Kristjan Kõks, Andri Soone (õp Karl Meos).

Üheksa aastat korraldab Haljala Gümnaasium koolidele **mälumängusarja**. 2009 aasta võitjad olid gümnaasiumide osas Vinni-Pajusti Gümnaasiumi kaks võistkonda (1. ja 3.) ning Haljala Gümnaasium. Põhikoolide arvestuses olid esimene Kunda Ühisgümnaasium, järgnesid Haljala Gümnaasiumi kaks võistkonda.

Sihtasutuse Virumaa Muuseumid organiseerimisel toimus juba mitmendat korda **koolinoorte mälumäng**, kus esikoha sai Vinni-Pajusti Gümnaasium, järgnesid Rakvere Gümnaasium ja Rakvere Eragümnaasium.

Üheks võimaluseks ainealaseks tunniväliseks tööks on kasutada kõrgkoolide juures õpilastele pakutavat.

**Tartu Ülikooli Teaduskooli** õpingud aitavad kaasa õpilase arengule, tema edukusele ainealastel võistlustel, annavad noorele inimesele kõrghariduse omandamiseks vajalikku iseseisva töö oskust ning teatud erialade puhul arvestatakse ka kogutud ainepunkte kõrghariduse omandamisel.

2008/2009.õppeaastal õppisid Lääne-Virumaa õpilased Tartu Ülikooli Teaduskoolis kokku 63 kursusel. Kõikidel aastatel on enam valitud matemaatika (2008/09.aastal 18), keemia (16), füüsika (8) ja bioloogia (15) kursuseid. 2008/2009.õppeaastal valiti ühel korral ka informaatika, kolmel korral eesti keel ja kahel korral meditsiin.

2008/2009.aastal oli teaduskoolis õppijate hulgas palju abituriente (21).

**Tallinna Tehnikaülikooli Tehnoloogiakooli** kursused Lääne-Virumaa noorte hulgas veel väga populaarsed ei ole. 2009.aastal osalesid sealsetel kursustel kaks õpilast Kadrina Keskkoolist, üks õpilane Haljala Gümnaasiumist ja kaks õpilast Rakvere Reaalgümnaasiumist.

Koostöö robotika valdkonnas jätkus 2009.aastal NORAXi koolituskeskuse kaudu. Rakvere linnas korraldati koostöös tehnoloogiakooliga linnalaager (korraldajaks Katrin Joselin), kus läbi mängulise tegevuse püüti äratada tehnika- ja teadushuvi.

Sidemetest Tartu Ülikooli Teaduskooliga ja Tallinna Tehnikaülikooli Tehnoloogiakooliga saab lugeda lisast (vt [Lisa 12](#)).

**Aineolümpiaadidest osavõtt.** Õppeaastal 2008/2009 oli õpilastel Lääne-Virumaal võimalik osa võtta 18-st aine olümpiaadist. Olümpiaadide piirkonnavoорude korraldamisega olid tegevad 13 õpetajate ainesektsiooni.

Põhikooliõpilased osalesid piirkonnavoорudes 954 korral, gümnaasiumiõpilased 338 korral. Kõige enam osalejaid oli matemaatikas ja eesti keeles. Need on ka ained, kus õpilased saavad hakata oma teadmisi ja oskusi testima juba vastavalt 4. ja 5.klassist alates. Suurema osavõtjate arvuga on veel inglise keel, bioloogia, geograafia.

Kõik põhikoolid ja gümnaasiumid saatsid oma õpilased osalema vähemalt kahe aine olümpiaadile. Viiest algkoolist osales olümpiaadidel kaks.

Aasta 2009 oli edukas eesti keele õpilastele ja õpetajatele. Üleriigilise olümpiaadikomisjoni kokkuvõttest selgus, et Lääne-Virumaa oli lõppvoorus esindatuse poolest Tallinna järel teisel kohal. Meie maakonnast osales eesti keele olümpiaadi lõppvoorus 14 õpilast 6 õpetaja juhendamisel. Eesti keelele tuleks lisada juurde ka 5 õpilast eesti kirjanduse olümpiaadi lõppvoorus ja 3 õpetajat.

Lõppvooru pääsemise osas olid paremad näitajad veel bioloogias (8 õpilast, 5 õpetajat), geograafia (4 õpilast 3 õpetajat), matemaatika (3 õpilast, 3 õpetajat).

Auhinnakohtade järgi 100 õpilase kohta olid põhikoolide seas paremad Kiltsi, Jäneda ja Võsu Põhikool. Neile järgnes Rakvere Linna Algkool. Gümnaasiumide põhikoolide osas on auhinnakohti 100 õpilase kohta on kõige enam Rakvere Gümnaasiumil, järgnevad Haljala, Vinni-Pajusti ja Kadrina.

Gümnaasiumiastmes on 100 õpilase kohta auhinnakohti kõige enam Rakvere Vene Gümnaasiumil ja Kadrina Keskkoolil. Järgnevad Rakvere ja Vinni-Pajusti Gümnaasium. **Lõppvooru pääsemiseks** loeb sageli tase, mitte koht maakonnas.

2009.aastal osales üleriigiliste aineolümpiaadide lõppvoorudes 55 õpilast, neist Annika Laidroo Rakvere Gümnaasiumist ja Reni Raudla Kadrina Keskkoolist kahes aines.

[Olümpiaadide tulemusi](#) näeb Lääne-Virumaa infoportaalis ja kokkuvõtet olümpiaadiaastast saab lugeda lisadest (vt [Lisa 7](#)).

**Õpetajate ainesektsioonide tegevus.** Lääne-Virumaal tegutseb 2009/2010.õppeaastal 34 õpetajate ainesektsiooni.

Lisaks on koolijuhid, algklasside õpetajad, alushariduse juhid ning kehalise kasvatuse õpetajad koondunud oma maakondlikesse ainelitusesse.

Ainesektsioonid tegutsevad vastavalt oma tegevuskavale. Komisjoni tööd juhib üks õpetaja (vt tabel) või õpetajate aktiiv. Ainesektsioon korraldab oma liikmetele üritusi, koolitusi, organiseerib õpilastele ülemaakonnalisi üritusi (põhiliselt aineolümpiaade).

Ürituste läbiviimiseks saavad maakonna ainesektsioonid taotleda raha Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu käest.

Ainesektsioonide 2009.aasta tegevuse kokkuvõte (vt [Lisa 8](#))

<b>AINESEKTSIOON</b>	<b>JUHT</b>	<b>KOOL</b>
Ajalugu	Harry Laiv	Kadrina Keskkool
Algõpetus	Kadi Kruusmaa	Rakvere Gümnaasium
Alushariduse eesti keel ja matemaatika	Heli Arge	Vinni Lasteaed
Alushariduse juhid	Diana Kuntor	Lasteaed "Triin"
Alushariduse õppealajuhatajad	Ave Oppo	Lasteaed "Kungla"
Alushariduse käeline tegevus	Kairi Kroon	Tapa Lasteaed Pisipõnn
Alushariduse liikumine	Inara Seppel	Lasteaed Kungla
Alushariduse loodus	Heli Vassar	Sõmeru Lasteaed (Uhtna)
Alushariduse muusika	Renna Sarap	Sõmeru Lasteaed
Alushariduse tervis	Eda Kiili	Kunda LA Kelluke
Eesti keel	Aime Tops	Tamsalu Gümnaasium
Eripedagoogid	Hannely Mikker	Vaeküla Kool
Füüsika	Toomas Vaino	Rakvere Gümnaasium
Huvijuhid	Merle Silla	Rakvere Gümnaasium
Geograafia	Kadri Marksoo	Rakvere Reaalgümnaasium
Informaatika	Kadri Toomingas	Jäneda Kool

Inglise keel	Hegi Soosaar	Karina Keskkool
Inimeseõpetus	Evelin Tiiter	Kadrina Keskkool
Keemia	Ursula Palts	Tapa Gümnaasium
Kehaline kasvatus	Triinu Merilo	Rakvere Linna Algkool
Koolipsühholoogid	Lea Metsis	Kunda Ühisgümnaasium
Kunstiõpetus	Kille Kruuv	Vaeküla Kool
Käsitöö	Aime Veelmaa	Rakke Gümnaasium
Logopeedid	Leelo Veski	Vaeküla Kool
Matemaatika	Maire Tamm	Tamsalu Gümnaasium
Muusika	Viivi Voorand	Haljala Gümnaasium
Raamatukogu	Ingela Siniallik	Rakvere Gümnaasium
Riigikaitse	Tarmo Matti	Kunda Ühisgümnaasium
Saksa keel	Kalle Lina	Rakvere Gümnaasium
Sotsiaalpedagoogid	Tiina Pihlak	Haljala Gümnaasium
Tööõpetus	Aivar Tammla	Rakvere Realgümnaasium
Usuõpetus	Tiina Mesi	Lasila Põhikool
Vene keel	Svetlana Romov	Rakvere Realgümnaasium
Õppealajuhatajad	Ingrid Vaikmaa	Kadrina Keskkool

#### **AINELIIDUD**

---

Alusharidus	Ene Nool	Rakvere Linna Algkool
Algõpetus	Kadi Kruusmaa	Rakvere Gümnaasium
Haridusasutuste juhid	Arvo Pani	Kadrina Keskkool
Koolijuhid	Kaido Kreintaal	Haljala Gümnaasium
Kehaline kasvatus	Olev Raudsepp	Lääne-Viru Maavalitsuse Haridus- ja kultuuriosakond

#### **Konkurss “Lääne-Virumaa Aasta Õpetajad”**

Komisjon valis maakonna Aasta Õpetajaks 2009 koolide valdkonnas Liivi Heinla Kadrina Keskkoolist, maakonna Aasta Õpetajaks lasteaedade valdkonnas Kaja Tederi Väike-Maarja Lasteaiast, maakonna Aasta Õpetajaks huvikoolide valdkonnas Jaak Vettiku Rakvere Spordikoolist ja maakonna Aasta Õpetajaks haridusjuhtide valdkonnas Ene Noole Rakvere Linna Algkoolist.

Konkursile esitati käesoleval aastal kümme kandidaati, lisaks eelnimetatutele Heli Reinart Väike-Maarja Gümnaasiumist, Siiri Seljama Vinni-Pajusti Gümnaasiumist, Krista Sepp Rakvere Realgümnaasiumist, Lea Salumets Sõmeru Põhikoolist, Mall Võhandu Kiltsi Põhikoolist ja Tatjana Vallaste Kunda Laseaiast Kelluke.

## 1.8 Koolide lõpetamine

2009.a lõpetas põhikooli 868 õpilast (2008.a 955) ja gümnaasiumides asus õppima 470 noort (2008.a 541). 2007.a aga vastavalt 935 ja 562 õpilast. Gümnaasiumi lõpetas 553 õpilast (2008.a 528 ja 2007.a 567).

### Hõbe- ja kuldmedaliga gümnaasiumilõpetajate arvud 2006-2008

Kool	Medalite arv 2006	Medalite arv 2007	Medalite arv 2008	Medalite arv 2009	Medalite arv 1994-2009
Haljala Gümnaasium	2 hõbemedalit	2 hõbemedalit	1 hõbemedal	2 kuld- ja 2 hõbemedalit	3 kuld- ja 18 hõbemedalit
Kadrina Keskkool	1 kuld- ja 4 hõbemedalit		1 kuld- ja 1 hõbemedalit	1 kuldmedal	5 kuld- ja 11 hõbemedalit
Kunda Ühisgümnaasium		2 kuld- ja 1 hõbemedalit	1 kuld- ja 2 hõbemedalit	1 kuld- ja 1 hõbemedal	5 kuld- ja 15 hõbemedalit
Rakvere Eragümnaasium	1 kuldmedal	1 kuld- ja 2 hõbemedalit		1 kuldmedal	2 kuld- ja 2 hõbemedalit
Rakvere Gümnaasium	2 hõbemedalit	5 hõbemedalit	1 kuld- ja 2 hõbemedalit	4 hõbemedalit	10 kuld- ja 44 hõbemedalit
Rakvere Reaalgümnaasium	1 kuld- ja 4 hõbemedalit	4 hõbemedalit	4 hõbemedalit	2 kuld- ja 1 hõbemedalit	10 kuld- ja 33 hõbemedalit
Rakvere Vene Gümnaasium	3 hõbemedalit		1 hõbemedalit	1 kuldmedal	7 hõbemedalit
Tamsalu Gümnaasium	1 kuld- ja 2 hõbemedalit	2 hõbemedalit	1 kuld- ja 3 hõbemedalit	1 hõbemedal	8 kuld- ja 20 hõbemedalit
Tapa Gümnaasium	3 kulda ja 1 hõbemedal	1 kuldmedal	2 hõbemedalit	3 kuld- ja 1 hõbemedal	7 kuld- ja 14 hõbemedalit
Tapa Vene Gümnaasium	2 hõbemedalit	1 kuldmedal	1 kuld- ja 1 hõbemedal	3 kuldmedalit	6 kuld- ja 19 hõbemedalit
Vinni-Pajusti Gümnaasium	2 kulda ja 2 hõbemedalit	2 kuld- ja 2 hõbemedalit	1 kuld- ja 1 hõbemedal	1 hõbemedal	11 kuld- ja 21 hõbemedalit
Väike-Maarja Gümnaasium	1 kuldmedal	1 kuld- ja 1 hõbemedalit	2 hõbemedalit		6 kuld- ja 18 hõbemedalit
<b>Kokku</b>	<b>10 kuld- ja 22 hõbemedalit</b>	<b>8 kuld- ja 19 hõbemedalit</b>	<b>6 kulda ja 21 hõbedat</b>	<b>14 kuld- ja 12 hõbemedalit</b>	<b>91 kuld- 244 hõbemedalit</b>

Allikas: üldhariduskoolide andmed, 2009

Kõige enam anti medaleid välja 2005.a ja 2006.a (32 medalit), seejuures kõige enam kuldmedaleid just 2009.aastal. Viimasel 10 aastal on kuld- ja hõbemedalitele õppivate noorte arv olnud 25-27, v.a. 2005. ja 2006.aasta. 1998.a ei antud välja ühtegi medalit.

Rakke Gümnaasiumil oli viimati medaliga lõpetaja 2005.a, kuid ajavahemikul 1994-2005.a on lõpetajad saanud 4 kulda ja 5 hõbedat. Rakvere Eragümnaasium on

töötanud alates 2003.a, selle aja jooksul on õpilased saanud 3 kuld- ja 2 hõbemedalit. 2008.a ja 2009.a sai ka üks Rakvere Õhtukeskkooli lõpetaja hõbemedali.

22.juunil toimunud Vabariigi Presidendi ja proua Evelin Ilvese vastuvõtt Presidendilossi roosiaias üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste parimatele lõpetajatele käisid 11 noort: Alo Ervin Haljala Gümnaasiumist, Siim Jalakas Kunda Ühisgümnaasiumist, Ilja Fursov Rakvere Vene Gümnaasiumist, Kairit Kraudok Rakvere Gümnaasiumist, Siret Villmann Tamsalu Gümnaasiumist, Marge Porkvel Tapa Gümnaasiumist, Jürgen Vahter Tapa Gümnaasiumist, Karin Leichter Rakvere Reaalgümnaasiumist, Andres Nõmmik Vinni-Pajusti Gümnaasiumist, Lisette Mägi, Kadrina Keskkoolist ja Julia Martsinkevitš Tapa Vene Gümnaasiumist.

### Edasiõppimine kõrgkoolides 2009

Keskool, gümnaasium, kutseõppeasutus	Haljala Gümnaasium	Kadrina Keskkool	Kunda Ühisgümnaasium	Rakke Gümnaasium	Rakvere Eragümnaasium	Rakvere Gümnaasium	Rakvere Reaalgümnaasium	Rakvere Vene Gümnaasium	Tamsalu Gümnaasium	Tapa Gümnaasium	Tapa Vene Gümnaasium	Vinni-Pajusti Gümnaasium	Väike-Maarja Gümnaasium	Rakvere Õhtukeskkool	Rakvere Ametikool	Väike-Maarja Õppekeskus	KOKKU	Protsent
<b>Koolilõpetanuid 2009</b>	26	60	22	9	60	111	81	22	20	30	18	33	23	38			<b>553</b>	
Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	3	7	7	1	19	16	9	6	7	6	2	4	4	24	31	2	148	27%
Tartu Ülikool	4	22	4	1	5	36	24	1	7	12	2	7	5	5	2		137	25%
Tallinna Ülikool	1	10	5	2	6	22	19		3	3		6	4	1			82	15%
Tallinna Tehnikaülikool	6	13	3	2	1	23	12	8	4	4	6	8	4		2		96	17%
Eesti Maaülikool	5	4	1	1	4	9	12		3	1	1	5	7	3	2		58	10%
Tallinna Tehnikakõrgkool	5	6	6		2	4	3	2	1		1	2			13		45	8%
Mainori Kõrgkool	1	3			4	4				1		1		2	1		17	3%
Sisekaitseakadeemia		2				5	2		2	2		1	4	1	6		25	5%
Eesti Infotehnoloogia Kolledž			1	1										1	3		6	
Euroülikool		1				1		1			1						4	
Eesti Lennuakadeemia										1							1	
Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	2	1			1	2	3				1						10	2%
Tartu Tervishoiu Kõrgkool		1	1	1		2	3	1		3							12	2%
Eesti Mereakadeemia											1	1			1		3	



Tallinna Pedagoogiline Seminar		3				1	1	1	1	1	1			1		10	2%
Tartu Kõrgem Kunstikool						1	1							1		3	

Allikas: kõrgkoolide andmed, 2010 jaanuar

Meie maakonna noored asuvad viimasel kümnendil kõige enam edasi õppima Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli, Tallinna Ülikooli. Nüüd on lisandunud ka oma maakonna kõrgkool – Lääne-Viru Rakenduskõrgkool, kuhu oli 2009.a võrreldes teiste kõrgkoolidega kõige enam sisseastujaid.

### Kõrgkoolid, kus asusid õppima meie maakonna lõpetajate kõige enam:

Kõrgkool	2008	2009
Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	49	148
Tartu Ülikool	139	137
Tallinna Tehnikaülikool	96	96
Tallinna Ülikool	139	82
Eesti Maaülikool	64	58
Tallinna Tehnikakõrgkool	45	46

Allikas: kõrgkoolide andmed, 2009 detsember

## 1.9 Kutseharidus

**Regionaalsete koostöövõrgustike teke.** Lääne-Virumaal toimub omavaheline tihe koostöö Rakvere Ametikooli, Väike-Maarja Õppekeskuse ja Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli vahel: toimuvad ühisüritused, tehakse õppekavaarendusi ja tutvutakse üksteise koolides õpetatavate erialadega.

## Rakvere Ametikool

Direktor Hannes Mets.

Lääne-Virumaa suurim kutseõppeasutus, mille peamine ülesanne on anda kutsekeskharidus põhikooli lõpetajatele ja kutse keskkooli lõpetajatel, eelkutsealast koolitust põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele ning viia läbi täiskasvanutele täiend- ja ümberõpet.

2009.a õppis koolis 971 õpilast (2008.a 914, 2007.a 973). Samal aastal (2009) algas ka kõigi aegade suurim remont.

### Rakvere Ametikooli erialad, õppevormid, õpilaste arv, riigitellimus ja katkestajate arv 2009/2010 õppeaastal

Eriala	Õppevorm	Õpe (tasemeti)	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	Õpilaste arv erialati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkes-tajate arv 2008/2009
Hotelliteenindus	Kaugõpe	Kutseõpe keskhariduse baasil	2 a	9				
Hotelliteenindus	Päevane	Kutseõpe keskhariduse baasil	2 a		19	19	15	
Tarkvara ja andmebaaside haldus	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		23	53	22	2
Ehitusviimistlus	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		23	68	24	8
Keskkonnatehnika lukksepp	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		24	53	24	9
Kokk	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a 6 k	34	64	219	60	37
Tisler	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a	29	23	69	25	18
Lukksepp	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a	15		30		2
Autotehnik	Päevane	Kutseharidusõpe	3 a 6 k		23	100	20	7
Pagar, kondiiter	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a	19	30	66	30	6
Arvutiteenindus laomajanduses	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a 6 k	16		67		9
Autotehnik	Päevane	Kutseõpe keskhariduse baasil	2 a 6 k		11	11	12	

<b>Autolukksepp</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a	24					
<b>Üldehitus</b>	Päevane	Kutsekeskharidus	3 a	61			59	2	
<b>Keskkonnatehnika lukksepp</b>		Kutsekeskharidusõpe	3 a	19	24	53	24	9	
<b>Rõivaõmbleja</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a	3					
<b>Autodiagnostika</b>	Õhtune	Kutseõpe keskhariduse baasil	1 a 6 k		14	14	12		
<b>Autotehnik/autohooldusspetsialist</b>	Päevane	Põhihariduse nõudeta kutseõpe	1 a		16	16	10		
<b>Ehituspusepp</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		24	24	24		
<b>Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		15	15	24		
<b>Koostelukksepp</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		24	24	20		
<b>Maaturismiteenindus</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		32	32	30		
<b>Veoaautojuht</b>	Päevane	Kutseõpe keskhariduse baasil	6 k		11	11	7		
<b>Keevitaja</b>	Päevane	Kutsekeskharidusõpe	3 a		21	21	20		
<b>Kokku 2008</b>					<b>226</b>	<b>309</b>	<b>914</b>	<b>280</b>	<b>133</b>
<b>Kokku 2009</b>					<b>229</b>	<b>397</b>	<b>971</b>	<b>379</b>	<b>94</b>

Allikas: Rakvere Ametikooli andmed, 2010 märts

## Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Päästekool

Direktori asetäitja Janek Lass.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 25.02.2004.a korraldusele nr 107-k (Väike-Maarja Päästekooli ümberkorraldamine) on keskhariduse baasil töötav kool 01.09.2004.a Sisekaitseakadeemia koosseisus, kusjuures päästekooli juhib Päästekolledži direktori asetäitja.

Päästekool on igati kaasaja nõuetele vastav kutseõppeasutus, kus õpilased on täielikul riiklikul ülalpidamisel. Õpilastele kehtivad kõrgendatud distsipliininõuded.

Sisekaitseakadeemial on kutset omistava organi õigused (alates 2006.a. on omistatud lõpetajale Päästja I või Päästja II kutse).

**Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Päästekooli erialad, õppevormid ja õpilaste arv, riigitellimus ja katkestajate arv 2009/2010 õppeaastal**

Eriala	Õppevorm	Õpe (tasemeti)	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	õpilaste arv erialalati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkestajate arv 2008/2009
<b>Pääste-spetsialist</b>	Koolipõhine, täiskoormusega päevaõpe	Kutseõpe keskhariduse baasil	1 a	24	24	24	24	
<b>Pääste-korraldaja</b>	Koolipõhine, täiskoormusega päevaõpe	Kutseõpe keskhariduse baasil	1 a	9	12	12	12	
<b>Päästja</b>	Koolipõhine, täiskoormusega, päevaõpe	Kutseõpe keskhariduse baasil	1a	15	20	21	20	1
<b>Päästja</b>	Koolipõhine, täiskoormusega, päevaõpe	Kutseõpe keskhariduse baasil	1a	21	20	20	20	
<b>Kokku 2008</b>				<b>53</b>	<b>75</b>	<b>73</b>	<b>76</b>	<b>11</b>
<b>Kokku 2009</b>				<b>69</b>	<b>76</b>	<b>77</b>	<b>76</b>	<b>1</b>

Allikas: Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Väike-Maarja Päästekooli andmed, 2010 märts

## Väike-Maarja Õppekeskus

Direktor Raili Sirgmets.

1995.aastast Väike-Maarja Õppekeskuse nime all tegutsev haridusasutus on saavutanud märkimisväärse koha maakonna kutseõppeasutuste seas, sealhulgas puuetega inimeste õppimistingimuste arendamisel.

2007.a alates on Väike-Maarja Gümnaasium ja Väike-Maarja Õppekeskus viidud ühtse juhtimise alla, mõlema kooli juhiks on Raili Sirgmets. Lõpetajad võivad omandada kutse- või kutsekeskhariduse. 2007.aastast laiendati ka gümnaasiumiõpilaste kutse-eelõpet. 2009.a suurenes oluliselt riigitellimus ja seoses sellega ka õpilaste arv koolis. Koolis saavad õppida ka füüsilise puudega inimesed.

**Väike-Maarja Õppekeskuses õpetatavad erialad, õppevorm, õpilaste arv, riigitellimus ja katkestajate arv 2009/2010 õppeaastal**

Eriala	Õppevorm	Õpe (tasemeti)	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	õpilaste arv erialati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkestajate arv 2008/2009
<b>Kokk</b>	Koolipõhine	Kutsekeskharidus	3,5 a	11	27	77	70	10
<b>Autotehnik</b>	Koolipõhine	Kutsekeskharidus	3,5 a	6	18	37	34	6
<b>Müüja</b>	Koolipõhine	Kutsekeskharidus	3,0 a	7	15	28	25	5
<b>Arvutid ja arvutivõrgud</b>	Koolipõhine	Kutsekeskharidus	3,5 a	15	15	36	35	1
<b>Puhastusteenindus</b>	Koolipõhine	Kutsekeskharidus	3,0 a	6		-	8	2
<b>Kokku 2008</b>				<b>53</b>	<b>75</b>	<b>73</b>	<b>76</b>	<b>11</b>
<b>Kokku 2009</b>				<b>69</b>	<b>76</b>	<b>77</b>	<b>76</b>	<b>1</b>

Allikas: Väike-Maarja Õppekeskuse andmed, 2010 märts

### Lääne-Viru Rakenduskõrgkool

Rektor Helle Noorväli.

Kõrgkooli juures on võimalik omandada kutseharidust peale keskkooli 9 erialal. Kutsehariduse omandajaid kõrgkoolis on 29% (võrreldes eelmise aastaga on osakaal vähenenud). Vähenes oluliselt ka katkestajate arv – 70-lt 25-le.

**Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli erialad, õpilaste arv, riigitellimus ja katkestajate arv 2009/2010 õppeaastal**

Eriala	Õppevorm	Õpe (tasemeti)	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	Õpilaste arv erialati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkestajate arv 2008/2009
Majandusarvestus	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	20	40	61	64	3
Raamatupidamine	Kaugõpe	Kutseharidus	2 a	1	-	1	-	-
Raamatupidamine	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	-	-	1	-	-
Ärikorraldus	Päevaõpe	Kutseharidus	2 a	-	-	1	-	-
Ärikorraldus	Kaugõpe	Kutseharidus	2 a	1	-	-	-	-
Ärikorraldus	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	11	29	59	70	3
Väikeettevõtlus	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	1 a	10	19	45		10
Majandusinfo töötlemine	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	7	19	46	32	1
Sekretäritöö	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	7	24	42	34	6
Sekretäritöö	Kaugõpe	Kutseharidus	2 a	-	-	1	-	-
Müügikorraldus	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	13	27	35	46	2
Müügikorraldus	Töökohapõhine õpe	Kutseharidus	2 a	-	-	16		-
Müügiassistent	Kaugõpe	Kutseharidus	2 a	-	-	1	-	-
Müügiassistent	Koolipõhine õpe	Kutseharidus	2 a	-	-	3	-	-
Hooldustöötaja	Töökohapõhine õpe	Kutseharidus	2 a	-	1	13	22	-
<b>Kokku 2009</b>				<b>70</b>	<b>159</b>	<b>325</b>	<b>268</b>	<b>25</b>
<b>Kokku 2008</b>				<b>101</b>	<b>170</b>	<b>312</b>	<b>271</b>	<b>70</b>

**Märkus:** Kutsehariduse riiklik koolitustellimus ei ole seotud konkreetse õppeaastaga, vaid on õppurite arv nominaalse õppeaja jooksul.

Tabelis esitatud kutsehariduse riikliku koolitustellimuse arvud kehtivad alates 01.01.2010.

Allikas: Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli andmed, 2010 märts

## 1.10 Kõrgharidus

2009.aastal jätkas maavalitsuse juures tööd kõrgkoolide ümarlaud, mille tulemusel kasvas novembris välja töörühm kompetentsikeskuse arendamiseks Rakvere linnas. Võeti eesmärgiks arendada Rakveres välja ettevõtete, kõrgkoolide ja linna ühine kompetentsikeskus, mis asutati 2009 aprillis.

Toimus maakonna kolmas **haridus- ja töömess**. Samuti aktiveerus maakonna **üliõpilaste ümarlauategevus**. Regulaarselt saadi kokku maavanemaga ja maavalitsuse töötajatega, viidi läbi kolme kõrgkooli ühisüritusi (sh tudengite kevadpäevad, Krambambuli).

Maakonnas jätkas tegevust üks rakenduskõrgkool – Lääne-Virumaa Rakenduskõrgkool, üks kõrgkooli filiaal – Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskus ning üks ülikooli kolledž – Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledž.

### Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledž

Direktor Kalle Karron.

1.septembril 1999.a Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledži avamisega taaskäivitati Rakvere Õpetajate Seminarist alguse saanud õpetajakoolitus. 2009.a tähistati kolledži 10.aastapäeva.

Toimusid traditsioonilised **akadeemilised märtsipäevad** ja **suvekool**.

### Rakvere Kolledži erialad, vastuvõtt, üliõpilaste arv, riiklik koolitustellimus ja katkestajad 2009/2010 õppeaastal

Eriala	Õppevorm	Õppetase	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	Üliõpil. arv erialati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkestajate arv 2008/2009
Alushariduse pedagoog	Päevaõpe	Bakalaureuseõpe	3a	9	17	43	12	
Alushariduse pedagoog	Kaugõpe	Bakalaureuseõpe	3a	80	30	131	-	8

Sotsiaaltöö	Kaugõpe	Bakalaureuseõpe	3,5 a	9	-	22		5
Riigiteadused	Kaugõpe/tsükliõpe	Magistriõpe	2a	12	8	32	-	8
Sotsiaalpedagoogika	Kaugõpe	Bakalaureuseõpe	3a	-	10	19	-	4
<b>Kokku 2009</b>				<b>110</b>	<b>55</b>	<b>247</b>	<b>12</b>	<b>25</b>
<b>Kokku 2008</b>				<b>84</b>	<b>101</b>	<b>321</b>	<b>12</b>	<b>16</b>
<b>Kokku 2007</b>				<b>75</b>	<b>108</b>	<b>322</b>	<b>12</b>	<b>5</b>

Allikas: Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledži andmed, 2010 märts

2009.a kahanes võrreldes 2008.a oluliselt üliõpilaste arv (321-lt 247-le), kuid kasvas katkestajate arv (16-lt 25-le). Katkestajate osakaal on siiski riigi keskmisest madalam.

### Lääne-Viru Rakenduskõrgkool

Rektor Helle Noorväli.

Lääne-Viru Rakenduskõrgkool loodi 3.septembril 2007.a Lääne-Virumaa Kutsekõrgkooli baasil.

Maakonna suurim kõrgharidust andev kool, kus saab omandada nii kutsekeskharidust, rakenduslikku kõrgharidust kui ka täiend- ja ümberõpet. 2009.a oli koolis kutsekeskharidust omandamas 325 õpilast ja kõrgharidust 795 üliõpilast (2008.a 312 õpilast ja 812 üliõpilast, 2007.a 326 õpilast ja 718 üliõpilast).

### Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli erialad, vastuvõtt, riiklik koolitustellimus ja katkestajad 2009/2010 õppeaastal (rakenduskõrghariduse tasemel)

Eriala	Õppevorm	Õppetase	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	Üliõpil. arv erialati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkestajate arv 2008/2009
Majandusarvestus	Päevaõpe	Kõrgharidus	3 a	20	32	73	80	1
Majandusarvestus	Kaugõpe	Rakendus-kõrgharidus	3 a	61	33	172		8
Kaubandusökonomika	Päevaõpe	Kõrgharidus	3 a	2	18	20		1



Kaubandusökonoomika	Kaugõpe	Kõrgharidus	3 a	15	15	108		8
Ärijuhtimine	Päevaõpe	Kõrgharidus	3,5 a	15	15	53		
Ärijuhtimine	Kaugõpe	Kõrgharidus	3,5 a	28	12	100		2
Sotsiaaltöö	Päevaõpe	Kõrgharidus	3 a	10	40	91	60	5
Sotsiaaltöö	Kaugõpe	Kõrgharidus	3 a	48	63	178		18
Sotsiaaltöö	Päevaõpe	Kõrgharidus	3,5 a	16	-	-	-	-
<b>Kokku 2009</b>				<b>215</b>	<b>228</b>	<b>795</b>	<b>140</b>	<b>43</b>
<b>Kokku 2008</b>				<b>268</b>	<b>204</b>	<b>812</b>	<b>140</b>	<b>110</b>
<b>Kokku 2007</b>				<b>504</b>	<b>183</b>	<b>718</b>	<b>102</b>	<b>96</b>

Märkus: Kutsehariduse riiklik koolitustellimus ei ole seotud konkreetse õppeaastaga, vaid on õppurite arv nominaalse õppeaja jooksul. Tabelis esitatud kutsehariduse riikliku koolitustellimuse arvud kehtivad alates 01.01.2010

Allikas: Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli andmed, 2010 märts

Positiivne on asjaolu, et katkestajate arv vähenes oluliselt – 67 võrra, 2008.a oli see 110 ja suurenes päevases õppes õppivate üliõpilaste arv 28-lt 30%-le.

### Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskus

Juhataja Mare Vassiljev.

Rakveres aluse pandud Mainori Kõrgkoolil on nüüd 12 õppekeskust asukohaga Tallinnas, Tartus, Pärnus, Paides, Raplas, Viljandis, Võrus, Kärdlas, Kuressaares, Narvas, Rakveres ja 2008.a sügisest ka Jõhvis.

Koolis õppis 2009.a 98 üliõpilast, mis on võrreldes eelmiste aastatega pisut vähenenud (2008 – 107 ja 2007.a oli üliõpilasi 102).

### Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskuses õpetatavad erialad, vastuvõtt, riiklik koolitustellimus ja katkestajad 2009/2010 õppeaastal

Eriala	Õppevorm	Õppetase	Õppeaeg	Lõpetas kooli 2009	Võeti vastu I kursusele 2009	Üliõpil. arv erialati 2009/2010	Riigitellimus 2009/2010	Katkestajate arv 2008/2009
Ärijuhtimine ettevõtlus/ juhtimine	Õhtune	Rakenduslik-kõrgharidus	3 a	16	15	78	0	6

Infotehnoloogia	Õhtune	Rakenduslik-kõrgharidus	3 a	0	6	13	0	1
Disain loovettevõtluses	Õhtune	Rakenduslik-kõrgharidus	4 a	0	1	7	0	0
<b>Kokku 2009</b>				<b>16</b>	<b>22</b>	<b>98</b>	<b>0</b>	<b>7</b>
<b>Kokku 2008</b>				<b>16</b>	<b>30</b>	<b>107</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kokku 2007</b>				<b>18</b>	<b>33</b>	<b>102</b>	<b>2</b>	<b>12</b>

Allikas: Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskuse andmed, 2010 märts

2009.a suurenes taas õpingute katkestajate arv: 2009.a oli neid juba 7, 2008.aastal ei olnud ühtegi ja 2007.a oli isegi 12.

## 1.11 Täiskasvanuharidus

Olulisim sündmus täiskasvanuhariduse valdkonnas on [Täiskasvanud Õppija Nädal \(TÕN\)](#), mis on elukestvat õpet propageeriv üritus, pööramaks enam tähelepanu täiskasvanueas õppimisele ja arenemisele.

02.-09.oktoobrini 2009 toimus XII täiskasvanud õppija nädal juhtmõttega „Õpime mõnuga – innovatiivselt ja loovalt”.

Traditsiooniliselt toimuvad TÕNi raames nädala avaüritus ja täiskasvanuhariduse foorum. Avaüritusel tunnustatakse iga kord aasta õppijat, aasta koolitajat, koolitussõbralikumat organisatsiooni ja omavalitsust. Meie maakonnast oli tunnustatute hulgas Vinni vallavalitsus, kes nimetati 2009.aasta koolitussõbralikumaks omavalitsuseks.

Nädala ideeks on elukestva õppe propageerimine. Läbi erinevate tegevuste, ürituste ja koolituste tuuakse igal aastal õppimise juurde inimesi, kes on mingil põhjusel seni eemale jäänud. Juba mitu aastat edukalt tegutsenud õpirongile lisaks sõidab kolmandat aastat mööda Eestimaad ringi ka õpibuss. Lääne-Virumaal võis bussi kohata 15. ja 16.septembril. Õpibuss peatus Rakkes, Veneveres, Roelas, Sõmerul, Vaekülas, Uhtnas ja Ubjal.

Tunnustamise eesmärgiks on väärtustada õppimist ja õpetamist erinevatel tasanditel: avalikus, erasektoris ja kolmandas sektoris. Tunnustatute valimine toimub kõigis

kategooriates kahel tasandil: maakondlikul ja ülevabariigilisel. Iga maakonna täiskasvanud õppija nädala tugigrupp esitab vabariiklikuks tunnustamiseks kõikidest eelpool nimetatud kategooriatest ühe kandidaadi, kelle hulgast ETKA Andras juhatus valib silmapaistvama/parima aasta õppija ja koolitaja ning koolitussõbralikum organisatsiooni ja omavalitsuse vastava nimetuse omistamiseks. Selle aasta parimaid vabariigi tasandil tunnustatakse XI TÕNi avaüritusel 2.oktoobril Põltsamaal.

Lisaks paljudele üleriiklikele üritustele toimuvad need ka kõikides maakondades, sh meie maakonnas Täiskasvanud õppija infopäev Põhjakeskuses.

TÕN toimub koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, ETKA Andrase ja TÕNi piirkondlike koordinaatoritega. Maakonna koordinaatoriks oli Lehte Tuuling Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledžist.

### **Maakonna tasandil valiti vastavalt üleriigilisele reglemendile juunikuus :**

**aasta õppijaks** Eve Sisa, FIE Eve Sisa Ateljee juht;

**aasta koolitajaks** Liivi Heinla, Kadrina Keskkooli õpetaja, SA Omanäolise Kooli Arenduskeskus Avatud Meele Instituudi koolitaja;

**aasta koolitussõbralikumaks organisatsiooniks** Kadrina Keskkooli.

Kokku oli erinevates kategooriates esitatud kandidaate 11.

### **Meie maakonnast olid vabariiklikul tasandil 2009.a nominendid:**

Aasta õppija – Eve Sisa, FIE Eve Sisa ateljee juht;

Aasta koolitaja – Liivi Heinla, Avatud Meele Instituudi koolitaja, Kadrina Keskkooli õpetaja;

Aasta koolitussõbralikum organisatsioon – Kadrina keskkool;

Aasta koolitussõbralikum omavalitsus – 2009.a ei esitatud ühtegi kandidaati.

### 1.11.1 Täiskasvanute põhi- ja keskhariduse omandamine 2009/2010 õppeaastal Lääne-Viru maakonna koolides

2009.a septembris asusid omandama põhi- ja keskharidust õhtuses ning kaugõppes 306 täiskasvanut, kusjuures 2008/2009 õppeaastal oli neid 301 ja 2007/2008 õppeaastal 277.

Kool, õppevorm	Õpilaste arv klassis					
	8.klass	9.klass	10.klass	11.klass	12.klass	Kokku
<b>Rakvere Õhtukeskkool</b>						197
õhtune õpe			36	13	15	64
Kaugõpe	2+16	29	46	25	15	133
Ekstern					3	3
üksikaine õppijad			10	10	3	23
<b>Väike-Maarja Gümnaasium</b> õhtuosakond	1	9			8	18
<b>Rakvere Vene Gümnaasium</b> kaugõpe			7	15	10	32
<b>Tapa Gümnaasium</b> kaugõpe	4	11	16	19	9	59
<b>Kokku 2009</b>	<b>2+21</b>	<b>49</b>	<b>115</b>	<b>82</b>	<b>63</b>	<b>306</b>
<b>Kokku 2008</b>	<b>25</b>	<b>43</b>	<b>105</b>	<b>67</b>	<b>61</b>	<b>301</b>

Allikas: EHS andmetel maavalitsuse haridus-ja sotsiaalosakonna kokkuvõte, 2009 oktoober

### 1.12 Täiskasvanute koolitus kutse- ja kõrgkoolides

Süsteemaatiline täiend- ja ümberõpe toimub maakonnas kutse- ja kõrgkoolide juures. Kokku toimus 2009.a maakonnas 216 kursust 3 171 inimesele, neist Rakvere Ametikoolis 80 kursust 932 inimesele, 2008.a 76 kursust 953 inimesele (2007.a 48). Päästekoolil kui maakonna ühel suuremal koolitajal jäi kursuste ja kursuslaste arv ligikaudu eelmise aasta tasemele – toimus 56 kursust 1 132 inimesele (2008.a – 59, 941-le, 2007.a 57 kursust ligemale 1 000-le).

## Rakvere Ametikool

Arenes täiskasvanute tööalane koolitus, võimaldati huvitegevuslikke harrastusi tasuliste kursustega. Kokku toimus 2009.a 80 kursust 932 inimesele, 2008.a 76 kursust 953 inimesele (2007.a vastavalt siis 48 ja 756).

### Rakvere Ametikooli korraldatud kursused 2009

Kursuse, seminari, õppepäeva nimetus	Kursuste arv	Osavõtjad	Tunde kokku
Keevitaja algõpe	6	61	1 960
Keevitaja täiendõpe	4	53	380
Veebidisain	1	3	80
Veebidisaini algkursus	1	6	20
Keskonnatehnika lukksepp	6	57	1 100
Hotelliteenindaja	1	10	546
Pottsepp-müürsepp-korstnapühkija	2	24	640
Arvuti AO	2	24	240
Ettevõtlus	2	30	320
Müüja-klienditeenindaja	1	15	320
Ehitusviimistlus	2	18	720
Tõstukijuht	2	24	320
Elektriseadmete hooldustehnik	1	12	480
Ehituspuussepp	1	14	400
Arvuti baaskoolitus	1	14	24
Keevitaja täiendõpe - eurosertifikaadi omandamiseks	1	12	80
Pagar-kondiiter	1	9	480
Aednik-aiakujundaja	1	14	320
Pagaritoodete valmistamine	1	13	40
Arvutikursus MSExcel	2	31	48
Ettekandja-baaritöötaja	1	14	80
Puhastusteenindus	2	24	80
Pottsepp-müürsepp	1	14	80
Elektrikute pädevuskursus	2	28	160
Toiduvalmistamise tehnoloogia ja praktika	1	12	80
Kokk, I, II kvalifikatsiooni kursus	1	12	80
Autoremont ja diagnostika	2	20	80
Arvuti algõpe	5	52	150
Klienditeenindaja	1	14	40
Toateenindaja	1	12	40
Toiduvalmistamise algkursus	2	20	160
Autocad	1	8	80
Toitlustusalane hügieenikoolitus	6	58	36
e-koolile üleminekukursus	2	59	10
Arvutikursus Esitluse koostamine Powerpoint	2	16	18
Sepatöö- Väikesepis	2	16	36
Arvutikursus - voldikute koostamine	1	8	6
Ehitusmees Valkeakoskis	1	43	6
Prantsuse keele algkursus	1	12	39

Itaalia keele algkursus	1	11	40
Erialane inglise keele kursus	2	14	42
Saksa keele kursus	1	3	20
Sepapihtide valmistamine	1	5	16
Juhtkonna e-koolitus	1	13	2
<b>Kokku 2009</b>	<b>80</b>	<b>932</b>	<b>9 899</b>
<b>Kokku 2008</b>	<b>76</b>	<b>953</b>	<b>3 056</b>

Allikas: Rakvere Ametikooli andmed, 2010 märts

### Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Väike-Maarja Päästekool

Päästekoolil kui maakonna ühel suuremal koolitajal jäi kursuste ja kursuslaste arv ligikaudu eelmise aasta tasemele – toimus 56 kursust 1 132 inimesele (2008.a – 59 kursust 941-le, 2007.a 57 kursust ligemale 1 000-le koolitatavale). Täiendkoolitus on toimunud enamasti Päästeameti tellimusel.

### Väike-Maarja Päästekooli korraldatud kursused 2009

Kursuse, seminari, õppepäeva nimetus	Kursuste arv	Osavõtjaid	Tunde kokku
Päästealane täienduskoolitus 2009	56	1 132	19 022
<b>Kokku 2008</b>	<b>59</b>	<b>941</b>	<b>17 352</b>

Allikas: Päästekooli andmed, 2010 märts

### Väike-Maarja Õppekeskus

Maakonna väikseim kutseõppeasutus on leidnud oma koha ka täiskasvanute koolituses. 2009.a kasvas oluliselt täiendkoolituses osalejate arv 159-le (2008.a oli 129 ja 2007.a – 159). Koolis saavad õppida ka füüsilise puudega inimesed.

### Väike-Maarja Õppekeskuse korraldatud kursused 2009

Kursuse, seminari, õppepäeva nimetus	Kursuste arv	Osavõtjaid	Tunde kokku
Müüja	2	25	160
Puhastusteenindus	2	20	120
C1 kategooria mootorsõidukijuht	2	80	35
R, T kategooria mootorsõidukijuht	1	15	95

Kokk	1	11	80
Arvuti AO (1,2,3)	1	12	40
Arvuti AO (1-7)	2	24	240
<b>Kokku 2009</b>	<b>11</b>	<b>187</b>	<b>770</b>
<b>Kokku 2008</b>	<b>8</b>	<b>129</b>	<b>466</b>

Allikas: Väike-Maarja Õppekeskuse andmed, 2010 märts

## Lääne-Viru Rakenduskõrgkool

Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli täiend- ja ümberõppekeskus pakub erinevaid koolitusi kõigile, kes peavad tähtsaks enesetäiendamist püsivaks tööturul konkurentsivõimelisena. Lisaks avalikele kursustele pakutakse ka firmasisest koolitust ja konsultatsioone erinevatel organisatsiooni juhtimise ning arendamise vallas, kokku 62 kursust 763 inimesele.

### Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli korraldatud kursused 2009

Koolituskursuse nimetus	Kursuse maht tundides	Osavõtjate arv	Koolituste arv
Projektide juhtimine	16	25	1
Tööotsingu koolitus	40	89	7
Laotööde logistika	60	15	1
Arvutiõpe	30	10	1
Majandusarvestuse alused väikeettevõtjatele	40	39	3
Väikeettevõtlus	80	15	1
Hooldustöötajate täiendõpe	80	27	2
Baasoskuste koolitus (arvutiõpetus, seadusandluse alused, dokumentide vormistamine)	80	18	1
FIE lühikursus	40	26	3
Raamatupidaja assistent	120	8	1
Eesti keel	60	15	1
Vene keel	60	15	1
Arvuti algõpe	40	18	1
Inglise keel madalamale kesktasemele	40	21	2
Hooldamine kodus	32	12	1
Müügi- ja laotöötajate täiendõpe	60	15	1
Lao- ja müügitöö koolitus	360	24	2
Ettevõtlikkus ja ettevõtlus tänases majandussituatsioonis	40	12	1
Õigusteadmiste lühikursus alustavatele ja tegutsevatele ettevõtjatele	40	12	1
Väikeettevõtte juhtimine	40	15	1
Kassapidaja klienditeenindaja	40	15	1

Tabelarvutus	20	10	1
Äriplaani koostamine arvutis	40	24	2
Tegevust alustava osauhingu maksundus ja raamatupidamine	40	24	2
Finantsanalüüs ja juhtimine väikeettevõtluses	40	12	1
Veebidisain	80	17	3
MTÜ raamatupidamine	40	24	2
Excel ja VBA	40	18	1
Hooldaja koolitus	350	20	2
Raamatupidaja täiendkoolitus	120	22	2
Ostutöö ja logistika korraldus	60	12	1
Arvuti AO koolitus	120	23	2
Meeskonnatöö	6	12	1
Veebiprogrammeerimine (PHP/MySQL)	80	10	1
Aktiviseerimistegevused	60	12	1
Andmebaaside päringukeel - SQL	20	14	1
Väikeettevõtte asjaajamine ja personalitöö	80	12	1
Põllumajandusettevõtlus	60	12	1
Ettevõtluse koolitus	160	15	1
Vaimupuue ja seksuaalsus	24	12	1
Töö- ja palgaarvestus Excelis väikeettevõtjatele	40	12	1
<b>Kokku 2009</b>	<b>2 878</b>	<b>763</b>	<b>62</b>
<b>Kokku 2008</b>	<b>3 056</b>	<b>991</b>	<b>60</b>

Allikas: Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli andmed, 2010 aprill

## Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledž

TLÜ Rakvere Kolledž korraldas 2009.a 38 kursust 863 osalejale (2008.a olid nendeks arvudeks siis vastavalt 39 ja 765). Enamik kursustest oli mõeldud pedagoogidele, eelkõige lasteaedade õpetajatele.

### Rakvere Kolledži korraldatud kursused 2009

Kursuse, seminari, õppepäeva nimetus	Kursuste arv	Osavõtjate arv	Kursuse maht tundides
Lasteaiaõpetaja kui lapse arengu mõjutaja ja kasvukeskkonna toetaja (160 t)	1	23	32
Õuesõppe pedagoogika – teooriast praktikasse II	1	9	16
Õpetaja-abi roll lasteaias (24 t)	1	17	6
Lugema õpetamine lasteaias (40 t)	1	13	8
Erivajadustega laps lasteaias	1	25	16
1-3 aastase lapse arengulised iseärasused	1	6	40



Õpetaja häälehoid ja häälekultuur	1	9	14
Mõttemudelite muutus juhi töös (80 t)	1	22	24
Algklassiõpetaja roll õpilaste sotsiaalse kohanemise protsessis (80 t)	1	14	16
Lapsehoidja kutsekvalifikatsiooni koolitus	1	11	300
Õuesõpe lasteaias (80 t)	1	29	56
Meeskonna sisemine jõud	1	10	16
Mõtlemine iseenda suunas - õpetaja sisemise- ja väliskeskonna koostöö	1	17	14
Õpetaja–abi roll lasteaias. Koostöö	1	12	8
Õpetaja - väärtuste kandja	2	79	4
Loovus praktikas	1	40	3
Nõustamine ja pereprobleemide süsteemne lahendamine	1	13	16
Uusi mõtteid emakeele ja matemaatika õpetamisel lasteaias	1	27	6
Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava praktiline rakendamine integreeritud õppe- ja kasvatustöös	1	12	8
Kunstitegevus – jõuluinglid	1	15	8
Keskonnateadlik ja jätkusuutlik areng läbi õues õppimise (160 t)	1	41	64
Loovtegevus kui teraapia	1	18	16
Liikumine ja muusikategevus lasteaias	1	12	8
<b>Alushariduse pedagoogide ainesektsioonide koolitused:</b>	1		
Lapse arengu mõjutamine läbi muusika	1	27	6
Lapse arengu mõjutamine läbi kunstitegevuse	1	28	12
Lapse arengu mõjutamine läbi liikumisõpetuse	1	22	12
Lapse arengu mõjutamine läbi tervisekasvatuse	1	20	8
Loodushuvi äratamine eelkoolieas	1	30	13
Emakeele ja matemaatika õpetamine lasteaias	1	29	7
<b>Projektid:</b>			
Kutseaastat läbiva koolieelse lasteasutuse õpetaja tugiprogramm (160 t)	1	10	40
Juhtumikorralduse baaskoolitus	1	18	14
Õpetaja häälehoid ja eneseväljendus	1	16	80
<b>Konverentsid, seminarid:</b>			
Õuesõppe konverents	1	62	6
Raamatu esitlusseminar "Lapsevanem ja õpetaja lapse toetajana - mõtted lapsevanematele ja õpetajatele"	1	52	3
Akadeemilised märtsipäevad	1	63	10
<b>Kokku 2009</b>	<b>38</b>	<b>863</b>	<b>926</b>
<b>Kokku 2008</b>		<b>756</b>	<b>846</b>

Allikas: Tallinna Ülikooli Kolledži andmed, 2010 aprill

## Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskus

Õppekeskus on hakanud viimastel aastatel korraldama täiend- ja vabahariduslikke koolitusi. 2008.a toimus 2 kursust majandusarvestuse ja inglise keele õppes 16 osalejale, 2009.a juba 7 kursust 157 osalejale.

### Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskuse korraldatud kursused 2009

Kursuse, seminari, õppepäeva nimetus	Kursuste arv	Osavõtjate arv	Kursuse maht tundides
„Euroopa tööandja ootused töötajale“	1	10	2
„Kultuuridevahelised erinevused“	1	35	2
„Euroopa Liidu sotsiaalsed- ja tööturumudelid“	1	27	2
„Külaliste vastuvõtmine“	1	23	4
„Kas uus on alati innovaatiline“	1	20	2
„Ettevõtluse alused“	1	25	4
„Loov klienditeenindus“	1	17	2
<b>Kokku 2009</b>	<b>7</b>	<b>157</b>	<b>18</b>
<b>Kokku 2008</b>	<b>2</b>	<b>16</b>	<b>30</b>

Allikas: Mainori Kõrgkooli Rakvere Õppekeskuse andmed, 2010 märts

## 2 NOORSOOTÖÖ

### 2.1 Noorte arv omavalitsuste kaupa

Noorsootöö seaduse järgi on **noor 7- 26-aastane füüsiline isik**.

01.01.2010.a seisuga oli Lääne-Viru rahvastikuregistri alusel Lääne-Virumaal 7-26-aastasi noori kokku 17 505 (2008.a 19 049).

#### Noorte arv ja osakaal elanikkonnast omavalitsuste kaupa 2009

Kohalik omavalitsus	Elanike arv	7-26-aastasi	7-26-aastasi	7-26-aastaste % rahvastikust	7-26-aastaste % rahvastikust
		2008	2009	2008	2009
	<b>1.01.2010</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>
Haljala vald	2 806	876	817	31,2	29,1
Kadrina vald	5 285	1 621	1 510	30,2	28,6
Kunda linn	3 755	975	941	25,7	25,1
Laekvere vald	1 752	560	484	32,7	27,6
Rakke vald	1 883	568	512	29,8	27,2
Rakvere linn	16 948	4 344	4 417	25,7	26,1
Rakvere vald	2 228	674	619	29,8	27,8
Rägavere vald	1 000	295	282	29,6	28,2
Sõmeru vald	3 790	1 121	1 002	29,5	26,4
Tamsalu vald	4 348	1 372	1 139	31	26,2
Tapa vald	8 728	2 486	2 208	28,3	25,3
Vihula vald	2 010	547	470	27,2	23,4
Vinni vald	5 323	1 694	1 451	31,3	27,3
Viru-Nigula vald	1 333	359	314	26,2	23,6
Väike-Maarja vald	5 135	1 557	1 339	29,9	26,1
Lääne-Viru	66 324	19 049	17 505	28,4	26,4

Allikas: Rahvastikuregistri andmed, 2010 aprill

Noored (st 7-26-aastased) moodustavad maakonna elanikkonnast keskmiselt 26,4% (2008.a oli 28,4% ja 2007.a 27%), seejuures üleriigiliselt oli see näitaja 32,7%. Omavalitsuste lõikes kasvas noorte osakaal ainult Rakvere linnas, kõige enam langes

Tamsalu vallas (4,8%), üle 3% langes Väike-Maarja, Vinni, Vihula, Tapa, Sõmeru ja Laekvere vallas.

Noorsootöö seaduse järgi mõistetakse **noorsootöö** all **noortele tingimuste loomist arendavaks tegevuseks, mis võimaldab neil vaba tahte alusel perekonna-, tasemekoolituse- ja tööväliselt tegutseda.**

**Noorsootöö sisuks** on noorte sotsiaal-, kultuuri- ja tervisekasvatus, mis soodustab noorte vaimset ja füüsilist arengut.

### 2.1.1 Olulist noorsootöös 2009.aastal

Lääne-Virumaal paranes 2009.a noorsootöö materiaalne baas – renoveeritud said Rakvere Muusikakooli hoone, Kunda ja Roela noortemaja, Sõmeru noortekeskus. Tööde kogumaksumus oli 18,8 miljoni krooni.

Mais 2009 toimus **teine noorsootöötajate kutsevõistlus**, mis on eeskujuks ka üleriigilistele kutsevõistlustele.

Noorte tehnikahariduse arendamiseks jätkati infopäevade ja koolitustega noortele ja juhendajatele koos TTÜ tehnoloogiakooliga, leiti uus koostööpartner – Norax koolitus.

2009.a jätkus ka maakonnas noorte riigikaitsealane arendamine, toimusid õppepäevad, käivitati võistluste sari jms.

**2009.aasta noorsootöötajaks** valiti Rakvere linnavalitsuse noorsootööspetsialist **Katrin Joselin**, kes on Rakvere linnas teinud noorsootööd juba 2003.aastast. Katrin alustas oma tegevust Rakvere linna avatud noortekeskuses. Nüüdseks on juhtinud ja koordineerinud juba neli aastat Rakvere linna noorsootööd ning tema juhtimisel on läbi viidud mitmeid ülelinnalisi ja maakonnalisi üritusi. Lisaks on ta aastaid korraldanud linna noorsootööd, algatanud linna- ja tehnikalaagreid. Ta on olnud aktiivne maakondlike projektide eestvedaja. Samuti on kirjutanud mitmeid projekte sh projekti *skatepark*-i rajamiseks Rakvere linna.

Noorsootöötajate tunnustusüritus toimus Kunda linna noortemajas, kus anti tublimatele noorsootöötajatele üle tänukirjad ja meened.

**Suurim noortealgatus 2009.a oli Õpetaja autähise märgimüügikampaania.** 2009.aasta kevadel algatas Haljala Gümnaasium mõtte püstitada Haljalasse ausammas Eesti õpetajale. Kavandatav ausammas või autähis keskendub traditsioonilisele kooliõpetajale kui eestluse kandjale, paikkonna vaimsuse kujundajale – „maa soolale“ -, ent kutsub ometi tõlgendama õpetajaks olemist laiemalt. Sügisel algatati õpilaste märgimüügikampaania, kus õpilased müüvad rohelisi rinnamärke, et koguda raha autähise püstitamiseks. Müügikampaaniaga on liitunud 2010 kevadeks kokku 27 õpilast Haljala Gümnaasiumist, Kadrina Keskkoolist, Jänedä koolist, Rakvere Põhikoolist, Simuna koolist, Sõmeru Põhikoolist, Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledžist, Võsu Põhikoolist, Lehtse Põhikoolist, Kunda Ühisgümnaasiumist ja Lihula Gümnaasiumist.



## 2.2 Noorte osalus ja algatus

Levinuim viis noori ühendada, neile tegevusi pakkuda, noorte algatust teostada on noorte koondumine mittetulunduslikesse ühingutesse. Noorteühing on mittetulundusühing või juriidilist staatust mitteomav ühendus, mille liikmetest vähemalt kaks kolmandikku on noored ja mille eesmärgiks on noorsootöö korraldamine ja läbiviimine.

### Lääne-Viru Noortekogu

Kõige aktiivsem noorteühendus maakonnas oli 2009.aastal Lääne-Viru noortekogu (president I poolaastal Kristi Raudlepp, II poolaastal Birgit Remiküll). Noortekogus on 16 liiget.

**Noortekogu eesmärgiks** on koondada erinevate huvide ja eri piirkondade noori, edendada noorte elu maakonna tasandil, teha koostööd nii üle-eestiliselt teiste noortekogudega kui ka teiste riikide noortega, osaleda põnevatel koolitustel.

Detsembris allkirjastasid maavanem ja noortekogu president täiendatud koostöölepingu, milles lepiti kokku omavahelise suhtlemise põhimõtetes ja tegevustes, mis tagavad maakonna aktiivseid noori ühendava vabatahtliku ühenduse Lääne-Virumaa noortekogu arendamise ning osaluse maakonna arengustrateegias püstitatud eesmärkide täitmisel.

2009.aastal kohtuti maavanema ja teiste maavalituse ametnikega, et arutada noortekogu tööpõhimõtteid. Noortekogu president kohtus Saksamaal noorteühendustega ja külastati Lääne-Virumaa koole. Kord kuus ilmub Virumaa Teataja vahel ka Noortekogu leht. Korraldati suvepäevad Lääne-Virumaa noortele. Projektijuhtimise koolitus noortekogu liikmetele. Korraldati aastakonverents "Noor tahab teada: mina ja kultuur", kus esinesid tuntud kultuuriinimesed nagu Tanel Saar, Maire Aunaste, Contra jne.

2009.a oli noortekogu aktiivsem, tihenes ka kontakt õpilasomavalitsustega.

Juba teist aastat on noorteaktiivi kaasatud maavalitsuse komisjonidesse, sh avatud noortekeskuste projektikonkursi, aasta noorsootöötaja konkursi ja omavalitsuste liidu hariduskomisjoni.

### **Lääne-Viru õpilasesinduste aktiiv**

Alates 2007.a detsembrist hakkas koos käima maakonna õpilasesinduste (ÕE) aktiiv. Aktiivseid ÕE esindajaid, kes käivad kohal maakonna tasandil, on ligi 30 viieteistkümnest koolist. Koos on arutatud ÕE eesmärke, jagatud kogemusi- ideid, osaleti meeskonnatöö ja ürituse korraldamise koolitusel. Toimusid kaks suuremat kokkusaamist: 30.aprill-1.mai toimusid Kundas õpilaste mõttetalgud „Mõtleme veel” teemal haridus, sealhulgas ka õpilasesinduste töö, eesmärgiga taasühendada maakonna õpilasesindused üheks ühenduseks ja novembris Haljaslas kavandati ühistegevuste kava õppeaastaks.

## Kolme kõrgkooli üliõpilastest koosnev ümarlaud

Ümarlaua suuremateks tegemisteks oli 2009.a toimunud tudengite kevadpäevad ning Krambambuli. Samuti toimusid esimesel poolaastal arutelud maavanema juures noori puudutavates küsimustes. Kahjuks aasta lõpupoole jäi ühistegevus soiku ja ümarlaudu enam ei toimunud.

## 2.3 Noortekeskused

Maakonnas tegutses 2009.a alguses 30 noortekeskust ja -tuba, kuid aasta lõpuks suleti Tamsalus ning Lehtses. Remonti jäi Essu.

Enim noortekeskusi tegutseb Sõmeru (6) ja Vinni vallas (5). Vihula vallas avati suvine noortekeskus Võsul, ja Viru-Nigula vallas avati noortetuba rahvamaja juures. 30-st noortekeskusest olid aktiivsed ligi 20 noortekeskust, neist maakondlikult silmapaistvamalt Sõmeru valla, Roela ja Rakvere linna noortekeskused.

Haljala noortekeskuses alustas taas tööd uus töötaja.

Maakonnas tegutsevate avatud noortekeskuste juriidilise vorm on enamasti munitsipaalasutuse struktuuriüksus või mittetulundusühing. Noortekeskused on koondunud üleriigiliselt Eesti Avatud Noortekeskuste Liitu, mis koondab 37 juriidilist isikut 63 noortekeskuse kaudu. Sellesse kuuluvad Lääne-Virumaalt juba alates 2003.aastast Roela noortemaja ja alates 2008.aastast MTÜ Haljala Noortekeskus. Ülevaate 2009.aastal tegutsenud noortekeskustest ja noortetubadest saab näha lisades (vt [Lisa 10](#)).

### 2.3.1 Avatud noortekeskuste projektikonkurss 2009

Noortekeskustele on suureks toeks nii tegevustes kui vahendite soetamisel maakondlikud avatud noortekeskuste projektikonkursid.

**2009.aastal olid konkursi prioriteedid:**

- noori arendav tegevus noortekeskustes (sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamine);
- kodanikuteadlikkuse kasvatamine;
- tehnika- ja tehnoloogiaharidus, koolitused jne;
- maakonna noortekeskuste omavahelise koostöö;
- noorte omaalgatus ja innovaatilised ideed.

2009.aastal rahastati Lääne-Viru maakonna noortekeskuste tegevust avatud noortekeskuste projektikonkursi kaudu kokku 246 026 krooni ulatuses (2008.aastal oli see 304 400). 2009.a laekus konkursile 41 projekti, millest rahastati 32 (vt [Lisa 9](#)).

ANK projektikonkursi komisjoni liikmetele ja projektijuhtidele korraldati koolitusi, jm üritusi. Komisjoni poolt soetati lauamänge ja tegevusvahendeid kingituseks projektikonkursil osalenud noortekeskustele.

## 2.4 Noorte teavitamine ja nõustamine

Maakonnas koordineeris noorteinfo alast tegevust vastava tegevuskava alusel maavalitsus.

Tegevuskava eesmärgiks on tagada kogu noorte teavitamise ja nõustamisega seotud teenuste spekter. Tegevuskavas oli ettenähtud koostöö arendamine noorteinfo- ja nõustamisteenuste pakkujate vahel maakonnas, noorteinfo kättesaadavuse soodustamine, vahetu noorteinfo edastamine maakonnas ja noorte nõustamine.

Kaasatud olid maakonna Noortekogu ning õpilasesinduste liikmeskond, ja tudengid, kes levitasid noorteteemalist infot. Kokku toimus keskuse algatusel 16 noorteüritust (lisaks koolitused, messid).

Peale noorte koolituste ja informeerimise infopäevadel, messidel, koostati infovoldik (1000), mida levitati noorte ja noorsootöötajatega seotud üritustel ja koolides, haridusmessil, infopäevadel, noorte kohtumistel, ümarlaudades, noortekeskustes, raamatukogudes, koolide karjäärikoordinaatorite koolituspäeval.

Noorte paremaks informeerimiseks anti välja Virumaa Teataja noorte info- ja karjäärinõustamise teemalisi vahelehti (lehe tiraaž 9 000, ilmus 3 korda: aprillis,



oktoobris ja novembris). Olulisel kohal oli ka infomaterjalide koostamine ja edastamine ka teistelt koostööpartneritelt koolidesse õpilastele ja noorsootöötajatele, noortekeskustele, raamatukogudele, eriti interneti ja ajakirjanduse kaudu

Noorsootöötajatele toimus koolitusi 120-le osalejale, kokku 74 tundi järgmistel teemadel:

- piirkondlik noorsootöö;
- noorteinfo ja nõustamine;
- noorsootöö internetis;
- arvutikoolitus noorsootöötajatele;
- esitluste koostamine noorsootöös;
- infovoldiku ja kodulehe valmistamine ning kujundamine;
- õppekäik maakonna noorsootöösutustesse;
- tehnika kasutamine noorsootöös.

Korraldati ka uuringuid teemadel: koolinoorte info kättesaadavus ja infovajadused maakonnas; noorsootöötajate küsitlus 2008.a tegevuse hindamiseks ja 2009.a tegevuskava koostamiseks; maakonna noorte teavitamine ja nõustamine.

2009.a olulisemad üritused olid: messide ja infopäevade kõrval suviste tööpakkumiste vahendamine, töövarjupäeva populariseerimine; erinevate riigiasutuste, firmade ja koolide külastamine, töövarjupäeva koordineerimine, maakondlik noortepäev, Koolirahu väljakuulutamise, põhikoolide lõpetajate (info)päev.

Koostööd tehti maakondliku noorte karjäärikeskusega, töötukassa, kutse- ja kõrgkoolide, ettevõtjatega.

### **Teised maakondlikud noortele suunatud üritused**

III haridus- ja töömess, täiskasvanud õppija infopäev, maakondlikud spordi- ja muusikaüritused, noorte laulu- ja tantsupeod, rockfestival Green Christmas, moeetendus "Viru SMX", filmipäevad "Propaganda", Athena filmipäevad, Koolitantsu maakondlik eelvoor, Playback, abiturientide ball, Aili Paju nim. teatrifestival, noorte tervisefoorum, noorte riigikaitsepäevad ja -laager, noorte mälumäng, Noortekogu suvekool ja aastakonverents „Noor tahab teada”.

## 2.5 Rahvusvaheline noorsootöö

Lääne-Viru Maavalitsusel on noorsootöölalane koostööleping Ida-Soome lääniga juba 10 aastat. Lepingu raames on toimunud koostöö Ita-Uusimaa ja Ida-Viru, Lääne- Viru ja Järva maakonna vahel järgmistes noorsootöö valdkondades: noorte osalus, huvitegevus ja käeline tegevus, piirkondlik koostöö, noortekultuur, liikumisharrastus.

2009.aasta 20.novembril sõlmiti Helsingis koostööleping Järvamaa, Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa ja Ida Soome Lääni vahel aastateks 2010-2011. Leping sõlmiti nelja maavalitsuse vahel. Koostöölepingu teemadeks on noorsootöö koolis, mitmekultuuriline noorsootöö, erinoorsootöö, kodanikualgatus/noorte osalus, noored ja liikumine, ettevõtlik ja loov noor, noorsootöö kvaliteet ja analüüs.

Lääne-Viru maavalitsuse ka Plöni kreisi vahelise koostöölepingu raames külastas 2009.a. septembris maakonna noortekogu esindaja Kristi Raudlepp Plöni maakonda, et selgitada välja koostöövõimalused kahe maakonna noorte vahel. Koostöölepingut täiendati noortelaagrite korraldamise leppega.

## 2.6 Huviharidus ja -tegevus

**Huviharidus ja huvitegevus** on noorsootöö valdkond – pikaajaline (huviharidus) või lühiaajaline (huvitegevus) süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel tasemeõppes ja tööst vabal ajal, et omandada süvendatud teadmised ja oskused valitud huvialal.

**Huvikool** on haridusasutus, mis tegutseb noorsootöö valdkonnas ning loob huvihariduse omandamise ja isiksuse mitmekülgse arengu, sealhulgas oma keele ja kultuuri viljelemise võimalused huvihariduse erinevates valdkondades.

Maakonnas on 10 huvikooli 5 omavalitsuses (Rakveres, Tapal, Väike-Maarjas, Kundas, Kadriinas), sealhulgas on 6 munitsiaalkoolid ja 4 erakoolid. Muusikat õpetatakse 7 huvikoolis, sh Rakveres kolmes, tantsu 3 ja kunsti 3 huvikoolis, maakonnas on ainult üks spordikool.

## Õpilaste ja õpetajate arv , koolijuhid huvikoolides 2009/2010 õppeaastal:

Kooli nimetus	Koolijuht	Õpetajate arv	Õpilaste arv
<b>Esteetika- ja tantsukool</b>	<b>Merje Poom</b>	*	<b>275</b>
<b>Kunda Muusikakool</b>	<b>Kristi Moldau</b>	11	71
<b>Kadrina Kunstide Kool, sh</b>	<b>Eve Vunk</b>	11	142
Muusika			94
Kunst			44
Rahvatants			15
<b>Muusika- ja kunstikool Kaur, sh</b>	<b>Anne Nõgu</b>	*	<b>128</b>
Muusika			97
Kunst			31
<b>Muusikakool Rajaots</b>	<b>Toomas Rannu</b>	*	<b>83</b>
<b>Rakvere Spordikool, sh</b>	<b>Jaak Vettik</b>	19	505
Pallimängud			257
Kergejõustik			111
jt spordialad			137
<b>Tantsu- ja kunstikool Athena, sh</b>	<b>Marika Vernik</b>	*	<b>100</b>
Tants			25
Kunst			65
Film			10
<b>Tapa Muusikakool</b>	<b>Ilmar kald</b>	14	109
<b>Väike-Maarja Muusikakool (filiaal Simunas)</b>	<b>Vallo Taar</b>	12	81
<b>Rakvere Muusikakool</b>	<b>Toivo Peäske</b>	27	209
<b>Kokku</b>		<b>96*</b>	<b>1 703</b>

Allikas: EHIS andmed, aprill 2010

\* EHISes puuduvad andmed erakoolide pedagoogide arvu kohta.

Märkus: 96 munitsipaalhuvikooli pedagoogist neli töötavad 2-3 huvikoolis.

Lisaks eelmainituile toimub noorte huvitegevus ka seltsides, ühingute, rahvamajade ja raamatukogude juures. Rahvamajade juures tegutsevad peamiselt tantsu, kunsti, muusikat, näitekunsti ja folkloori viljelevad ringid.

Spordialade kõrval on kõige enam õpilasi muusika ja tantsu erialal. Märkimisväärne on maakonna panus pilliõpetuses konkurssidel osalevate erialades.

## Pilliõpetus maakonnas konkurssidel osalevate erialade lõikes

Eriala	Kadrina kunstide kool	Kaur Muusika- ja kunstikool	Kunda muusikakool	Rakvere muusikakool	Tapa muusikakool	Väike-Maarja muusikakool	Kokku
klaver / klavessiin	18	15	10	51	31	19	144
akordion	1	1	7	11	4	4	28
flööt	5		1	9	10	6	31
plokkflööt	3			18	1	1	23
klarnet	1		1	3	4	3	12
oboe	1						1
fagott				1			1
trompet				5	4	2	11
tromboon				2	2	1	5
metsasarv				1	1		2
saksofon	3		4	9	5	1	22
tuuba						1	1
löökpillid	4		6	2			12
viul, viola	6	3	4	26		12	51
tšello				5			5
kitarr	4		6	13	3		26
kannel				4			4
<b>kokku</b>	<b>46</b>	<b>19</b>	<b>39</b>	<b>160</b>	<b>65</b>	<b>50</b>	<b>379</b>

Allikas: Eesti Muusikakoolide Liit

Eestis õpitakse kõige enam muusikakoolides klaveri eriala (42%), nii ka meie maakonnas – kokku 144 õpilast 379-st (s.o 38,0%).

Meie maakonna õpilased on hakanud viimastel aastatel aktiivsemalt osalema regionaalsetel konkurssidel – 2009.a osales kokku 36 õpilast 5 koolist, kõige enam Rakvere muusikakoolist (16 õpilast) ja Väike-Maarja muusikakoolist (10 õpilast). Lõpuvooru jõudis 11 õpilast 5 koolist.

## 2.7 Noorte karjäärinõustamine

Tänapäeval on eesmärk luua hästitoimiv karjäärinõustamise süsteem. Vajaduse sellise struktuuri järele tingib muutuv tööturg ja karjäärinõustamist vajavate sihtgruppide laienemine.

Lääne-Viru Maavalitsus sõlmis 2009 aastal partnerluslepingu Elukestva Öppe Arendamise Sihtasutusega Innove. Lepingu sõlmimise eesmärgiks on karjääriteenuste arendamine ja teenuste kättesaadavuse tagamine meie maakonnas. Selleks on loodud Karjäärikeskus, mis asub [Rohuaia tänaval](#). Keskus on avatud 20 tundi nädalas ja seal töötab 4 nõustajat, kes osalise tööajaga nõustavad maakonna koolides 9. ja 12.klassi õpilasi nii grupis kui ka individuaalselt.

Nõustamise eesmärk on aidata inimesel iseseisvalt teha teadlikke kutse-, töö- ja haridusalaseid valikuid. Nõustamine loob eeldused, et noor omab teadmisi karjääriplaneerimisest, õppimisvõimalustest, tööturu olukorrast, elukutsetest.

Keskus on koolitanud koolide karjäärikoordinaatoreid, huvijuhte ja õpilasesinduste liikmeid. Toimusid ülemaakondlikud infopäevad keskraamatukogus ja Põhjakeskuses "Õpi ja tööta Lääne-Virumaa". Tehti ettevalmistusi teatmiku "Õpi ja tööta Lääne-Virumaal" trükkimiseks, mis valmis 2010.aasta veebruaris. Loodi oma kodulehekülj [www.teejuht.ee](http://www.teejuht.ee), kus leiab täiendavat infot.

## 2.8 Erinoorsootöö

**Erinoorsootöö** on riskioludes elavatele ja/või probleemkäitumisega noortele arengueelduste loomine noorte võimete ja oskuse aktiveerimise ning motivatsiooni suurendamise kaudu. Vastavat valdkonda koordineerib alaealiste komisjon, mis teostab seda arengukava alusel läbi koostöövõrgustiku vastavate koolituste, kuriteoennetuslike ürituste, projektikonkursside ja mõjutusvahendite kohaldamise kaudu.

### Alaealiste komisjoni tegevus

Alaealiste komisjonide süsteem loodi alaealise mõjutusvahendite seaduse alusel 1998. aastal. 2010.a 1.jaanuari seisuga töötavad komisjonid kõikidele maavalitsustele lisaks ka 45 kohalikus omavalitsustes. Komisjoni põhiülesanne on komisjoni suunatud alaealistele õigusrikkujatele määratud mõjutusvahendite kohaldamise abil korraldada nende elu ning vähendada alaealiste järelevalvetust ja õigusrikkumisi soodustavaid tegureid.

Lähtudes [Noorsootöö strateegia 2006-2013](#) dokumentist, on erinoorsootöö korraldamiseks ja arendamiseks, maakonna kuriteoennetusliku töö prioriteetideks:

- õigusaktidest tulenevate mõjutusvahendite kohaldamiseks sobilike sotsiaalprogrammide toetamine;
- sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamine läbi projektide;
- koostöö tõhustamine võrgustiku liikmete vahel;
- turvaline koolikeskkond;
- käitumis- ja õpiraskustega laste vanemate koolitamine ning nõustamine.

2009.aastal töötas alaealiste komisjon järgmises koosseisus: Kaido Kreintaal (esimees), Helbe Jaanimägi, Marge Lepik, Siiri Rannamäe, Tiina Josua, Viktoria Tinnuri, Aleksei Osokin.

<b>1. Lääne-Viru maakonna alaealiste komisjonis:</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>
- Arutatud alaealiste õigusrikkumiste asju	420	396	452
- Tüdrukute poolt toime pandud õigusrikkumiste arv	71	92	106
- Poiste poolt toime pandud õigusrikkumiste arv	349	304	346
<b>2. Komisjoni poole pöördunud alaealiste suhtes, kes:</b>			
- on nooremana kui 14-aastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastava õigusvastase teo	75	78	86
- on nooremana kui 14-aastasena toime pannud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastava õigusvastase teo	236	260	304
- on 14-18-aastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuriteo, kuid prokurör või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja kriminaalmenetlus on tema suhtes lõpetatud	81	39	52
- on 14-18-aastasena toime pannud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteo, kuid kohtuväline menetteleja on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust kohaldamata, või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutus-vahendit kohaldamata ja väärteomenetlus on tema suhtes lõpetatud	10	5	1
- ei täida koolikohustust	18	14	9
<b>3. Taotluse alaealise õigusrikkumise asja arutamiseks on esitanud:</b>			
alaealise seaduslik esindaja	-	-	-
Politseiametnik	320	343	391
kooli esindaja	18	14	8
Lastekaitseametnik	-	-	1
Sotsiaalametnik	-	-	-
Kohtunik	-	-	-
Prokurör	82	39	52
<b>4. Mõjutusvahendeid on määratud järgmiselt:</b>			
- hoiatus	191	181	152

- koolikorraldusliikud mõjutusvahendid (pikapäevarühma ja kasvatusraskustega õpilaste klassi suunamine)	1	-	-
- vestlusele suunamine psühholoogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialisti juurde	24	22	29
- lepitamine	-	-	-
- kohustus elada vanema, kasuvanema, eestkostja või perekonnas hooldaja juures või lastekodus	1	3	2
- üldkasulik töö	83	43	73
- käendus	1	-	-
- noorte- või sotsiaalprogrammides osalemine	9	18	6
- kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste kooli suunamine (Tapa, Puiatu, Kaagvere)	9	7	6
<b>5. Sundtoomist komisjoni istungile on alaealistele kohaldatud</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
<b>6. Alaealiste komisjoni poolt kaasfinantseeritud projekte</b>	<b>11</b>	<b>14</b>	<b>12</b>

Võrreldes 2008.aastaga kasvas 2009.aastal komisjonis arutatud õiguserikkumiste arv 396 rikkumiselt 452 rikkumiseni (+56). Õiguserikkumiste arv suurenes peamiselt alla 14-aastaste laste poolt toimepandud süütegude arvelt. Prokuröri poolt komisjonile saadetud kuriteomaterjalide arv suurenes 13 rikkumise võrra.

Eelnev näitab, et politsei on oma töös pööranud suur tähelepanu alla 14-aastaste laste õigusrikkumiste väljaselgitamisele. Alaealiste komisjonile ei ole laekunud materjale alaealiste poolt toime pandud raskete tagajärgedega süütegudest. Arutatud on põhiliselt vargusi, koolivägivalla ja võõra vara kahjustamise juhtumeid, tubakatoodete ja alkoholi tarvitamisi, võõra vara kahjustamisi, lõhkumisi–rikkumisi.

2009.aastal eraldas alaealiste komisjon toetusi 12 projektile kogusummas 146 799 krooni. Toetati nii kohalike omavalitsuste, üldhariduskoolide, lastekodude kui mittetulundusühingute poolt esitatud projekte.

Toetati laste suvistes töölaagrites vaba aja tegevuste läbiviimist, matku, laagreid, nõustamisi, toimetulekuoskusi arendavaid tegevusi.

Probleemid:

- sellel aastal ei käivitunud maakonnas suuri ennetusprogramme/projekte;
- kõik maakonna piirkonnad ei ole kaetud projektidega, projekte laekus ainult 6st omavalitsusest;
- vähe oli projekte, mis töötaksid aastaringselt;
- puudu jäi ka värsketest ideedest;
- vähe on inimesi, kes tegelevad probleemse käitumisega lastega;
- kolmanda sektori osa töös lastega on veel väike.

## 3 KULTUUR

### 3.1 Kultuuriauhinnad

Esimest korda **Virumaa kirjandusauhinna** ajaloos tõusis pjedestaalile tõlketeos – soomlasest estofiil ja kirjandusteadlase **Juhani Salokandle** targalt, haaravalt ja lihtsalt kirjutatud monograafia „**Jaan Kross**”. (Ida- ja Lääne-Virumaa Omavalitsuste Liitude ühisauhind, antakse välja 1988 aastast).

**44. E.Vilde kirjandusauhinna laureaadi**tiitel (Vinni vald) – omistati **Tõnu Õnnepalu** luulevormis päevikule „**Kevad ja suvi ja**”.

**Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhind** määrati **Ain Kaalepile**, kui emakeelse sõnakasutuse suurmeistrile tiptasemel luule- ja proosaloomingu, kui silmapaistvale kultuuriisiksusele maailma kõrgkultuuri originaalteoste eesti keelde vahendamise ja kui kodanikule eesti keele, eestluse ja Eesti kaitsmise eest.

**Eesti Kultuurkapitali maakondlikud kultuuripreemiad :**

**Kultuuripärl – MTÜ Viru Folk** Käsmus korraldatud muusikafestivali ja kontserdite korraldamise eest. Viru Folk toimu juba teist korda ja on andnud Käsmule uue hingamise.

**Looming – Toomas Suuman** – näidendi „Saksad sõitsid saaniga” autor, tema osa eest Jakob Liivi kui Lääne-Viru ja Rakvere jaoks olulise kirjandus-, kultuuri- ja ühiskondliku elu tegelase tegevuse väärtustamisel ja kajastamisel.

**Järjepidevus – Kai Eek**, Rakvere Reaalgümnaasiumi õpetaja, kes on juhendanud 15 aastat näiteringi ja kelle teatriring sai 2009.aastal laureaadi tiitli nooremas vanuseastmes Betti Alverile pühendatud luulepäevadel.

**Pühendumise preemia – Rita Mets**, Rakvere Muusikakooli sekretär-juhiabi, Rakvere Muusikakooli hea hing, kellel on olnud oluline osa muusikakooli renoveerimisel.

**Pühendumise preemia – perekond Rätsep** Haljala vallast, kes on pühendunud oma poegade Priidu ja Kristjani motokrossi harrastusele, kes on Euroopa juunioride meistrid.

**2009.a parim maaraamatukoguhoidja** oli **Sirje Reinula** Jäneda raamatukogust.

Haljala valla **Peeter Toominga nimelise fotopreemia** võitis **Narva fotoklubi**



**Rakvere linna teenetemärgi** nimetusega **Rakvere Kroonimärk** said Memento eestvedaja **Aino Kiiver**, Rakvere ja Lütjenburgi sõprusühete arendaja **Sigurd Zillmann** ja ekslinnapea **Andres Jaadla**.

**Kadrina valla Aasta Tegija** – **Ivi Lehtmets**, Kadrina tantsuõpetaja.

**Sõmeru valla aumärgid** anti **Helle Pajulale** ja **Sirje Rebasele**.

**Tapa valla aastategija tiitli** said: **elutöö kategoorias** Tapa Muusikakooli puhkpilliõpetaja ja Tapa Puhkpilliorkestri dirigent **Jüri Tüli**. Kunsti alal **Kaie Kroon**, kes korraldas juba kolmandat korda Tapa muusikapäeva.

**13.Tamsalu tänuraha** – **Sirje Luik**, rahvamuusikaansamblite Lustpill juht.

**Vihula valla elutööpreemia** sai **Villu Jahilo**, ajaloomaterjalide koguja, Ilumäe Vabadussõja mälestussamba taastaja ja külamuuseumi asutaja. **Aastateo** vääriliseks peeti kultuuri valdkonnas **raamatu „Võsu rahvas ja tema lugu” koostamist**, mille pani kokku **Mari-Anne Heljas**.

**Väike-Maarja Valla Aasta Tegija** oli **Vallo Taar**, Väike-Maarja muusikakooli direktor ja pasunakoori dirigent.

## 3.2 Rahvakultuur

2009.aasta tähtsündmuseks rahvakultuuri valdkonnas oli ilmeksimatult Laulu- ja tantsupidu **ÜhesHingamine**. Maakonnast käis XXV Laulupeol ÜhesHingamine ja XVIII Tantsupeol Meri igati vääriline esindus: 31 koori, 1 105 lauljat ja dirigenti; 35 rahvatantsu- ja võimlemisrühma, 519 tantsijat, võimlejat ja nende juhendajat; 5 puhkpilliorkestrit, 111 mängijat ja dirigenti; 5 rahvamuusikakollektiivi, 29 rahvamuusikut ja nende juhendajat. Rongkäiguks valmis uus atraktiivne, peo teemat ja maakonda iseloomustav kujundus.

Üldtantsupeo eelprooviks peeti 3.mail Rakvere Spordihallis XI Virumaa tantsupidu, Virumaa ühiseid tantsupidusid on korraldatud 1991.aastast. Esimest korda pidude ajaloos toimus see siseruumides ja õnnestus igati. Peol osales 67 tantsurühma 1 000 tantsijaga kogu Virumaalt 40 tantsuõpetaja juhendamisel. Peost valmis ka DVD.

Jätkus 2006.aastal käivitunud riiklik toetusprogramm laulu- ja tantsupeoprotsessis osalevate kollektiividele, tegevustoetust maksti maakonna 121 kollektiivile kogusummas 931 700 krooni.

Rahvakultuuri andmekogusse on 2009.aasta lõpu seisuga kantud Lääne–Virumaa 142 organisatsiooni, 262 kollektiivi (liikmeid 4 471) ja 309 isiku andmed. Aasta jooksul on tehtud 592 kannet.

4.aprillil toimus Rakvere Rahvamajas **Viru Regi DVD esitus**.

26.aprill oli Haljala rahvamajas **maakonna näitemängu päev**, kus osales viis täiskasvanute näiteringi, laureaadiks tunnistati Haljala Rahvamaja näitering Andrus Kivirähki lavastusega „Uus jõuluvana“, kes sai õiguse esindada maakonda üleriigilisel näitemängupäeval.

17.-19.juulil toimusid **Võsu Muusikapäevad**.

4.-6.augustil maakonna rahvamajade töötajate osalemine III Üleriigilises Rahvamajade suvekoolis Saaremaal, teemal „Kes minevikku ei mäleta...“. Valmis esinemiskava „Pehmed ja karvased“, mis saavutas suure populaarsuse ja millega esineti veel viiel korral.

31.juuli-2.august toimusid **Lahemaa VII Torupillipäevad**.

7.-9.augustil toimus Käsmus teist korda **Viru Folk**, imeline festival põhjarannikul, mis pälvis Kultuuripärli auhinna ja kuulutati 2009.aastal Põhja-Eesti parimaks turismisündmuseks.

8.augustil korraldati **IV Pilliroo festival** Mahus.

14.-15.oktoober toimusid **Hõimupäevade kontserdid** – kohtumised, külas oli folkloorirühm Brani memmed Udmurdimaalt.

### **Klubilised asutused, rahvamajad**

2009.a andmete põhjal tegutses klubides kokku 319 taidlus- ja huvialaringi 3 958 harrastajaga. Loomingulisi töötajaid koos ringijuhtidega on kokku 246. Klubilistele asutustele kulutati 2009.aastal kokku 25,7 miljonit krooni, sellest tegevuskuludeks 3,6 miljonit krooni, projektidest saadi 2,5 miljonit krooni.

2009.aastal korraldati klubides kokku 1 727 üritust, mis teeb keskmiselt 4,8 üritust päevas, külastajate arv kokku 167 179, keskmine külastajate arv ühe ürituse kohta 97.

### Maakonna klubiliste asutuste üritused ja nendest osavõtjad 2009.aastal

Klubi/ rahvamaja			Asutuse poolt korraldatud		Klubis toimunud teiste (kultuuri) asutuste	
	Vald/ linn	Juhataja	Ürituste arv	Osalejate arv	Ürituste arv	Osalejate arv
1. Haljala Rahvamaja	Haljala vald	Martti Samolberg	36	5 776	64	7 534
2. Kadrina Rahvamaja	Kadrina vald	Ene Kaldamaa	64	7 721	20	4 905
3. Kunda Linna Klubi	Kunda linn	Maiu Küngas	78	15 686	24	1 186
4. Laekvere Rahva Maja	Laekvere vald	Õilme Lainesaar	118	7 484	13	1 537
5. Rakke Kultuurikeskus	Rakke vald	Rene Põllumaa	42	2 902	5	680
6. Rakvere Rahvamaja	Rakvere linn	kt. Ingrid Pärnamäe	132	19 611	66	8 970
7. Ulvi klubi	Rägavere vald	Teele Kallip	85	3 200	0	0
8. Kadila Seltsimaja	Vinni vald	Lidia Mets	40	1 200	2	100
9. Kehala klubi	Vinni vald	Anne Rätsep	30	1 032	7	56
10. Pajusti klubi	Vinni vald	Reet Aru	98	4 571	24	463
11. Roela Rahva Maja	Vinni vald	Reet Alavere	91	8 870	2	430
12. Tudu Rahvamaja	Vinni vald	Helve Ploom	79	2 647	8	48
13. Sõmeru klubi	Sõmeru vald	Maia Simkin	7	360	3	130
14. Uhtna kultuurituba	Sõmeru vald	Inge Pikkoja	5	360	1	130
15. Lehtse Kultuurimaja	Tapa vald	Leelo Jürimaa	127	6 039	0	0
16. Tapa Kultuurikoda	Tapa vald	Arvo Silla	64	7 000	32	3 200
17. Tamsalu Kultuurimaja	Tamsalu vald	Tiia Uudeberg	116	17 415	41	7 316
18. Võsu Rannaklubi	Vihula vald	Anneli Kivisaar	13	1500		
19. Võhma Seltsimaja	Vihula vald	Riina Kens	12	1 023	2	134
20. Viru-Nigula Rahvamaja	Viru-Nigula vald	Tiit Alte	83	6 996	12	1 223
21. Väike-Maarja Valla Rahvamaja	Väike-Maarja vald	Ville-Markus Kell	41	2 500	5	500
Kiltsi Rahvamaja	Väike-Maarja vald	Ville-Markus Kell	4	80	4	100
Simuna Rahvamaja	Väike-Maarja vald	Auli Kadastik	37	4 564	0	0
<b>Kokku</b>			<b>1 402</b>	<b>128 537</b>	<b>335</b>	<b>38 642</b>

Allikas: klubiliste asutuste andmed

2009.aasta andmete põhjal tegutses klubides kokku 319 taidlus- ja huvialaringi 3 958 harrastajaga. Loomingulisi töötajaid koos ringijuhtidega on kokku 246 ja see on jäänud eelmise aastaga pea samale tasemele.

### Klubides tegutsevad ringid, töötajad, ühendused ja liikmete arv 2009.aastal

Klubi/rahvamaja	Kollektiive		Liikmeid		Kooseisulisi töötajaid (kunstiline kaader)	Ringijuhte	
	Taidlus- ringe	Huvi- ringe	Taidlus- ringides	Huvi- ringides		Kokku	Neist palgalisi
<b>Haljala vald:</b>							
Haljala Rahvamaja	11	3	165	36	4	8	6
<b>Kadrina vald:</b>							
Kadrina Rahvamaja	23	0	349	0	1,6	12	9
<b>Laekvere vald:</b>							
Laekvere Rahva Maja	9	7	99	111	1	11	10
<b>Kunda linn:</b>							
Kunda Linna Klubi	20	5	390	56	4	16	0
<b>Rakke vald:</b>							
Rakke Kultuurikeskus	8	7	122	63	1	10	7
<b>Rakvere linn:</b>							
Rakvere Rahvamaja	25	4	489	153	1	32	12
<b>Rägavere vald:</b>							
Ulvi Klubi	7	1	86	25	2	4	4
<b>Sõmeru vald:</b>							
Sõmeru Klubi	7	5	74	76	2	7	7
Uhtna Kultuurituba	4	4	61	35	0	6	6
<b>Tapa vald:</b>							
Tapa Kultuurikoda	7	9	130	150	2	15	10
Lehtse kultuurimaja	6	8	86	165	1	15	5
<b>Tamsalu vald:</b>							
Tamsalu Kultuurimaja	9	16	147	186	2	17	13
<b>Vihula vald:</b>							
Võsu Rannaklubi	4	1	33	40	0	3	0
Võhma Seltsimaja	4	0	55	0	0	2	2
<b>Vinni vald:</b>							
Kadila Rahvamaja	2	20	3	40	1	3	1
Kehala Klubi	4	1	34	0	1	4	3
Pajusti Klubi	8	6	75	113	2	8	4
Roela Rahva Maja	10	1	92	14	1	8	2
Tudu Rahvamaja	5	4	32	39	1	2	1
<b>Viru-Nigula vald:</b>							

Viru-Nigula Rahvamaja	13	4	136	139	2	11	9
<b>V–Maarja vald:</b>							
Väike–Maarja valla Rahvamaja	6	9	145	85	2	12	8
Simuna Rahvamaja	10	0	103	0	1	5	5
Kiltsi Rahvamaja	2	0	18	0	0	2	2
<b>Kokku</b>	<b>204</b>	<b>115</b>	<b>2 924</b>	<b>1 034</b>	<b>33</b>	<b>213</b>	<b>126</b>

Allikas: klubiliste asutuste andmed

Klubiliste asutustele kulutati 2009.aastal kokku 35 miljonit krooni, ilma renoveerimisrahadeta 30 miljonit krooni, sellest tegevuskuludeks 3,8 miljonit krooni ja projektidest saadi lisaks 2 miljonit krooni.

### Klubiliste asutuste rahalised näitajad 2009

Klubi, rahvamaja	Asutuse eelarve (kr)	Tegevuskuludeks, üritusteks (kr)	Projekti-toetused, kr
1.Haljala Rahvamaja	1 642 500	117 000	28 000
2.Kadrina Rahvamaja	906 462	98 067	10 500
3.Kunda Linna Klubi	4 782 983	182 747	91 747
4.Laekvere Rahva Maja	1 245 540	193 000	83 000
5.Rakke Kultuurikeskus	826 714	323 360	5 000
6.Rakvere Rahvamaja	2 270 000	483 000	5 000
7.Ulvi Klubi	512 751	56 000	9 000
8.Kadila Seltsimaja	1 275 000	25 000	988 000
9.Kehala Klubi	175 581	19 182	3 000
10.Pajusti Klubi	542 219	16 408	9 500
11.Roela Rahva Maja	674 051	36 500	73 210
12.Tudu Rahvamaja	149 778	19 442	31 000
13.Sõmeru Klubi	795 315	115 095	6 000
14.Uhtna Kultuurituba	240 685	1 000 085	0
15.Lehtse Kultuurimaja	762 262	35 000	0
16.Tapa Kultuurikoda	1 859 000	153 000	374 000
17.Tamsalu Kultuurimaja	1 787 451	218 212	95 400
18.Võsu Rannaklubi	521 689	12 000	509 689
19. Võhma Seltsimaja	161 334	60 900	21 400
20.Viru-Nigula Rahvamaja	1 840 430	128 043	21 000
21.Väike-Maarja Valla Rahvamaja	1 967 000	202 400	75 000
<i>Simuna Rahvamaja</i>	559 960	63 700	15 400
<i>Kiltsi Rahvamaja</i>	160 000	10 000	0
<b>Kokku</b>	<b>25 658 705</b>	<b>3 568 141</b>	<b>2 454 846</b>

Allikas: klubiliste asutuste andmed

### 3.3 Rakvere Teater

Rakvere Teatris etendus 2009.aastal kokku 27 erinevat lavastust, mida esitati kokku 345 korda 64 810 vaatajale. Lisaks toimus veel 435 kinoseanssi 12 483 vaatajale. Teatri eelarve oli 33 403 014 krooni, sellest teatri omateenitud 8 330 204 krooni.

Aasta jooksul toodi vaataja ette **11 uuslavastust**: Erich-Emmanuel Schmitt **Kooselu väikesed kuriteod**, Toomas Suuman **Saksad sõitsid saaniga ehk Kohtumisõhtu ühes vaatuses pisarate, kisa ja vaikimisega**, Neil Simon **Meie, mehed**, Ernest Hemingway **Ja päike tõuseb**. Jean Genet **Toatüdrukud**, Astrid Lindgren **Vennad Lõvisüdamed**, Eesti rahvalike naljandite ainetel **Kaval-Ants ja Vanapagan**, Nora Ephron **Kui Harry kohtas Sallyt**, Kollektiivne eneseabietendus, trupi ühislooming **Elu ja kuidas sellega toime tulla**, Andry Ervald/Urmas Lennuk **Jäneste kirik**, Juhan Smuul **Lesk**.

#### 3.3.1 Eesti teatri aastaauhindade laureaadid 2009 aasta loomingu eest

**Naisnäitleja auhind Ülle Lichtfeldt–Solange** lavastuses **Toatüdrukud** ja **Katerina Izmailova** lavastuses **Mtsenski maakonna leedi Macbeth**.

**Kunstniku auhind Ervin Õunapuu** – lavakujundus lavastusele **Toatüdrukud**.

**Sõnalavastuse eriauhind Eili Neuhaus ja Urmas Lennuk** lavastuse **Mtsenski maakonna leedi Macbeth** eest.

#### 3.3.2 Rakvere Teatri etenduste ja küllastajate statistika 2009

Etenduse nimetus	Etenduste arv	Küllastajaid	Küllastajaid etenduse kohta
Pipi Pikksukk	5	1 979	396
Täismäng	7	1 580	226
Johannese passioon	4	222	55
Meie, mehed	21	6 097	290
Majahoidja	1	15	15

Kui Harry kohtas Sallyt	13	4 233	326
Elu ja kuidas sellega toime tulla	8	2 139	267
Ja päike tõuseb	12	1 457	121
Kuidas elad?...Ann?!	6	1 709	285
Oscar ja Roosamamma: Kirjad jumalale	21	2 108	100
Kooselu väikesed kuriteod	22	1 370	62
Vennad lõvisüdamed	14	5 765	411
Mina, naine	17	2 759	162
Cyrano de Bergerac	9	1 882	209
Söögituba	3	368	123
Muumitrolli jõuluuni	10	4 223	422
Creeps	21	4 563	217
Teisel pool	21	2 401	114
Kohatu visiit	17	4 119	242
Päeva lõpus	7	750	107
Toatüdrukud	24	2 633	110
12 tooli	4	691	172
Üks joodik sõitis rongiga	17	733	43
Top Dogs	15	978	65
Onu Remuse lood	17	4 506	265
Lesk	10	990	99
Jäneste kirik	21	5 051	241
Kaval Ants ja Vanapagan	15	1 979	132
Saksad sõitsid saaniga	2	216	108
<b>Kokku: 28 lavastust</b>	<b>347</b>	<b>65 026</b>	<b>187</b>

Allikas: Rakvere Teater

### 3.4 Raamatukogud

2009.a tegutses Lääne-Virumaal 31 rahvaraamatukogu, neist 5 vallaraamatukogu 12ne haruraamatukoguga. Raamatukogutöötajaid oli 94 neist 28 keskraamatukogus.

**Raamatukogude eelarve** oli maakonnas kokku **24 milj krooni**, mis on 6,3% vähem kui 2008.aastal.

Kõik Lääne-Virumaa rahvaraamatukogud laenutavad elektrooniliselt. 30 rahvaraamatukogu ja 9 haruraamatukogu kasutavad raamatukoguprogrammi **Urram**, Tapa Linnaraamatukogu (LRK) ja tema 3 harukogu programmi **Riks**. Internetiühendus on olemas kõigis raamatukogudes väljaarvatud Varangu. Enamus pakub oma lugejatele kõiki programmiga kaasnevaid võimalusi (ID-kaart lugejapiletina, teavikute

reserveerimine ja pikendamine ka lugeja enda poolt seda siis kas paroolidega või ID-kaardiga sisse logides). Rõhku hakati panema lugejakoolitusele. Kogu maakonna raamatukogude tellimused on 100%-lt sisestatud elektronkataloogi, mis märgatavalt lihtsustab kogude komplekteerimist.

2009.a lõpuks oli Lääne–Virumaal **kogude suuruseks 735 747 eksemplari (eks)**, mis teeb 11 eks elaniku kohta. Juurde tuli 28 342 ja kustutati 21 004 eks. 63,9% maakonna kogudest moodustab ilu- ja lastekirjandus ja 6,2% võõrkeelne kirjandus.

**Lääne-Virumaa Keskraamatukogus (LVK RK) oli aasta lõpuks kogude suuruseks 129 349 teavikut**, mis teeb 7,6 eks elaniku kohta. Juurde tuli 6809 ja kustutati 2802 eks. Ilu- ja lastekirjandust oli 54,2% ja võõrkeelset 14,9%.

### Raamatukogude kasutamine

Raamatukogu	Lugejad 2008	Lugejad 2009	Muutus (+-)	Külast. 2008	Külast. 2009	Muutus (+-)	Laenut. 2008	Laenut. 2009	Muutus (+-)
Linna/maakonna-raamatukogu	23 037	24 190	1 153	402 014	423 672	21 658	734 481	808 496	74 015
Sealhulgas LVK RK	8 053	8 962	909	127 855	136 939	9 084	241 299	265 653	24 354

Maakonnas kokku on kõik arvulised näitajad võrreldes eelmise aastaga tõusnud. Hõlve (protsent piirkonna elanike arvust, kes kasutab selle piirkonna raamatukogu) oli 36,2% (2008.a 34,3%).

#### 3.4.1 Raamatukogud kultuurikeskustena

Enam kui pooled Lääne-Virumaa raamatukogudest asuvad piirkonnas, kus ei ole rahvaega kultuurimaja ja neil on kanda ka kultuuriasutuse kandev roll.

Kokku korraldati maakonnas **740 näitust ja väljapanekut** ning **601 üritust**, neist Lääne-Virumaa Keskraamatukogus 78 näitust ja väljapanekut ning 63 üritust. Emakeelepäeval, 14.märtsil toimus juba viiendat korda **Rakvere Raamatulaat**, kusjuures teemaks oli „Lõunast-Põhja“.



## Lääne-Virumaa rahvaraamatukogud arvudes 2009.aastal

Raamatukogu	RK juhataja	Fondi suurus	Lugejaid	Külastusi	Laenutusi
1. Lääne-Virumaa Keskraamatukogu	Õie Tammissaar	129 349	8 962	136 939	242 182
2. Kunda Linnaraamatukogu	Leili Eiskop	30 634	970	19 736	35 010
3. Tamsalu Raamatukogu	Raili Elmest	21 073	795	14 611	29 431
4. Tapa Linnaraamatukogu	Kersti Burk	97 894	2 936	62 200	10 2466
<b>Linnaraamatukogud kokku</b>		<b>149 601</b>	<b>4 701</b>	<b>96 547</b>	<b>16 6907</b>
<i>Linnaraamatukogude keskmine</i>		<i>49 867</i>	<i>1 567</i>	<i>32 182,3</i>	<i>55 635,7</i>
5. Aaspere Raamatukogu	Kaia Kaljuvee	8 273	185	3 220	5 125
6. Assamalla Raamatukogu	Meeli Kuntur	11 228	175	3 065	7 347
7. Haljala Raamatukogu	Elve Veldi	18 467	518	6 315	15 644
8. Kadila Raamatukogu	-	8 267	55	211	952
9. Kadrina Valla Raamatukogu	Ene Heide	54 808	1 527	30 126	54 099
10. Karepa Raamatukogu	Ene Loo	7 651	172	2 067	5 418
11. Laekvere Raamatukogu	Aive Hanninen	15 056	269	3 078	7 678
12. Lepna Raamatukogu	Jaana Ant	14 750	239	2 395	4 045
13. Muuga Raamatukogu	Maarika Lausvee	15 244	242	5 370	6 879
14. Rakke valla raamatukogu	Mart Piiraja	34 674	992	19 273	33 907
15. Roela Raamatukogu	Tiina Alavere	13 713	247	4 728	7 757
16. Sõmeru Raamatukogu	Laidi Bild	16 642	432	10 227	13 265
17. Tudu Raamatukogu	Katrin Kastemäe	11 765	150	3 091	3 213
18. Uhtna Raamatukogu	Inge Pikkoja	13 733	350	10 211	11 421
19. Ulvi Raamatukogu	Tea Runovski	11 603	191	5 143	4 161
20. Vajangu Raamatukogu	Leili Virks	10 449	230	3 156	7 160
21. Varangu Raamatukogu	Urve Kingumets	9 296	132	2 663	5 010
22. Venevere Raamatukogu	Sirje Raudmäe	10 205	138	2 816	3 325
23. Vergi Raamatukogu	Reet Kütt	7 915	216	3 719	9 299
24. Vihula Raamatukogu	Tiina Tälli	9 175	209	5 561	7 074
25. Vinni-Pajusti Raamatukogu	Ere Tammeorg	25 792	696	9 877	32 286
26. Viru-Jaagupi Raamatukogu	Ene Kadaja	17 256	121	1 628	4 094
27. Viru-Kabala Raamatukogu	Anneli Lukk	8 392	115	4 751	2 865
28. Viru-Nigula Raamatukogu	Hiie Kivilo	14 433	312	6 423	7 483
29. Väike-Maarja Valla Raamatukogu	Irma Raatma	62 127	1 773	21 879	42 731
30. Võsu Raamatukogu	Kiiri Kallaste	17 240	668	15 893	30 660
31. Võsupere Raamatukogu	Aili Raudla	8 643	173	3 300	6 211
<b>Külaraamatukogud kokku</b>		<b>456 797</b>	<b>10 527</b>	<b>190 186</b>	<b>339 109</b>
<i>Külaraamatukogude keskmine</i>		<i>16 918,4</i>	<i>389,9</i>	<i>7 043,9</i>	<i>12 559,6</i>
<b>Maakond kokku</b>		<b>735 747</b>	<b>24 190</b>	<b>423 672</b>	<b>748 198</b>
<i>Maakonna keskmine</i>		<i>23 733,8</i>	<i>780,3</i>	<i>13 666,8</i>	<i>24 135,4</i>

### 3.4.2 Raamatukogude statistika 2009

Raamatukogu	Juhataja / raamatukoguhoidja	Fondi suurus	Lugejad	Külastused	Hõlve %	Laenutused
<b>Rakvere linn</b> Lääne-Virumaa Keskraamatukogu	Õie Tammissaar	129 349	8 962	136 939	53	242 182
<b>Kunda linn</b> Kunda linnaraamatukogu	Leili Eiskop	30 634	970	19 736	25,6	35 010
<b>Tamsalu vald</b> Tamsalu raamatukogu	Raili Elmest	21 073	795	14 611	23,8	29 431
Assamalla raamatukogu	Meeli Kuntur	11 228	175	3 065	32	7 347
Vajangu raamatukogu	Leili Virks	10 449	230	3 156	43,3	7 160
<b>Tapa vald</b> Tapa linnaraamatukogu	Kersti Burk	97 894	2 936	62 200	33,4	102 466
<i>Lehtse raamatukogu</i>	Airi Nurk					
<i>Jäneda raamatukogu</i>	Sirje Reinula					
<i>Saksi raamatukogu</i>	Marju Burgi					
<b>Hajjala vald</b> Hajjala raamatukogu	Elve Veldi	18 467	518	6 315	31,5	15 644
Aaspere raamatukogu	Kaia Kaljuvee	8 273	185	3 220	33,7	5 125
Varangu raamatukogu	Urve Kingumets	9 296	132	2 663	21,5	5 010
<b>Kadrina vald</b> Kadrina raamatukogu	Ene Heide	54 808	1 527	30126	28,5	54 099
<i>Kihlevre filiaal</i>	Eha Tingas					
<i>Hulja filiaal</i>	Kaidi Kalle					
<i>Vohnja filiaal</i>	Ly Pajussaar					
<i>Viitna filiaal</i>	Aino Kaljo					
<b>Vihula vald</b> Karepa raamatukogu	Ene Loo	7 651	172	2 067	85,6	5 418
Vergi raamatukogu	Reet Kütt	7 915	216	3 719	102,9	9 299
Vihula raamatukogu	Tiina Tälli	9 175	209	5 561	40	7 074
Võsu raamatukogu	Kiiri Kallaste	17 240	668	15 893	101,5	30 660
Võsupere raamatukogu	Aili Raudla	8 643	173	3 300	40,9	6 211
<b>Laekvere vald</b> Laekvere raamatukogu	Aive Hanninen	15 056	269	3 078	27,2	7 678
Muuga raamatukogu	Maarika Lausvee	15 244	242	5 370	43,5	6 879
Venevere raamatukogu	Sirje Raudmäe	10 205	138	2 816	63	3 325
<b>Rakvere vald</b> Lepna raamatukogu	Jaana Ant	14 750	239	2 395	10,9	4 045
<b>Rakke vald</b> Rakke valla raamatukogu	Mart Piiraja	34 674	992	19 273	52,1	33 907
Lahu laenutuspunkt	Heli Lehtmets					
Salla laenutuspunkt	Liivi Timuska					
<b>Sõmeru vald</b> Sõmeru raamatukogu	Laidi Bild	16 642	432	10 227	15,4	13 265
Uhtna raamatukogu	Inge Pikkoja	13 733	350	10 211	35	11 421
<b>Rägavere vald</b> Ulvi raamatukogu	Tea Runovski	11 603	191	5 143	28,3	4 161

Viru-Kabala raamatukogu	Anneli Lukk	8 392	115	4 751	35,6	2 865
<b>Vinni vald</b>						
Vinni-Pajusti raamatukogu	Ere Tammeorg	25 792	696	9 877	25,9	32 286
Kadila raamatukogu		8 267	55	211	14,4	952
Roela raamatukogu	Tiina Alavere	13 713	247	4 728	27,6	7 757
Tudu raamatukogu	Katrin Kastemäe	11 765	150	3 091	31,3	3 213
Viru-Jaagupi raamatukogu	Ene Kadaja	17 256	121	1 628	12,4	4 094
<b>Viru-Nigula vald</b>						
Viru-Nigula raamatukogu	Hiië Kivilo	14 433	312	6 423	22,7	7 483
<b>Väike-Maarja vald</b>						
Väike-Maarja valla raamatukogu	Irma Raatma	62 127	1 773	21 879	34	42 731
<i>Kiltsi raamatukogu</i>	Riina Tali					
<i>Triigi raamatukogu</i>	Tiiu Grünthal					
<i>Simuna raamatukogu</i>	Riina Tülli					
<b>Maakond kokku:</b>		<b>735 747</b>	<b>24 190</b>	<b>423 672</b>	<b>36,2</b>	<b>748 198</b>
Maakonna keskmine		<b>23 733</b>	<b>780</b>	<b>13 666</b>	<b>36,2</b>	<b>24 135</b>

Allikas: Lääne-Virumaa Keskraamatukogu

### 3.5 Muuseumid

Kultuuriministeeriumi poolt oli **2009.aasta** kuulutatud **muuseumiaastaks**, mille eesmärgiks oli pöörata tähelepanu meid ümbritsevale kultuuripärandile läbi muuseumide vaatenurga. Tutvustada ligi 250 muuseumi tegevusi, nendes tehtavat tööd kultuuripärandi säilitamisel, hoidmisel ja tutvustamisel, tuua nähtavale muuseumides oma igapäevast tööd tegevad inimesed, väärtustada enam kui 200 aasta jooksul tehtut. Muuseumides toimus muuseumiaastal ligi 800 erinevat sündmust. Tähtsündmuseks kujunes 18. mail toimunud muuseumiöö, mis osutus üle ootuste publikurohkeks. Meie maakonna muuseumid osalesid aktiivselt selles, maavalitsus tunnustas novembris muuseumitöötajaid. Lääne-Virumaal tegutseb 17 muuseumit 13 filiaaliga. **SA Virumaa Muuseumid** koosseisus olnud Viru-Nigula pastoraat jätkas iseseisva koduloomuuseumina. Moodustati Tapa valla uus allasutus Tapa Muuseum, millesse on ühendatud Tapa Muuseum, Lehtse koduloomuuseum ja Jäneda loss. Majanduslikel põhjustel suleti ajutiselt Haljala muuseum, endiselt on suletud Eesti Piiritustööstuse muuseum.

Lääne–Virumaa muuseume külastas 2009.a 351 417 külastajat, neist 130 000 tuhat SA Virumaa Muuseumides. Muuseumides viidi aasta jooksul läbi 241 näitust ja üritust.

### Muuseumide statistika 2009

Muuseum	Juhataja	Külas- tajad	Üritused,näitused	Säilikute arv	Sissepääs	Tööta- jaid	Eelarve
<b>SA Virumaa Muuseumid</b>	Ants Leemets	146 500		119 875	tasuline	68	
<i>Rakvere Linnus</i>		54 000	12				
<i>Rakvere Näitusemaja</i>		5 500	8				
<i>Rakvere Linnakodaniku Majamuuseum</i>		3 000	10				
<i>Toolse ordulinnus</i>		500	4				
<i>Kunda Tsemendimuuseum</i>		500	2				
<i>Karepa Kalame talumuuseum</i>		500	4				
<i>Palmse mõis</i>		66 000	12				
<i>Altja kõrts ja võrgukuurid</i>		välja renditud					
Haljala muuseum	Muuseum suletud						
Eesti Piiritustööstuse muuseum	Anu Urvaste	suletud	Suletud	suletud			
Kaarli Talumuuseum MTÜ	Hille Lass	400	4	11 hoonet + mitusada eset	tasuta	2	0
A. J. Von Krusensterni mälestustuba	Lembit Keerus	963	6	302	tasuline	0	54 000
Käsmu meremuuseum MTÜ	Aarne Vaik	25 000	15	1 600	annetused, tasuline	2 vaba- tahtlikud	150 000
Lobi Rahvamuuseum	Imbi Freyberg		Remont		tasuta	0	
Porkuni Paemuuseum	Ella Vikk	3 800	6	550	tasuline	1	261 491
Rakke valla Hariduse Seltsi Koduloo-muuseum	Antti Ilomets	28	14	4 390	tasuta	1	16 000
RMK Sagadi Metsamuuseum	Ain Kütt		52	14 438	tasuline	4	2 069 952 000
Mõisa härrastemaja		21 497					

Metsamuuseum		16 769					
Tamsalu muuseum	Aadu Uudmäe	255	4	1 600	tasuta	1	540 706
Tapa muuseum	Tiina Paas	250	8	8 700	tasuta	3	170 000
Lehtse Koduloo- muuseum	varahoidja Jüri Freimann	312	19	5 800	tasuta		
Jäneda loss		2 005	6	2 500	tasuline		
Tudu Käsitöötare- muuseum	Helve Ploom	558		2 350	tasuta	1	23 270
Viru-Jaagupi muuseum	Raine Linnas	300	1	400	tasuta	1	84 545
Viru-Nigula koduloo-muuseum	Eha Piirsalu	509	8	6 000	tasuline; valla elanikele tasuta	1	
Väike-Maarja muuseum	Reeli Freiental	2 057	44	48 557	tasuline	2	321 000
Filiaal Vao Tornlinnus- muuseum		111					
F. von Wrangeli mälestustuba	Maret Tralla	103	3	132	tasuta	1	0
Roela Põllutööriistade muuseum				250			

Allikas: muuseumide andmed

## 4 SPORT

Sporditööd korraldavad ja edendavad spordiseaduse järgi riik, kohaliku omavalitsuse üksused ja spordiorganisatsioonid.

Riigi esindaja maakonnas on maavanem, kes loob tingimused spordi üldiste arengusuundade elluviimiseks ning esitab koostöös kohaliku omavalitsuse organitega ettepanekuid spordialaste riiklike finantseerimis- ja investeerimisprogrammide väljatöötamiseks. Maavanema nõuandev organ on spordinõukogu.

### 4.1 Lääne-Virumaa spordinõukogu

2008.a aprillis moodustatud uue spordinõukogu koosseisu täiendati 2009.a lõpus. Selle seisuga kuulusid komisjoni esimees Kert Karus (MTÜ Palermo spordiklubi) ja liikmed: Aivar Lankei (Kadrina vald), Lauri Pärna (AS Lajos), Erich Petrovits (Rakvere Spordikeskus), Sven Hõbemägi (VIROL), Merle Tammre (Rakvere Gümnaasium), Merle Laud (Esteetika- ja tantsukool), Liis Lille ja Marge Lepik (Lääne-Viru Maavalitsus).

#### **2009.aastal käsitleti nõukogu koosolekutel järgmisi teemasid:**

- „Hea tahte lepingu“ pikendamine;
- sportlaste austamisõhtu;
- harrastusspordi riigieelarvelise toetuste jagamine;
- harrastusspordi ja liikumisharrastuse toetuse taotlemise ning andmise korra täiendamine;
- maakonna spordi arengukava uuendamine.

Tutvuti Ebavere Tervisespordikeskuse tegevusega ning analüüsi riigieelarvest toetatud spordiklubide aruandeid.

## 4.2 Maakonna spordiliit

Maakonnas tegutsevate spordiklubide ühendus, kes rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab maakonna sporti ja kellel on ainuõigus korraldada maakonna meistrivõistlusi ja anda vastavaid tiitleid.

2007.a alates on spordiliitudele seoses riigi poolt rahastamisega pandud kohustused:

**Koordineerimise alal** kujundab maakonna terviklikku võistlussüsteemi, korraldab maakonna meistri- ja karikavõistlusi, suve- ja talimänge jm maakondlikke mänge ja võistlusi, korraldab ja koordineerib liikumisharrastust propageerivaid üritusi, koostab ja korraldab maakonna iga-aastase spordikalendri väljaandmist

**Koostöö arendamises** osaleb spordinõukogu töös, osaleb maakonna sporditegevuse finantseerimise põhimõtete väljatöötamisel, korraldab maakonna spordiklubide ja –organisatsioonide abistamist ja nõustamist, infopäevi ja koolitusi, parimate sportlaste, treenerite, aktivistide ja spordiklubide valimist, aitab kaasa üleriigilise treenerite kutsekvalifikatsiooni süsteemi elluviimisele,

spordirajatiste ja tervisespordiradade registri pidamisele ning esitab nõutavate aruannete tähtaegselt

**Liikumisharrastuse ja spordi infokeskuse väljaarendamisel** töötab maakonna spordiliit töötab infokeskusena kõigi maakonna spordiorganisatsioonide ja sporditöötajate ja –huviliste jaoks. Selleks omab, täiendab kodulehekülge, koondab ja tutvustab spordivõistluste materjale, tagab spordiliidu dokumentide säilimise ja võistlusprotokollide arhiveerimise, peab

maakonna spordiklubide ja –organisatsioonide andmebaasi, maakonna treenerite ja keh.kasvatuse õpetajate andmebaasi, jagab infot noorsportlaste terviseuuringute korraldamise kohta ning soetab, tutvustab ja levitab EOK jm spordi teabekirjandust

teavitama maakonna elanikke liikumisharrastuse vajadusest, tutvustab portaali Tervisesportlane, testi end jt ning korraldab liikumisharrastuse osalejate nõustamist.

Eeldatakse, et spordiliidus töötab 1-2 põhikohaga töötajat.

#### 4.2.1 Lääne-Virumaa Spordiliit

Lääne-Virumaa Spordiliit (inglise keeles West-Virumaa Sport Association, ametliku lühendina LVSL) on avalikes huvides mittetulundusühinguna tegutsev heategevuslik vabavabatahtlik ühendus, mille eesmärgid ja põhitegevus on suunatud sportliku tegevuse arendamisele ja selleks tingimuste loomisele Lääne-Virumaal. Ta ühendab Lääne-Virumaal tegelevaid spordiklubisid, -seltse ja -ühendusi (edaspidi: klubid) ühistegevuseks, sportliku tegevuse edendamiseks maakonnas ning sellealase tegevuse koordineerimiseks.

Lääne-Virumaa Spordiliit on registreeritud äriregistris 06.05.2002.a pärast Lääne-Viru Maaspordi Seltsi "Jõud" põhikirja uue redaktsiooni vastuvõtmist 14.03.2002.a.

Maakonna spordiliitu tunnustavad partnerina EOK, Kultuuriministeerium, Eestimaa Spordiliit Jõud, Eesti Koolispordi Liit jt üleriigilised spordiorganisatsioonid, kohalike omavalitsuste liit ning maavalitsused.

Spordiseadusest tulenevalt ja rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab maakonna sporti ja tal on ainuõigus korraldada maakonna meistrivõistlusi ja anda vastavaid tiitleid. Maakonna spordiliitu peaks kuuluma valdav enamus maakonna spordiklubidest, -seltsidest ja -ühendustest.

2009.a oli Lääne-Virumaa Spordiliidu liikmeks 32 spordiklubi 87 spordiorganisatsioonist (s.o 36,8%). Spordiliitu juhtis 5-liikmeline juhatus, mille koosseisu kuulusid Jaak Vettik (Rakvere), Krista Lepik (Tamsalu), Kuno Rooba (Tapa), Ants Rikberg (Väike-Maarja) ja Vello Vasser (Kunda). Igapäevatööd tegi palgaline tegevjuht Vello Vasser ja koolispordi projektijuht Olev Raudsepp.

Koostöös kultuuriministeeriumiga käivitus 2007.a spordinfokeskuse projekt, mis on üheks osaks maakondade spordiliitude töös. Spordiinfokeskuste peamiseks ülesandeks on maakondliku spordiinfo ja liikumisharrastuse ideede levitamine. Infokeskuse tegevuseks eraldatakse Kultuuriministeeriumi poolt toetust alates 2007.a igal aastal 300 000 krooni.

Spordialase info ja spordiliidu tegemisega saab tutvuda [kodulehel](#). Ka maakonna spordikalendrit peab spordiliit.



Kõikide maakondade spordiliitude ühendus Eestimaa Spordiliit Jõud tegeleb sporditegevuse korraldamisega üle kogu Eesti. Ühiste huvide eest seistes ja ühisprojekte koostades loodetakse kindlustada ka maakondade spordiliitude eelarveid.

Liikumisharrastuse kogemuste hankimiseks liitus spordiliit ka ühendusega "Sport Kõigile". Selle sammuga saab meie spordiinfokeskus paremini propageerida sportlikku eluviisi ja selle kaudu tugevdada rahva tervist, kehalist vormisolekut, elujõudu ja loomevõimet.

Maakonna spordiliit kuulub 2008.aastast ka Eesti Koolispordi Liitu.

### 4.3 Aasta sportlased, võistkond, treenerid

Lääne-Virumaa Spordiliit viis läbi 2009.aasta Lääne-Viru sporditähtede hääletuse, kus liideti kolme voo (üldsus, spordiklubid ja meedia) tulemused. Spordisõbrad saatsid nii e-posti teel kui ka ajalehest välja lõigatud hääletuskupongil.

**Aasta meessportlane – Sten Anslan** (treener Ruslan Smirnov). Väike-Maarja sportlane Sten Anslan võitis ITF taekwondo MM-võistlustelt hõbe- ja pronksmedali ning EMilt hõbeda. Kõik medalid tulid võistkondlikus arvestuses.

**Aasta naissportlane – Epp Mäe** (treener Riho Mäe). Epp Mäe Tudust võitis Maailmamängudel sumos esikoha, EMil oli nii individuaalselt kui võistkonnaga kolmas. Kadettide EMI hõbe ning juunioride EMI ja MMi pronks olümpiaalal naistemaadluses.

**Aasta sportlik noormees – Priit Rätsep** (treener Peeter Rätsep). Haljala valla motosportlane Priit Rätsep on Euroopa juunioride meister motokrossi MX2 klassis.

**Aasta sportlik neiu – Kaidi Kivioja** (treenerid Sirje Kiviaru ja Gunnar Tõnning). Rakvere neiu Kaidi Kivioja on Eesti noorte karikavõitjat triatlonis ja noortemeister kergejõustikus. Mõlemal alal ka Eesti noortekoondise liige.

**Aasta võistkond – motokrossi külgvankriekipaaz Gert Gordejev – Keit Kivaste**, Viru-Nigula motosportlased saavutasid Rahvuste krossil Eesti võistkonnaga viienda koha, motokrossi MMil olid nad 28.kohal.

**Aasta sportlik veteran – Tiiu Pärnik**, Viru-Jaagupi spordiveteran saavutas veteranide kergejõustiku MMil N45 klassis teise koha, Eesti veteranide meister.

### Liikumisharrastuse konkursi “Terve Lääne-Virumaa” parimad

Vastavalt liikumisharrastuse koostöölepingule viidi läbi konkurss maakonnas kõige sportlikuma kohaliku omavalitsuse, kooli, ettevõtte, küla, vabatahtliku spordiaktivisti, sportliku eakama inimese ja perekonna tunnustamiseks.

#### Konkursi võitjad:

Kohalik omavalitsus - Tamsalu vald (selgitas välja VIROL)

Gümnaasium - Tamsalu Gümnaasium (VIROL), kolmandat aastat järjest

Põhikool/algkool - Rakvere Linna Algkool (VIROL), kolmandat aastat järjest

Ettevõtte - RMK Kirde Region (ettevõtjate klubi Wesenberg)

Küla - Uudeküla küla Tamsalu vallast (külade ühendus MTÜ Virumaa Lootus)

Vabatahtlik spordiaktivist – Jaan Sooniste Vihula vallast (Lääne-Viru Maavalitsus)

Eakaim inimene – Helgi Laanemägi (Lääne-Virumaa Spordiveteranide Koondis)

Perekond - perekond Raudsepp Tamsalu vallast (Lääne-Viru maavalitsus)

Aasta paremaid sportlasi kui ka konkursi võitjaid tunnustasid maavanem ja maakonna spordiliit 3.märtsil vastuvõtul Rakveres Villa Theresa restoranis.

## 4.4 Koolisport

Koolispordi korraldamiseks maakonnas tegeles alates 2009.a kauaaegne Lääne-Virumaa Spordiliit.

Maakonna koolidevaheliste spordivõistluste korraldamiseks ja nende finantseerimiseks koostati projektid Hasartmängumaksu Nõukogule ja maakonna kohalikele omavalitsustele. Tänu nimetatud projektile realiseerus maakondlike koolinoorte spordivõistluste läbiviimise terviklik süsteem. Sportlikel üritustel osalesid kõik maakonna

gümnaasiumid ja enamik põhikoole. Võistlusi korraldasid Lääne-Virumaa Spordiliit, Rakvere Spordikool, maakonna spordiklubid ja koolide kehalise kasvatuse õpetajad.

Maakonna koolidevahelisi võistlusi korraldati kümnel spordialal. Kokku viidi läbi 66 võistlust, kus oli osalejaid kokku 7 157 (2008.a – 7 519, 2007.a – 7 579). Enamikel aladel toimusid võistlused eraldi A, B, C ja D vanuseklassides poistele ja tüdrukutele. Osavõturohkemad olid murdmaasuusatamise meistrivõistlused, kus kahel päeval startis 476 õpilast, kevadised C ja D vanuseklassi murdmaajooksu meistrivõistlused 361 õpilasega ja algklasside suusatamise võistlused 217 suusatajaga. Algklasside kergejõustiku võistlustel oli 297 ja kergejõustikuhooaja lõppvõistlusel 585 startijat.

Nimetatud projekti eelarve oli 421 719 krooni, milles oli omavalitsuste panus 79%, Hasartmängumaksu Nõukogult 84 900, Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupilt 6 000 ja Eesti Koolispordi Liidult 4 000 krooni.

#### 4.5 Riigieelarveline toetus maakonna sporditegevusele

**Harrastusspordile** oli aasta alguses eraldatud 355 030 (2008.a 440 857) krooni, mida hiljem kärbiti, kuid spordinõukogu otsusega võeti see reservist, mitte spordiorganisatsioonidelt tagasi. Toetus jaotati vastavalt maavanema korraldusele järgnevalt: kohalikes spordiorganisatsioonide toetuseks 25 750 krooni (2008.a 16 297), maakonna elanikkonna eri vanusegruppidele korraldatud harrastusspordi ürituste ja nendest osavõtu toetusteks 213 800 krooni (2008.a 315 560), spordipaikade heakorrastuseks ja inventari soetamiseks 50 140 krooni (2008.a 47 000), spordi korraldamisega seotud isikute koolitamiseks 5 500 krooni (2008.a 8 000), reklaamiks jm teavitusüritusteks 28 546 krooni.

Spordiorganisatsioonide harrastusspordi projektide omafinantseeringud olid summas 1 281 774 krooni ja kaasfinantseeringud 963 074 krooni. Lisaks toetati Lääne-Virumaa Spordiliitu 300 000 krooniga.

**Toetus** kehalise kasvatuse ainekavas oleva algklasside kohustusliku ujumise algõpetuse läbiviimiseks oli 660 õpilase kohta 209 220 (2008.a 214 590) krooni. Ujumise algõpetuse läbiviimiseks ja selle finantseerimiseks sõlmiti vastavad lepingud maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste vahel. Kultuuriministeriumi toetus moodustas

ujumise algõpetuse kogukuludest 19,6% (2008.a 22,6%). Ühe õpilase ujuma õpetamise keskmiseks maksumuseks tuli 1 600 (2008.a 1 513) krooni, millest kõige enam kulus vahendeid ujulakuludeks 44,8% ja transpordile 34,5% (2008.a 43,8%). Kohalike omavalitsustes oma- ja kaasfinantseering moodustas kogu projekti maksumusest 80,4% (2008.a 79,4%).

**Noortesporti** toetati 2009.a riigieelarvest 20 alal 34 spordiklubi 922 164 krooniga.

Toetust jagati 2599 noorele harrastajale spordialaliitude poolt spordimeisterlikkuse alusel. Keskmine summa ühe noore harrastaja kohta aastas oli 355 krooni.

**Toetus tervisespordikeskustele** oli Väike-Maarja valla Ebavere Tervisespordikeskusele 310 000 krooni (aastatel 2007 ja 2008 oli see summa 500 000).

**Investeeringuid** (nn RIP) eraldati riigieelarvest 2009.a ühele spordiobjektile - 500 000 krooni Rakvere Spordikeskusele (2008.a aga 4 objektile 3 350 000 krooni).

Kokku tuli 2009.aastal maakonna spordi valdkonda riigieelarvest investeeringuid ja toetusi 2 588 220 krooni (ilma noortesporti toetuseta 2008.aastal 4 309 770 krooni, 2007.aastal 9 458 734 krooni).

## 4.6 Spordiklubid

**Maakonna 87 spordiklubi oli 2009.a seisuga kokku 4 176 harrastajat**

Spordiala	Tegutsejaid	Spordiklubid	Spordiala	Tegutsejaid	Spordiklubid
Korvpall	517	13	Jalgrattasport	55	2
Kergejõustik	457	6	Vesiaeroobika	55	1
Võrkpall	308	10	Male	53	3
Ujumine	286	4	Motosport	43	5
Džuudo	251	5	Matkamine	40	1
Jahipraktiline laskmine	250	2	Aerutamine	33	2
Murdmaasuusatamine	187	9	Laskmine	32	2
Saalihoki	177	5	Triatlon	32	1
Maadlus	156	6	Indiaca	26	1
Jalgpall	148	8	Sulgpall	20	1
Orienteerumine	115	5	Kahevõistlus	15	1
Lauatennis	111	5	Petanque	14	2
Sumo	104	2	Koroona	12	2
Bridž	93	2	Lohesurf	7	1
Kepikõnd	81	2	Autosport	6	4
Bowling	73	5	Tõstmine	5	1

Aeroobika	72	2	Ratsutamine	3	3
Karate	72	2	Kabe	2	2
Tennis	71	3	Liikumisharrastus	2	1
Jäähoki	67	3	Ekstreemsport	1	1
Alpinism	63	1	Seiklussport	1	1
Jõutõstmine	59	1	Suusahüpped	1	1

Allikas: Eesti Spordiregister, 2010 mai

## 4.7 Maakonna meistrid

### Korvpall

32 võistkonda, kolm liigat – Simuna IVAX

Mattias Hunt, Rauno Lett, Karlis Karm, Alo Põldmaa, Karl Vimberg, Kaspar Põldmaa, Kristjan Hiire, Urmet Kesküla, Janari Taar, Rein Raam, Hans Kruusamägi, juhendaja Aivar Vimberg.

### Võrkpall

20 meeskonda, kaks liigat – Rakvere spordikooli A-vanuseklassi meeskond

Kert Rang, Ronald Järv, Kaspar Pomerants, Hardi Talv, Arnold Annus, Tanel Uusküla, Uku Kalja, Janno Mäemets, Mart Lepänen, Martin Orav, Olari Aas, treener Mati Merirand.

9 naiskonda – Kunda Nordic Tsemendi naiskond

Sirli Laager, Aive Uueni, Renna Koha, Lenne Lahtvee, Serli Purk, Kairi Press, Maris Talts, Jaanika Veldre, treener Küllike Koha.

### Rannavõrkpall

8 meespaari – Ivo Järvala ja Andrus Palberg (VK Rivaal),

5 naispaari – Renna ja Küllike Koha (Kunda VK).

## **Jalgpall**

8 meeskonda – Vinni Tammed

Alari Aunapuu, Ragnar Heek, Kaarel Saar, Argo Aava, Taavi Relvik, Alari Tovstik, Kaarel Korsten, Joonas Ljaš, Karel Kutser, Raido Roostalu, Esko Brandt, Artti Kasemets, Reijo Kuusik, Madis Akel, Jaanus Kaasik, Mihkel Saar, Meeme Järvi, Tarmo Rebane, Elar Tovstik, Siim Rannamäe, Antti Rahkema, Sander Susi, Margus Rõuk, Argo Truman ja Maddi Rennel.

5 naiskonda – VJK Rakvere II naiskond

Äly Teras, Gertu Kendra, Cathy Pärnamets, Kristel Viira, Natalja Hrabrova, Annemarie Randoševskaja, Keit Reitel ja Aljona Titova.

## **Saalihoki**

8 meeskonda – Jäneda SK meeskond (Marten Maddisson, Markus Tepp, Carol Viiding, Taavi Visnap, Rene Roball, Henrik Mägi, Karli Roball, Karel Tiigemäe, Andres Aamisepp, Kaido Bammer, Rando Kramm, Kaur Kramm, Leivo Kandel, Kaarel Kauder, Stefan Westermarck, Oskar Salm, Argo Raudsepp, Ott Oru, Taavi Lumiste, treener Tõnu Salm).

3 naiskonda – Jäneda naiskond (Liina Lööper, Liisa Kalavus, Merit Kalavus, Kristi Lööper, Cärol Kalavus, Siiri Nork, Maret Must, Ingrid Lööper, Sirli Nellis, treener Juhan Tomingas).

## **Kergejõustik**

Naised – Marleen Plöks (Rakvere) 200m, kolmikhüpe; Kaidi Kivioja (Rakvere) 800m; Sirly Tiik (Tamsalu) kettaheide, kuulitõuge; Grete Öunas (Rakvere) kaugushüpe, kõrgushüpe; Marii Uduvee (Rakvere) odavise.

Mehed – Henri Manninen (Väike-Maarja) 200m; Anton Basmanov (Rakvere) 1500m; Alar Madilainen (Rakvere) kettaheide, odavise; Arvi Lepp (Rakke) kuulitõuge; Lenar Rünk (Tamsalu) kaugushüpe; Karel Eesmaa (Tamsalu) kõrgushüpe; Egon Keinaste (Rakvere) teivashüpe; Ergo Kilki (Rakvere) murmaajooks 3000m; Mikk Joorits (Rakvere) kümnevõistlus.

## **Orienteerumine**

Tõnis Kruusmaa (Rakvere Orienteerumisklubi, Vihula vald).

## **Maadlus**

Naistemaadlus – Tuuli Sireli Mäe (Tudu) -48kg, Olga Koroleva (Tapa) -55kg, Lisbeth Vinter (Tapa) -63kg, Epp Mäe (Tudu) -72kg.

Kreeka-rooma maadlus, mehed – Even Baumann (Kadrina) -55kg, Dmitri Gorjuško (Tapa) -60kg, Oleg Klimson (Rakvere) -66kg, Robert Udeküll (Tapa) -74kg, Elari Piksar (Tapa) -84kg, Andrei Bitjutski (Tapa) -96kg, Jolan Ševtsov (Tapa) -120kg.

## **Sumomaadlus**

Naised – Rahel Kallas (SK Sakura) -65kg, Epp Mäe (SK Sakura) -80kg ja absoluutkategooria, Kairi Kuur (KF Sumokool) +80kg.

Mehed – Siim Mäe (SK Sakura) -85kg, Joonas Viljak (KF Sumokool) -115kg, Fausto Gobbi (KF Sumokool) +115kg ja absoluutkategooria.

## **Judo**

Naised – Kristel Mäekivi (SK Sakura), Karin Kallas (SK Sakura), Pathricia Matso (SK Sakura), Brita Saar (SK Ippon), Epp Mäe (SK Sakura).

Mehed – Mark Tširkin (SK Ippon), Kristo Sauela (SK Ippon), Liivar Kongi (SK Sakura), Nikolai Bilitšenko (SK Ippon), Toomas Braun (SK Sakura), Dmitri Novkin (SK Sakura).

## **Tennis**

Üksikmängud – Siim Tuus ja Merje Tamm;

Meeste paarismäng – Siim Tuus/Hendrik Inno;

Naiste paarismäng – Merje Tamm/Katarina Trumm;

Segapaarismäng – Rita Tuus/Siim Tuus.

## **Laskmine**

Velve Põldoja (Tamsalu) õhupüss; Anneli Leht (Kadrina) õhupüstol; Meelis Kask (Rakvere) õhupüss; Aleksei Osokin (Kadrina) õhupüstol.

Aavo Pekri (Rakvere) lahinglaskmine 100m, Mati Moks (Rakvere) lahinglaskmine 300m, Alar Karu (Rakvere) sõjapüstol, Meelis Kask (Rakvere) practical sõjapüstol.

## **Ujumine**

Naised – Kätlin Tõnning (vabastiil, liblikas, kompleks), Kaidi Kivioja (rinnuli), Relika Toome (selili);

Mehed – Eduard Mihhejev (vabastiil, rinnuli), Ralf Tribuntsov (selili, liblikas, kompleks).

## **Jalgrattasport**

Maantee grupisõit – Kalle Kriit (Väike-Maarja) ja Grete Steinburg (Rakke).

## **Male**

Kalev Pagar (Viru-Nigula) väikmale, Eino Vaher (Rakvere) kiirmale ja tavamale.

Vello Luht (Viljandi) – Lääne-Viru lahtised meistrivõistlused male-kabe mitmevõistluses.

## **Bridž**

Rein Toonekurg (individuaal); Ants Olev / Jaak Strandberg (paar max-le ja keskmisele); Ines Piibeleht / Vahur Kurig (segapaar).

Võistkondlik ja patton – Mihkel Juhkami, Mart Kuusk, Hannes Linnamägi, Jaan Linnamägi ja Kalle Pentel.

## **Bowling**

Üksikmängud – Leho Aros (Rakvere Bowling) ja Triin Lekko (Forselius Bowling);

Paarismäng – Ingmar Papstel/Eli Vainlo (Rakvere Bowling).



## **Koroona**

Üksikmängud – Erna Kams (Halajala) ja Ivar Taim (Viru-Nigula);

Paarismängus Aivar Strazdin/Karlis Strazdin (Haljala).

## **Murdmaasuusatamine**

Laura Rohtla (Sõmeru SK) ja Ulvar Pavlov (Tamsalu).

Naiste teatesõit 3x3km – Sõmeru spordiklubi (Laura Rohtla, Janelle Tarum, Rahel Allas);

Meeste teatesõit 3x5km – Sõmeru vald (Ullar Lillmets, Priit Pilden, Jaanus Bauman).

*Andmed: Lääne- Virumaa Spordiliidult, 2010 märts*

## 5 HARIDUS- JA SOTSIAALOSAKONNA 2009.AASTA TEGEVUSARUANNE

Osakonna eesmärk on kujundada maakonnas regionaalset ja riiklikku haridus-, kultuuri, spordi- ja noorsoopoliitikat ning korraldada maavalitsuse ülesannete täitmist nendes valdkondades, tagamaks maakonnas hariduse, noorsoo, kultuuri ja spordi tervikliku ja tasakaalustatud arengu koostöös tegevuse sihtrühmadega.

Vastavalt osakonna põhimäärusele, 2009.a tegevuskavale, koostöölepingutele Siseministeeriumi ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga (HTM) olid osakonna prioriteedid hariduse valdkonnas:

- kõrgkoolide ümarlaua tegevuse korraldamine maakonna kõrghariduse arendamisel jätkusuutlikuks ühise kompetentsikeskuse abil;
- ettevõtjate kaasamine noorte karjäärinõustamisse ning kutse- ja kõrghariduse arendamisse;
- õppeasutuste võrgu jätkusuutlikkuse kaardistamine;
- täiskasvanuhariduse olukorra (koolitajate ja koolituste hulga) kaardistamine;
- tugiteenuste süsteemi väljaarendamine koolikohustuse mittetäitjate ning HEV-laste, sh andekate laste toetamiseks;
- integreeritud nõustamiskeskuse töölerakendamine.

### 5.1 Hariduse valdkond

#### Riiklik järelevalve, välis- ja sisehindamine

Välishindamisega seotud korralduslikud toimingud teostati õigeaegselt ja korrektselt. Viidi läbi 9 riiklikku järelevalvet. Kokkuvõtte esitati HTM-le tähtaegselt.

Temaatilise riikliku järelevalve teemad oli alushariduses laste koolivalmiduse toetamine (I poolaastal) pedagoogide kvalifikatsioon, atesteerimise korraldus ja täiendkoolituse

võimaldamine (II poolaastal). Üldhariduses oli järelevalve teemaks õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatavate meetmete mõjus.

Maakonnas on võrreldes teiste maakondadega lasteaia pedagoogide kvalifikatsiooninäitaja kõrge. Järelevalves olnud lasteaedades on täiendkoolituse heal tasemel. Mitmetes lasteaedades on vanemõpetajate osa väike.

Et suurendada usaldusväarsust ja kompetentsust järelevalve läbiviimisel, kasutas riikliku järelevalve läbiviija õppeasutustes (lasteaedades) eksperte. II poolaastal teostas inspektor juba järelevalvet üksi. Tagasiside asutustelt oli positiivne.

Aastast 2007 on osakonna üks olulisemaid töösuundi motiveerida haridusasutusi tegelema sisehindamisega. Osakonna töötajad nõustasid haridusasutusi sisehindamise küsimustes.

Kui 2008.a esitas Riiklikule Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusele (REKK) oma sisehindamise aruande 5 haridusasutust, siis 2009.a tegid seda juba 7 õppeasutust. 2010.aasta juunikuu seisuga on Esitamata on veel 9 gümnaasiumi, 5 lasteaed-alkkooli, 14 põhikooli, 4 erikooli ja 19 lasteaeda, kes kõik peavad jõudma esitada 1.jaanuariks 2011.a.

### **Riigieksamite, tasemetööde läbiviimine Lääne-Virumaal**

Moodustati 63 riigieksamite komisjoni, kaasati 26 välisvaatlejat riigieksamitele. Koordineeriti 11 eksamit, 77 koolidevahelistksamigruppi. Põhikoolide osas koordineeriti kokku 93 lõpueksamit. Vahendati 868 lõpudokumenti 9.klassi ja 553 dokumenti 12.klassi õpilastel. Maakonnas viidi läbi PISA test 10 koolis. Osakond vahendas info REKK-iga ja esitas augustis kokkuvõtte.

Tasemetööde läbiviimine oli koordineeritud, kokkuvõtted koolidele esitatud ja avalikustatud maakonna infoportaalil. Maavalitsus koordineeris 5 üleriigilise tasemetöö läbiviimist kokku 11 koolis 3. või 6.klassis. Ühtegi kõrvalekaldumist tööde läbiviimise korrast ei täheldatud.

Aastal 2009 sattusid üleriigilisse lõpueksamite tulemuste valimisse kõik Lääne- Virumaa koolid vähemalt ühe eksamiga.

## Valdkonna koordineerimine

Haridusasutuste tegevuse koordineerimiseks tõhustas maavalitsus infovahetust uute infovahendite abil (infolehed juhtidele ja asutustele, -listid, infoportaal) ja viis kaks korda aastas läbi regulaarseid infopäevi aineseksioonide juhtidele, neli korda aastas koolijuhtidele. Koostöös VIROLiga korraldati hariduspäev augustis kõigile hariduse valdkonnas tegelejatele.

Tegutses 35 aineseksiooni, neist 2 uut (riigikaitseõpetajad ja eripedagoogid). Jätkus 2008.a alustatud uutel alustel aineseksioonide juhendamine, kusjuures osakond nõustab ja koordineerib erinevate aineseksioonide koostööd.

2009.a alates toimub ka aineolümpiaadide koordineerimine osakonna kaudu, mitte VIROLis. Olümpiaadide materjale vahendati 9 aineseksiooniga ja koordineeritud sai 15 aineolümpiaadi ning 15 konkurssi, võistlust. Osakonna poolt koostati kokkuvõtte ja avaldati maakonna infoportaalil.

Paranes koostöö VIROLi tegevjuhi ja hariduskomisjoniga.

Jätkus infoportaalil pidev info esitamine, kord kuus koostati ja edastati haridusasutustele infoleht. Koostati infoleht haridusjuhtidele, andes ülevaate seadusandluse muutustest ja haridusvaldkonna uudistest.

## Nõustamiskomisjoni tegevus

Maakondlik nõustamiskomisjon pidas 16 koosolekut. Aasta jooksul nõustati 167 last (2008.a 165 ja 2007.a 179 last), seejuures lihtsustatud või toimetuleku õppekava määrati 59 (2008.a 66) korral, erikooli või -klassi suunati 72 (2008.a 55) korral ning koolipikendust anti 41 (2008.a 40) lapsele. Nõustamiskomisjoni koosolekud toimusid reeglipäraselt kord kuus, vajadusel peeti ka lisakoosolekuid.

Nõustamiskomisjoni tegevust rahastati HTM poolt 109 647 krooni komisjoni liikmete töötasudeks, koolitusteks, õppevahendite soetamiseks ja infopäevade korraldamiseks.

Elavnes koostöö VIROLiga maakondliku nõustamiskeskuse loomiseks maakonnas (hariduslike erivajadustega laste nõustamine). Seoses sellega, et riik andis selle programmi omavalitsuste liidule jäi, maavalitsus abiliseks projekti käivitamisel. Keskus alustas tegevust 2009.a veebruaris.

## **Koolivõrgu arengukava koostamine**

Maavalitsus kaardistas 2008.a koolide jätkusuutlikkuse õpilaste, õpetajate, õppebaasi ja õppekava osas. Maavalitsus esitas projekti VIROLile 2008.aasta juulis. Koolivõrgu arengukava koostamine seiskus omavalitsuste palvel. Seoses riiklike kriteeriumide muutumisega 2009.aastal jätkus koolivõrgu arengukava koostamine. Toimusid arutelud koos Riigikogu liikmete, sh ka kultuurikomisjoni väljasõiduistungil novembris. Rahvastikufoorum toimus samuti koolivõrgu arengusuundadest. Arutelu jätkub 2010.aastal.

## **Konkursid, tunnustamine, haridusüritused**

Aasta Õpetaja konkursi uue korra alusel kuulutati välja konkurss märtsis ning vastavalt sellele anti maakonnas lisaks Aasta Õpetaja nimele ka aasta koolijuhi, lasteaia õpetaja ning huvikooli õpetaja. Nimeliselt tunnustati 10 haridustöötajat. Viidi läbi tunnustusüritusi – abiturientide vastuvõtt, põhikoolide parimatele lõpetajatele, kutse- ja kõrgkoolide lõpetajatele, parimatele ainetundjatele (viimane koos omavalitsusliiduga). Viidud läbi tunnustusüritused Aasta Õpetajale, noortele õpetajatele ja täiskasvanud õppijatele, koolitajale.

Koostöös Rakvere kolledžiga toimus Täiskasvanud Õppija Nädal (TÕN), mis lõppes täiskasvanud õppija infopäevaga Põhjakeskuses, kus osales üle 6 000 inimese. Tunnustati maavanema poolt aasta õppijat, koolitajat. Nimetatud üritustele lisaks toimus ka rahvastikufoorum koolivõrgu teemal. Kokku korraldas osakond 6 suuremat üritust.

Kevadel algatatud idee püstitada Haljalas Eesti õpetajale autähis sai hoo sisse hea õpetaja kuul, mil Haljala Gümnaasium koos maavalitsuse ja teiste koostööpartneritega kutsus juba üldsust seda autähist rajama. Maavalitsus ja Haljala kool kutsusid üles ka kirjutama lugusid oma õpetajast. Novembris algatasid õpilased õpetaja autähis toetamiseks märgikampaania.

## **Koostöö kõrgkoolidega**

Tänu 2008.aastal sõlmitud koostöölepingule maavalitsuse ja Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) vahel käivitusid koostööprojektid tehnikahariduse arendamiseks, maakonnas arendati ühistegevust tehnika- ja tehnoloogia ala propageerimiseks (tehnikaringide

juhendajate koolitus, aineseksioonide informeerimine, tehnoloogiakooli laagrid, õppekavaarendused gümnaasiumides jmt). 2009.a koostöö jätkus, kuid kahjuks mitte kavandatud mahus, eelkõige majandusluikel põhjustel. Sõlmiti leping Norax koolituskeskusega tehnikaalase hariduse populariseerimiseks noorte seas, vastavate kursuste läbiviimiseks.

Lisaks sellele jätkus koostöö ka teiste ülikoolidega – Tartu Ülikooli Virumaa esindaja viis läbi esitlusi gümnaasiumides ja võttis kord nädalas maavalitsuse ruumes huvilisi vastu.

Koostöös maakonna kolme kõrgkooli, Rakvere linna ja maakondliku arenduskeskusega asutati SA Virumaa kompetentsikeskus nn [Targa Maja](#) asutamiseks, kuhu koondusid parimad kompetentsid ettevõtluse ja elukeskkonna arendamiseks. SA Virumaa Kompetentsikeskuse asutamine toimus 5.veebruar 2009. Aktiivne osalus, mis tipnes novembris koostöölepingu sõlmimisega **Targa Maja** loomiseks 34 koostööpartnerite vahel maakonnast ja üleriigiliselt.

## 5.2 Noorsootöö valdkond

2009.aastal oli maavalitsuse prioriteediks maakonna noorte kaasamine otsustusprotsessidesse (näiteks: maakondlik noortekogu, õpilasesindused jt noorteorganisatsioonid).

### Noorsooprogrammide koordineerimine, elluviimine

Noorsootöö alaste ülesannete täitmiseks viidi ellu noorsooprogrammid, koordineeriti osakonna poolt noorsootööasutuste tegevust, korraldati noorte teavitamist ja nõustamist.

Maakondlik avatud noortekeskuste projektikonkurss sai korraldatud õigeaegselt, projektid hinnatud ja ellurakendatud. Toetati avatud noortekeskuste 32 projekti (2008.a 34) kogusummas 225 477 krooni. 2009.a taotleti enam vahendeid igapäevaseks tööks. Paraku vähenes taotlejate arv ning taotluste kvaliteet, seetõttu tuli viia läbi kaks taotlusvoor. Eesti Noorsootöö Keskus (ENTK) eraldas vahendeid alles 2009.aasta septembris, mille tõttu jäid tavapärased suvised tegevused ära ning põhilised tegevused lükkusid hilissügisele.

Maavalitsus teostas järelevalvet aasta jooksul 32 noorsoolase lepingu täitmise üle.

2009.a oli tegutsevate noortekeskuste arv 30, üks neist lõpetas tegevuse sügisel. Suvel alustas tegevust Võsul suvine noortekeskus. 2010.a jaanuariks lõpetas tegevuse veel 2 noortekeskust. Viru-Nigula vallas avati rahvamajas noortele tuba, mis töötab avatud noortekeskuse põhimõtetel. Märkimisväärne oli 2009.a see, et taasavati renoveeritud noortekeskused Kundas ja Roelas.

### **Noorte teavitamine**

Maavalitsuse juures asub keskus, mis koordineerib noorte infot maakonnas, korraldab infopäevi ja koolitusi noortele ning noorsootöötajatele.

Maavalitsus korraldas 2 noorte info- ja nõustamise päeva, lisaks veel Lääne-Viru Rakenduskõrgkooliga põhikooli noorte karjäärinõustamispäeva. Noortele toimusid maakondlik noortepäev, tervisefoorum ja noorte huvimess. Infopäevad ja ümarlauad toimusid huvikoolide esindajatega, huvijuhtide ja noortekeskuste juhtidega. Koos riigikaitseõpetajate aineseksiooni, Kaitseliidu ja sõjaväeosaga viidi läbi riigikaitse infopäevi. Noraxi ja Rakvere linnaga aga tehnikalaagri ja koolituse.

Kokku korraldati 6 suuremat üritust. Maavalitsuse eestvedamisel ja koostööpartnerite abiga korraldati 12 üritust, 16 infopäeva, 3 messi noortele.

Teavitamis- ja nõustamiskeskuse arv ei muutunud, maavalitsus tegutses noortefopunktide võrgustamisel noortekeskuste ja raamatukogude kaudu, arendas koostööd noorte karjäärikeskusega.

2010.a jätkub tegevus maakonna noortefokeskuse integreerimiseks karjäärikeskusega.

### **Karjäärinõustamine**

2009.a märtsis käivitas maavalitsus maakondliku karjäärikeskuse projekti EL struktuurfondidest rahastamisega.

Noorte teavitus- ja nõustamisalases tegevuses alustasid koostööd üldhariduskoolid, noortekeskused, raamatukogud ja ettevõtjad. Toimusid 9. ja 12.klasside õpilaste nõustamised koolides kohapeal. Nõustati 550 9.kl õpilast ja 250 12.kl õpilast. Sügisel

avas keskus avas ukseid noortele, nõustajatele ja teistele huvilistele Laada tänavas. Korraldati infopäevi Põhjakeskuses ning karjäärialaseid infotunde „Õpi ja tööta Lääne-Virumaal“ Keskraamatukogus koos kutse- ja kõrgkoolidega ning töövarjupäevi ettevõtetes.

Karjäärikeskus sai aasta lõpuks oma koha arvestatava tegijana riigi vastavate keskuste kaardil.

### **Maakondlik alaealiste komisjon**

Maakonnas töötab üks alaealiste komisjon, kes pidas aasta jooksul 24 istungit. Komisjonil sujus koostöö kõigi omavalitsuste, politsei ja 30 kooliga.

Komisjon arutas 24 (2008.a 22) koosolekul 260 (2008.a 254) lapse 425 (2008.a 365) õiguserikkumise asja (2007.a oli 420 õiguserikkumist). Põhiliselt arutati alla 14-aastaste laste väärtegevusi.

Komisjon toetas 12 alaealiste kriminaalpreventiivset projekti (2008.a 13) kogusummas 146 799 krooni (2008.a 185 000 krooni). Projektid olid erinevad – väikevahenditeks, nõustamisteks ja suuremateks tegevusteks.

Komisjoni koostöövõrgustik tihenes läbi erinevate vormide (MTÜ-d, sotsiaalpedagoogid). 2008.a võetud suunda – alaealiste komisjoni loomine suuremates omavalitsustes – jätkati. Toimusid vastavad nõupidamised omavalitsustele.

### **Koostöö noorte osaluskogudega**

2009.aastal jätkus õpilasomavalitsuste aktiivsem koostöö, kohtuti kord kvartalis. Maavalitsus toetas ürituste kultuste katmisel. Koostöö oli edukas, mitmed õpilasesindused määrasid oma esindaja maakondlikku noortekokku.

Kõige aktiivsem noorteühendus maakonnas oli 2009.a Lääne-Viru noortekogu, kes parandas sel aastal oluliselt koostööd koolide ja maavalitsusega.

Maavanem ja noortekogu allkirjastasid detsembris uuendatud koostöölepingu. Kolmandat korda toimus noortefoorum “Noor tahab teada”.



## Konkursid, noorsootöölased üritused

Ka 2009.a korraldati konkurss aasta noorsootöötajale ja tegijale huvihariduses, kuid kandidaate laekus võrreldes eelmiste aastatega vähem.

Maavalitsuse poolt toetati teise maakondlik noorsootöötajate kutsevõistluse korraldamist. Viidi läbi järelevalve kõikide noorsootööprojektide (44) osas.

Maavalitsuse eestvedamisel ja koostööpartnerite abiga korraldati 12 üritust, 16 infopäeva ning 3 messi noortele. Koostati analüüsid õpilasuuringute, noorteinfo kättesaadavuse, noorsootöö maakondliku korralduse kohta (4 uuringut).

Korraldati maakonnas maakondlik noortepäev, seekord koos Koolirahu väljakuulutamisega Rakveres.

## Noorsootöölane arendustegevus

Jätkus rahvusvaheline koostöö vastavalt tegevuskavale Ida-Soome ning Ida-Viru ja Järva maakonnaga, sõlmiti uus leping. 4 korral kohtuti Soomes ja 2 korral meie maakonnas. Sõlmiti uus koostööleping aastateks 2010-2011.

Infovahetuse parandamiseks toimusid listid ja infopäevad erinevatele huvigruppidele (huvikoolid, noortekeskused, noorsootöötajad, huvijuhid). Maakonnas toimusid regulaarsed koolitused noorsootöötajate.

Hoogustus koostöö Kaitseliidu ja Kirde kaitseringkonnaga. Viidi läbi riigikaitsealaste ürituste sari (näidislaskmised Kadrinas, vikoriin Tapal, riigikaitsealaager). Kutsuti ellu [G.Lokotari nimeline laskevõistlus Kadrinas](#). Edasi arendati ka tehnikaharidust (juhendajate koolitus TTÜ-s, tehnikalaager, koostööleping Noraxiga). Algatati algklasside käsitööpäevad (võistlus ja koolituspäev) Sepapoisid 9.mail.

Viidi läbi küsitlusi noorte hulgas, selgitamaks välja noorte ootused noorteinfo ja ürituste osas.

## 5.3 Kultuuri valdkond

Maavalitsuse prioriteediks 2009.a kultuurivaldkonnas oli kultuuriasutuste, -tegelaste ja -ühenduste kaasamine maakondlikku ühistegevusse.

Osakond täitis oma ülesanded: kultuurialased tegevused ja projektid said koordineeritud ning läbi viidud, toetati kultuuri- ja ajaloolist omapära ning traditsioonide säilitamist. Põhirõhk oli infovahetuse parandamisel ning koostöö arendamisel erinevate kultuuriühendustega (infopäevad, sündmuste kalender) ning tantsu- ja laulupeo heal ettevalmistusel ning osalemisel.

Tänu kultuurispetsialisti aktiivsusele saadi maakondlike kultuuriürituste korraldamiseks projektide abil 200 000 krooni lisaraha.

### 5.3.1 Kultuuriüritused

Maavalitsus koordineeris kultuuriüritusi koos VIROL-i ja teiste kultuuriasutustega. Kokku toimus 200 üritust ja maavalitsuse poolt viidi läbi 15 maakondlikke üritust, toimus kultuuriseltside ümarlaud, mentorkoolitusi - 2, infopäevi 2, nõupidamisi – 6. Lisaks veel kohtumised vähemusrahvuste kultuuriseltsidega Rakveres ja Kundas. Viidi läbi Virumaa tantsupäev, osaleti Peipsi suvemängudel ja laulu- ja tantsupeol.

Maavalitsus jätkas Viru regi projekti, mis oli algatatud Eesti Vabariigi 90. sünniaastapäevaks, mille käigus koostati regilaul riigi 90.aastapäeva auks.

Aasta alguses anti välja DVD Viru regiga ning jaotati kollektiividele ja koolidele.

Jätkati riiklike tähtpäevade traditsioonidega: vabariigi aastapäeva tähistamine, sõjaveteranide lõuna võidupühal, lipupäeva tähistamine (4.juunil) koos Rakvere linnavalitsusega.

2008.a juunis loodud SA Viru Instituut vahendas kultuurialast koostööd Ida- ja Lääne-Viru maakonna vahel. Esmakordselt osalesid Lääne-Viru taidlejad Peipsi mängudel. Tugevnes Viru Instituut, tehti ettevalmistus Virumaa koguteose kirjastamiseks, koguti selleks materjale Virumaa ajaloo ja pärimuskultuuri kohta. Kujundati koduleht, kuid kahjuks ei saanud projekt 2009.a kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) poolt

rahastamist. Vaatamata sellel jätkati elektroonilise materjali” Rahvakultuur” ettevalmistust koos aktiivsete autoritega.

Üldlaulu- ja tantsupeo ettevalmistamine oli oluliseim maakonna kultuurielus. Laulu- ja tantsupeo ettevalmistust koordineeris maakondlik komisjon, pannes rõhu maakonna esitlemiseks rongkäigus.

Jätkus konkurss Aasta Raamatukoguhoidja. Muuseumikuu puhul külastas maavanem muuseumitöötajaid, et tutvuda nende tööga ja tänada tehtu eest. Tekkis idee nende tunnustamiseks analoogselt teiste kultuuritöötajatega ka järgmisel aastal.

### **Arengutegevus kultuurivaldkonnas**

Maakonnas ei jätkunud 2009.aastal üleriigiline projekti “Teater maale”.

2008.a täiendati aasta varem koostatud kultuuri arengukava projekti, kuid oluliste märkuste ja paranduste tõttu läks see 2009.aastal ümbertegemisele. Kultuuri arengukava seoti maakonnastrateegiaga.

**Tulemuslikumaks tööks on edaspidi vajalik pöörata enam tähelepanu järgmisele tegevusele:** seadusandluse puudulikkusest tingitud on praegu rollide ebamäärasus, vaja on määratleda rollid, vastutajad.

Kultuurivaldkonna arengukava seostati sotsiaalse infrastruktuuri strateegiaga. Oma pitseri jättis antud aastale ka asjaolu, et seoses maavalitsuse koosseisu vähendamiseга vähenes kultuuri- ja spordivaldkonnas ametnike ametikohtade arv(kahelt ametikohalt 1,2 ametikohale).

## **5.4 Spordi valdkond**

Maavalitsuse prioriteetid spordivaldkonnas olid 2009.a eri valdkondade koordineeritud tegevus elanikkonna kaasamisel harrastusspordiga. Eriline rõhk oli spordinõukogu ja -liidu osatähtsuse tugevdamine spordi valdkonna arendamisel.

## Maakondlik spordinõukogu

Spordialaste ülesannete täitmiseks maakonnas on oluline panus spordinõukogu aktiivsel tegevusel. 2008.a alustanud uus spordinõukogu oli 2009.a väga aktiivne. Toimus 6 spordinõukogu koosolekut, sh kaks laiendatud spordialast seminari.

Spordinõukogu suuremaks tööks oli uue harrastusspordi toetuste taotlemise korra juurutamine eesmärgiga parandada harrastusspordialast tegevust. Viidi sisse uus taotluste esitamise ja läbivaatamise kord. Tutvuti spordivaldkonna arengusituatsiooniga, sh külastati Ebavere Tervisespordikeskust. Veebruaris algatas nõukogu arutelu Kõrgemäe arenduse teemal seoses hüppemäe 90.aastapäevaga.

## Projektitegevus

Spordivaldkonnas on ellu viidud järgmised projektid: algklasside kohustusliku ujumise algõpetuse, harrastusspordi toetuse ja regionaalsete tervisespordikeskuste programm.

Harrastusspordi projekte laekus 22 spordiorganisatsioonilt 40 projekti (2008.a 46) ja ujumise algõpetuses 18 projekti (2008.a 38). Ujumise algõpetuseks eraldati 209 220 krooni (2008.a 214 590), harrastusspordiks 355 030 krooni (2008.a 440 857) ja Ebavere Tervisespordikeskusele 310 000 krooni (2008.a 500 000).

Jätkus 2008.a allkirjastatud liikumisharrastuse hea tahte lepingu „Terve Lääne-Virumaa” ellurakendamise maakonnas 34 koostööpartneriga, propageeriti liikumisharrastaja osaleja kaardi kasutamist koos tervisenõukoguga.

Maavalitsus sõlmis taotlejatega ujumise algõpetuse programmi läbiviimiseks 17 ja harrastusspordialasteks tegevuseks 18 lepingut. Noortespordiga hakkas tegelema spordiliit. Kõigi projektide üle teostas maavalitsus ka järelevalvet. Hea tahte lepingu raames sai koordineeritud 52 spordiüritust ja 78 harrastusspordi projektiga seotud üritust. Koostöös Spordiliiduga viidi läbi sportlaste tunnustusüritus.

**Toetus tervisespordikeskustele** oli Väike-Maarja valla Ebavere Tervisespordikeskusele 310 000 krooni (2007 ja 2008 aastal oli summa 500 000).

**Investeeringuid spordiobjektidele** (nn RIP) tuli 2009.a ainult 500 000 krooni Rakvere spordikeskusele (2008.a neljale objektile 3 350 000 krooni).

Kokku tuli maakonna spordi valdkonda riigieelarvest investeeringuid ja toetusi 2009.a 2 588 220 krooni (ilma noortespordi toetuseta 2008.aastal 4 309 770 krooni, 2007.aastal 9 458 734 krooni).

### **Spordialane arendustegevus**

2009.a hinnati spordinõukogu poolt valdkonna arengukava täitmist. Spordi arengukava täiendati, tehti uusi ettepanekuid, pikendati ettepanekute tegemist omavalitsustele 2010.a aprillini, kuna oli vaja kohalike omavalitsuste volikogude otsustusi. Paranes koostöö VIROLiga, kes aktiivselt lülitis spordivaldkonna tegemistesse (tunnustamine, spordinõukogu tegevus).

Koostöös spordiliiduga toimus sportlaste ja sporditegelaste tunnustamine ja seminar liikumisharrastuse teemadel. Noortespordi koordineerimine anti üle Spordiliidule, kellega toimus infovahetus võistluste kohta.

Maavalitsuse ja spordinõukogu eestvedamisel ning VIROL toetusel jätkub tegevus maakondliku spordiliidu tugevdamiseks, võimekuse tõstmiseks kogu maakonnas spordi korraldamiseks.

## **5.5 Välissuhted**

Maavalitsuse eestvedamisel jätkati koostöölepete elluviimist.

Koostöölepped on maavalitsusel Jász-Nagykun-Szolnoki maakonnaga (Ungari Vabariik) aastast 2006, Konini maakonnaga (Poola Vabariik) aastast 2006, Plöni maakonnaga (Saksamaa Liitvabariik), aastast 1989, Jönköpingi linnaga (Rootsi Kuningriik) aastast 2003 (koostöö aastast 1994), Vest-Agderi maakonnaga (Norra Kuningriik) aastast 1994 (koostöökava), Kuopio linnaga (Soome Vabariik) aastast 1999, Dobeles rajooniga (Läti Vabariik) aastast 2003 (koostöö aastast 1978), Panevežyse maakonnaga (Leedu Vabariik) 2003.aastast.

Lisaks on Ida-Soomega koostöölepe noorsootöö valdkonnas koos kolme Eesti maakonnaga (Ida- ja Lääne-Virumaa ning Järvamaa) 2003.aastast.

Põhilised koostöövaldkonnad on kultuurivahetus, turismi arendamine, kogemuste vahetamine erinevates valdkondades, ühised EL projektid ja omavalitsuste koostöö. Koostöö aluseks on tegevuskavad.

2009.aastal taastusid kontaktid Jönköpinguga, kellega tehti kokkuleppeid 2010.a tegevuste osas kultuurivaldkonnast laiemalt.

Jätkus traditsioon külastada Ungaris kultuurifestivali, septembris osales festivalil Väike-Maarja Muusikakooli vaskpilliansambel.

Plöni kreisis toimus 2009.a septembris sõprussuhete 20.aastapäeva tähistamine ja koostöölepingu täiendamine.

## 5.6 Maine ja koostöö

Uued aktiivsemad koostööpartnerid 2009.a. Tartu Ülikool (TÜ) teaduskool (uurimistööd), Norax (tehnika haridus), Mainori Rakvere Õppekeskus, HTM välishindamise osakond (esineti korduvalt maakonnas), jätkus asjalik koostöö TTÜ ja selle tehnoloogiakooliga.

Paranes oluliselt koostöö VIROLiga, eriti hariduse valdkonnas õpilasürituste ning karjäärinõustamise osas.

Koos Haljala Gümnaasiumiga algatati Eesti õpetajale autähise rajamise projekt, mille raames maavalitsus juhtis alaprojekti Õpetaja lugu, mille raames kutsuti 24.vebruariks kõiku kirjutama lugusid oma õpetajast. projektis lõi kaasa aktiivselt Virumaa Teataja.

Tihenes ka koostöö ajakirjandusega (pressikaid 34), ajalehe artikleid 17, raadiosaateid 12. 2008.a võrreldes olid need näitajad kasvanud.

Maavalitsus kuulutas 2009.a sügisel välja konkursi „Lääne-Virumaa kingitus” maakonna meene leidmiseks. 1.detsembriks laekus 24 tööd (33 eset) 16 autorilt. See tulemus oli viimaste aastate parim -paar aastat tagasi oli konkursil ainult 5-6 tööd. Veerand töödest olid savist, seejärel tekstiilist ja puidust, üks isegi elektrooniline. Esemetest esitleti aga enim kruuse ja taldrikuid. Kuid oli ka pusle ja lego.

Osakond korraldas ka rahulolu-uuringu oma koostööpartnerite hulgas, tagasiside osakonna tegevuste osas oli positiivne. Samuti ei laekunud 2009.a ühtegi kodaniku kaebust. Kodanikelt laekus avaldusi arhiivi tõendite osas -19 (2008.a aga 51).

## 5.7 Kokkuvõtte osakonna tööst

Kokkuvõttes täitis osakond 2009.a valdkondades püstitatud põhilised ülesanded, rakendas uusi töövorme ja leidis uusi erinevaid partnereid koostööks.

Osakonna tugevusteks on pädevad ametnikud oma valdkondades, kes on huvitatud mitmekesisest tegevusest valdkondade vahel ning koostööst partneritega väljaspool maavalitsust. Kasutati rohkesti praktikantide tööd oma ülesannete täitmiseks.

Probleemidest võib esile tõsta:

2010.a ei ole enam jaksu mitmetes valdkondades maakondlike analüüside koostamiseks ning ürituste läbiviimiseks varasemas mahu:

Seoses koosseisude vähenemisega on ühe valdkonna pädev spetsialist sunnitud tegelema 2-4 valdkonnaga. Tegeleda saab ainult nn operatiivtööga, nt järelevalve ja riigieelarveliste projektidega, arendustegevus on viidud minimaalseks. Personalipuudust leevendas praktikantide kasutamine.

Maakonnas ei ole veel teisi institutsioone, kes oleksid valmis võtma hariduse, noorsootöö- ja kultuuri valdkonna koordineerimise enda kanda. Spordiliit ei ole veel jätkusuutlik ja võimeline tegelema spordi valdkonna koordineerimisega.

Arengukavade koostamine, täitmise tagamine ei ole enam valdkonniti maavalitsuse otsene ülesanne. Väheneb maavalitsuse osa arengu suunamisel.

Koolivõrgu arengukava kooskõlastamine venis, kohalikud valimised halvasid tegevuse selles valdkonnas pooleks aastaks.

Sellest tulenevalt on 2010.a prioriteet maakonna institutsioonide, organisatsioonide ja asutuste kooskõlastatud tegutsemise, eelkõige järgmistes suundades:

- maakonna kõrgkoolide, ettevõtete ja asutuste Rakvere linnas maakondliku kompetentsikeskuse rajamiseks, et tugevdada õpi- ja infokeskkonna arengut ning erinevate valdkondade kõrgharidusega spetsialistide suhtlemist;
- ettevõtjate kaasamine noorte karjäärinõustamisse maakonnale vajalike elukutse ja tehnoloogiahariduse populariseerimise;
- noorte isamaalise kasvatuse tõhustamiseks uute töövormide sisseviimine (võistluste sari, avalikud noorteüritused riigikaitse populariseerimiseks);

- õppeasutuste võrgu jätkusuutlikkuse kaardistamine riigi poolt väljatöötatud kriteeriumide alusel;
- kultuuriasutuste, -tegelaste ja -ühenduste kaasamine maakondlikku ühistegevusse kultuurinõukoja kaudu;
- elanikkonna seni kaasamata gruppide (töölised, põhihariduseta noored, pensionärid) õppimisvõimaluste arendamine maakonna täiskasvanu-haridussüsteemis;
- tugiteenuste süsteemi väljaarendamine HEV-laste, sh andekate laste ja käitumisraskustega noorte toetamiseks, integreeritud nõustamiskeskuse töölerakendamine koostöös VIROL-ga;
- spordinõukogu ja -liidu osatähtsuse tugevdamine spordi valdkonna arendamisel elanikkonna kaasamisel harrastussporti;
- maakonna noorte kaasamine ühistegevusse ja otsustusprotsessidesse (noortekogu, üliõpilaste ümarlaud, õpilasesindused jt noorteorganisatsioonid).



**LISAD**

## Lisa 1. Tasemetööde tulemused Lääne-Virumaal 2009.aastal

<b>3. klassi eesti keel</b>	<b>Algkoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>Põhikoolid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>
Õpilased	31		401		143		575		
Tegi töö	30		390		141		561		
Hinne "5"	8	26,7%	160	41,0%	46	32,6%	214	38,1%	
Hinne "4"	17	56,7%	188	48,2%	69	48,9%	274	48,8%	
Hinne "3"	5	16,7%	40	10,3%	26	18,4%	71	12,7%	
Hinne "2"									
Hinne "1"			2	0,5%			2		
Töö hinne madalam kui III veerandi hinne	4	13,3%	61	15,6%	16	11,3%	81	14,4%	
Töö hinne kõrgem kui III veerandi hinne	8	26,7%	86	22,1%	40	28,4%	134	23,9%	
Hinde keskmine	4,1		4,3		4,1		4,2		<b>4,3</b>
Punktide keskmine (max 46p)	39,1		44,6		42,7		43,8		
Punkte maksimaalselt	48,7		46,6		49,0		49,0		
Punkte minimaalselt	36,0		40,6		32,0		32,0		
Sooritusprotsendi keskmine	73,7		84,1		80,5		82,6		<b>83,6</b>
Kvaliteet	83%		89%		82%		87%		<b>88%</b>
Edukus	100%		99%		100%		100%		<b>99,10%</b>

<b>3. klassi matemaatika</b>	<b>Algkoolid</b>		<b>Põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>
Õpilased	31		143		436		610		
Tegi töö	30		140		430		600		
Hinne "5"	8	26,7%	44	31,4%	130	30,2%	182	30,3%	
Hinne "4"	19	63,3%	63	45,0%	203	47,2%	285	47,5%	
Hinne "3"	3	10,0%	24	17,1%	90	20,9%	117	19,5%	
Hinne "2"	0		9		6		15		
Hinne "1"	0		0		1		1		
Töö hinne madalam III veerandi hindest	9	30,0%	26	18,6%	83	19,3%	118	19,7%	
Töö hinne kõrgem III veerandi hindest	6	20,0%	28	20,0%	73	17,0%	107	17,8%	
Hinde keskmine	4,2		4,0		4,1		4,1		<b>4,1</b>
Punktide keskmine (max 46p)	38,0		35,9		36,4		36,4		
Punkte maksimaalselt	43,5		43,0		41,1				
Punkte minimaalselt	36,6		24,5		29,3				
Sooritusprotsendi keskmine	82,5		78,1		79,2		79,1		<b>79,9</b>
Kvaliteet	90%		76%		77%		78%		<b>78,2</b>
Edukus	100%		94%		98%		97%		<b>97,7</b>

<b>6. klassi eesti keel</b>	<b>Alg-ja põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>
Õpilased	191		479		670		
Tegi töö	191		468		659		
Hinne "5"	8	4,2%	26	5,6%	34	5,2%	
Hinne "4"	110	57,6%	247	52,8%	357	54,2%	
Hinne "3"	70	36,6%	188	40,2%	258	39,2%	
Hinne "2"	3	1,6%	7	1,5%	10	1,5%	
Hinne "1"	0		0		0		
Töö hinne madalam III veerandi hindest	48	25,1%	168	35,9%	216	32,8%	
Töö hinne kõrgem III veerandi hindest	25	13,1%	50	10,7%	75,0	11,4%	
Hinde keskmine	3,6		3,6		3,6		<b>3,6</b>
Punktide keskmine (max 80p)	57,0		56,3		56,5		
Punkte maksimaalselt	60,4		62,2				
Punkte minimaalselt	50,7		49,0				
Sooritusprotsendi keskmine	71,2		70,4		70,7		<b>69,8</b>
Kvaliteet	62%		58%		59%		<b>56%</b>
Edukus	98%		99%		98%		<b>98,60%</b>

<b>6. klassi matemaatika</b>	<b>Alg-ja põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>RIIK</b>
Õpilased	184		521		705		
Tegi töö	181		498		679		
Hinne "5"	9	5,0%	28	5,6%	37	5,4%	
Hinne "4"	50	27,6%	136	27,3%	186	27,4%	
Hinne "3"	70	38,7%	177	35,5%	247	36,4%	
Hinne "2"	31	17,1%	100	20,1%	131	19,3%	
Hinne "1"	21	11,6%	57	11,4%	78	11,5%	
Töö hinne madalam III veerandi hindest	97	53,6%	245	49,2%	342	50,4%	
Töö hinne kõrgem III veerandi hindest	19	10,5%	33	6,6%	52	7,7%	
Hinde keskmine	3,0		3,0		3,0		<b>3,2</b>
Punktide keskmine (max 46p)	24,8		24,5		24,6		
Punkte maksimaalselt	31,7		32,0				
Punkte minimaalselt	12,5		19,3				
Sooritusprotsendi keskmine	52,7		52,1		52,3		<b>58,5</b>
Kvaliteet	33%		33%		33%		<b>38,0%</b>
Edukus	71%		68%		69%		<b>76,4%</b>

<b>6. klassi inimeseõpetus</b>	<b>Alg-ja põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>
Õpilased	191		502		693		
Tegi töö	190		469		659		
Hinne "5"	42	22,1%	112	23,9%	154	23,4%	
Hinne "4"	121	63,7%	267	56,9%	388	58,9%	
Hinne "3"	27	14,2%	88	18,8%	115	17,5%	
Hinne "2"	0		2		2		
Hinne "1"	0		0				
Töö hinne madalam III veerandi hindest	89	46,8%	210	44,8%	299	45,4%	

Töö hinne kõrgem III veerandi hindest	29	15,3%	48	10,2%	77	11,7%	
Hinde keskmine	4,1		4,0		4,1		<b>4,1</b>
Punktide keskmine (max 46p)	42,5		42,1		42,2		
Punkte maksimaalselt	45,9		48,3				
Punkte minimaalselt	35,0		20,5				
Sooritusprotsendi keskmine	80,3		79,3		79,6		<b>80,7</b>
Kvaliteet	86%		81%		82%		<b>81,7%</b>
Edukus	100%		100%		100%		<b>99,4%</b>

Allikas: koolide andmed, REKK

## Lisa 2. Põhikooli lõpueksamite tulemused Lääne-Virumaal 2009.aastal

<b>Eesti keele eksam põhikoolis 2009</b>	<b>Põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ... koolis	17		11		28			
Õpilastre arv	181		574		755			
Punktide keskmine (max 100 p)	61,5		69,2		68,7		68,75	99,9%
MAX punktide keskmine	74,0		76,5		76,5			
MIN punktide keskmine	57,2		61,2		57,2			
Sooritusprotsendi keskmine	61,5		69,2		68,7		68,75	99,9%
Hinne "5"	17	9%	63	11%	80	11%		
Hinne "4"	67	37%	240	42%	307	41%		
Hinne "3"	96	53%	265	46%	361	48%		
Hinne "2"	1	1%	6	1%	7	1%		
Hinne "1"	0		0		0			
Hinde keskmine	3,55		3,63		3,61		3,59	100,6%
Kvaliteet	46%		53%		51%		53,1%	
Edukus	99%		99%		99%		94,7%	

<b>Matematika eksam põhikoolis 2009</b>	<b>Põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ... koolis	17		13		30			
Õpilastre arv	181		620		801			
Punktide keskmine (max 50 p)	27,1		28,9		28,5		29,28	97,3%
MAX punktide keskmine	35,5		32,5		36,8			
MIN punktide keskmine	15,8		17,3		15,8			
Sooritusprotsendi keskmine	54,2		57,9		57,0		58,56	97,3%
Hinne "5"	17	9%	77	12%	94	12%		
Hinne "4"	38	21%	165	27%	203	25%		
Hinne "3"	84	46%	243	39%	327	41%		
Hinne "2"	27	15%	86	14%	113	14%		
Hinne "1"	15	8%	49	8%	64	8%		
Hinde keskmine	3,08		3,22		3,19		3,17	100,6%
Kvaliteet	30%		39%		37%		37,8%	
Edukus	77%		78%		78%		75,1%	

<b>Inglise keele eksam põhikoolis 2009</b>	<b>Põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ... koolis	15		12		27			
Õpilastre arv	50		181		231			
Punktide keskmine (max 75 p)	56,6		62,8		62,4		62,58	99,7%
MAX punktide keskmine	71,5		85,7		71,5			
MIN punktide keskmine	41,5		68,3		41,5			
Sooritusprotsendi keskmine	75,5		83,7		83,1		83,43	99,6%
Hinne "5"	17	34%	65	36%	82	35%		
Hinne "4"	25	50%	96	53%	121	52%		
Hinne "3"	8	16%	20	11%	28	12%		
Hinne "2"	0		0					
Hinne "1"	0		0					

Hinde keskmine	4,18		4,25		4,23		4,28	98,8%
Kvaliteet	84%		89%		88%		87,0%	
Edukus	100%		100%		100%		99,6%	

<b>Bioloogia eksam põhikoolis 2009</b>	<b>Põhikoolid</b>		<b>Gümnaasiumid</b>		<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ... koolis	14		12		26			
Õpilastre arv	42		115		157			
Punktide keskmine (max 75 p)	48,5		52,4		51,3		51,91	98,8%
MAX punktide keskmine	61,3		65,0		65			
MIN punktide keskmine	38,0		44,7		38,0			
Sooritusprotsendi keskmine	64,6		69,8		68,4		69,21	98,8%
Hinne "5"	2	5%	13	11%	15	10%		
Hinne "4"	18	43%	41	36%	59	38%		
Hinne "3"	20	48%	59	51%	79	50%		
Hinne "2"	2	5%	2	2%	4	3%		
Hinne "1"								
Hinde keskmine	3,48		3,57		3,54		3,57	99,2%
Kvaliteet	48%		47%		47%		50,4%	
Edukus	95%		98%		97%		96,8%	

<b>Geograafia eksam põhikoolis 2009</b>	<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ... koolis	19			
Õpilastre arv	113			
Punktide keskmine (max 75 p)	49,0		50,25	97,5%
MAX punktide keskmine	62,6			
MIN punktide keskmine	35,0			
Sooritusprotsendi keskmine	65,3		67,01	97,4%
Hinne "5"	9	8%		
Hinne "4"	45	40%		
Hinne "3"	50	44%		
Hinne "2"	9	8%		
Hinne "1"	0			
Hinde keskmine	3,48		3,5	99,4%
Kvaliteet	92%		48,6%	
Edukus	48%		92,5%	

<b>Ühiskonnaõpetuse eksam 2009</b>	<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ... koolis	18			
Õpilastre arv	151			
Punktide keskmine (max 75 p)	56,9		55,81	102,0%
MAX punktide keskmine	66,0			
MIN punktide keskmine	48,3			

Sooritusprotsendi keskmine	75,9		74,41	102,0%
Hinne "5"	15	10%		
Hinne "4"	87	58%		
Hinne "3"	49	32%		
Hinne "2"				
Hinne "1"				
Hinde keskmine	3,77		3,78	99,7%
Kvaliteet	68%		68,1%	
Edukus	100%		98,5%	

<b>Ajaloo eksam põhikoolis 2009</b>	<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ..koolis	7			
Õpilaste arv	17			
Punktide keskmine (max 75 p)	55,3		58,08	95,2%
MAX punktide keskmine	63,0			
MIN punktide keskmine	37,0			
Sooritusprotsendi keskmine	73,7		77,44	95,2%
Hinne "5"	2	29%		
Hinne "4"	8	114%		
Hinne "3"	7	100%		
Hinne "2"		0%		
Hinne "1"				
Hinde keskmine	3,71		3,99	93,0%
Kvaliteet	59%		72,3%	
Edukus	100%		97,9%	

<b>Füüsika eksam põhikoolis 2009</b>	<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ..koolis	9			
Õpilaste arv	25			
Punktide keskmine (max 100 p)	61,4		67,45	91,0%
MAX punktide keskmine	87,5			
MIN punktide keskmine	44,5			
Sooritusprotsendi keskmine	61,4		67,45	91,0%
Hinne "5"	1	11%		
Hinne "4"	9	100%		
Hinne "3"	15	167%		
Hinne "2"		0%		
Hinne "1"				
Hinde keskmine	3,44		3,59	95,8%
Kvaliteet	40%		56,5%	
Edukus	100%		92,3%	

<b>Keemia eksam põhikoolis 2009</b>	<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ..koolis	13			
Õpilaste arv	31			
Punktide keskmine (max 100 p)	74,2		80,82	91,8%
MAX punktide keskmine	99			
MIN punktide keskmine	30			
Sooritusprotsendi keskmine	74,2		80,82	91,8%
Hinne "5"	9	69%		
Hinne "4"	11	85%		
Hinne "3"	10	77%		
Hinne "2"	1	8%		
Hinne "1"				
Hinde keskmine	3,90		4,19	93,1%
Kvaliteet	65%		80,9%	
Edukus	97%		96,2%	

<b>Vene keel võõrkeelena eksam 2009</b>	<b>KOKKU</b>		<b>RIIK</b>	Maakonna tulemus riigi keskmisest
Eksami tegijaid ..koolis	13			
Õpilaste arv	43			
Punktide keskmine (max 75 p)	59,4		60,85	97,6%
MAX punktide keskmine	69,0			
MIN punktide keskmine	47,0			
Sooritusprotsendi keskmine	79,2		81,14	97,6%
Hinne "5"	15	115%		
Hinne "4"	16	123%		
Hinne "3"	12	92%		
Hinne "2"				
Hinne "1"				
Hinde keskmine	4,07		4,14	98,3%
Kvaliteet	72%		82,5%	
Edukus	100%		99,3%	

Allikas: koolide andmed, REKK



### Lisa 3. Lääne-Virumaa koolide põhikooli lõpueksamite analüüs 2009.aastal

Kõik põhikooli lõpetajad peavad vastavalt haridus- ja teadusministri 03.12.2008 määrusele nr 70 „Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamitekorraldamise ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamistingimused ja kord” sooritama kolm lõpueksamit.

Lõpueksamite eesmärgiks on hinnata riiklikes õppekavades määratletud õpitulemuste saavutatust; saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest; suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi; siduda järjestikuseid haridusastmeid ja –tasemeid.

Põhikooli riikliku õppekava järgi õppiv põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamiseks kolm riiklikku eksamit: eesti keeles ja kirjanduses (eesti õppekeelega koolis või klassis) või eesti keele (vene või muu õppekeelega koolis või klassis), matemaatikaeksami ja õpilase valikul eksami järgmiste õppeainete hulgast: vene keel ja kirjandus (vene õppekeelega koolis või klassis), inglise keel, saksa keel, prantsuse keel, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia, vene keele (võõrkeelena), ajaloo või ühiskonnaõpetus.

Alljärgnevas analüüsis on aluseks võetud koolidelt saadud protokollide järgi maakonna päevases õppes õppivate õpilaste tulemused, kusjuures välja on jäetud erikoolide õpilased.

Riigi keskmise tulemuse on Riiklik- Eksami- ja kvalifikatsioonikeskus saanud valimi põhjal. Samuti on maakonna tulemuseks REKKi arvestuses meie maakonnast valimisse sattunud koolide tulemus. Seetõttu ei ühti analüüsis kasutatud maakonna keskmine tulemus Lääne-Virumaa tulemusega REKKi analüüsis.

Aine	Eksami tegijad		Keskmine sooritusprotsent		Hinde keskmine		Edukus		Kvaliteet	
	Koolid	Õpilased	Maakonnas	Riigis	Maakonnas	Riigis	Maakonnas	Riigis	Maakonnas	Riigis
Eesti keel ja kirjandus	28	755	68,7	68,8	3,61	3,59	99,1	94,7	51,3	53,1
Vene keel ja kirjandus	3	36	63,04	68,3	3,42	3,58	100	97	30,6	49,8
Matemaatika	30	801	57,04	58,6	3,19	3,17	77,9	75,1	37,1	37,8
Inglise keel	27	231	83,09	83,4	4,23	4,28	100	99,6	87,9	87
Bioloogia	25	157	68,43	69,2	3,54	3,57	97,5	96,8	47,1	50,4
Geograafia	19	113	65,3	67	3,48	3,5	92	92,5	47,8	48,6
Füüsika	9	25	61,44	67,5	3,44	3,59	100	92,3	40	56,5

Keemia	11	31	74,2	80,8	3,93	4,19	96,8	96,2	64,5	80,9
Vene keel (võõrkeelena)	13	43	79,22	81,1	4,07	4,14	100	99,3	72,1	82,5
Ajalugu	7	17	73,73	77,4	3,71	3,99	100	97,9	58,8	72,3
Ühiskonnaõpetus	18	150	75,9	74,4	3,77	3,78	100	98,5	67,3	68,1

Keskmine sooritusprotsent - keskmine punktide arv maksimaalsest punktide arvust.

Edukus – hinnete „3”, „4” ja „5” osakaal protsentides;

Kvaliteet - hinnete „4” ja „5” osakaal protsentides.

Allikas: REKK ja haridus- ja kultuuriosakonna andmed, 2009

Riigi keskmisele tulemusele on viimastel aastatel kõige lähemal olnud ühiskonnaõpetuse, inglise keele ja bioloogia tulemused. Maakonna koolide keskmine sooritusprotsent moodustas riigi keskmisest sooritusprotsendist aastatel 2007, 2008 ja 2009 vastavalt ühiskonnaõpetuses 92, 102, 102; inglise keeles 100, 100, 99,6; bioloogias 102, 100, 99.

Üle riigi keskmise tulemus ongi saadud 2009. ja 2008.aastal ühiskonnaõpetuses. Riigi keskmine tase on saavutatud 2009.aastal eesti keeles (99,9) ja inglise keeles (99,6); aastal 2008 bioloogias ja inglise keeles ning 2007.aastal bioloogias (102), keemias (101) ja vene võõrkeeles (102).

Eksamite edukuse ja kvaliteedi näitajad maakonnas võrdluses riigi keskmistega on edukuse osas sageli suuremad kui riigis, kvaliteedi osas aga väiksemad.

2009.aastal toimus **eesti keele eksam** 28 koolis (11 gümnaasiumis ja 17 põhikoolis). Eksami sooritanud õpilasi oli 755. Riigis oli eksami keskmine sooritusprotsent 68,75, maakonnas kõigi koolide osas 68,70 ja REKKis valimi põhjal saadud 65,46, millega Lääne-Virumaa oli 15st maakonnast 12ndal kohal. Üle riigi keskmise tulemus saadi maakonna 11 koolis.

Eesti keele eksami tulemus, mis oli 99,9% riigi keskmisest oli kõrgem kui 2008. ja 2007.aastal (98% ja 97%).

Eesti keele keskmine hinne (3,61) oli kõrgem riigi keskmisest (3,59). Edukuse näitaja oli riigi omast kõrgem, kvaliteet madalam.

Maakonna põhikoolide ja gümnaasiumide põhikooli osa lõpetajate tulemuste võrdlus näitab, et edukus on võrdne (99%), kvaliteedi ja sooritusprotsendi näitajad on gümnaasiumide põhikooli osas kõrgemad: vastavalt 53% ja 46% ning 69,2 ning 61,5.

**Matemaatikaeksami** sooritasid 30 kooli (17 põhikooli ja 13 gümnaasiumi) 801 õpilast.

Riigi keskmine sooritusprotsent oli 58,56, maakonnas 57,04 ja valimi põhjal 51,26, mis on maakondadest 12 tulemus. Üle riigi keskmise tulemuse said 11 kooli.

Matemaatika eksami tulemus, mis oli 97,4% riigi keskmisest, oli madalam kui 2008.aastal (99%) kuid kõrgem kui 2007.aastal (92%).

Matemaatika eksami keskmine hinne oli 3,19, mis on riigi keskmisest (3,17) kõrgem. Edukuse näitaja (77,9%) oli samuti kõrgem kui riigi keskmine (75,1). Kvaliteet 37,1%, riigis 37,8%.

Maakonna põhikoolide ja gümnaasiumide põhikooli osa lõpetajate tulemuste võrdlus näitab, et edukuse erinevus on väike (78% ja 77%), kvaliteedi ja sooritusprotsendi näitajad on gümnaasiumide põhikooli osas kõrgemad: vastavalt 39% ja 30% ning 57,9 ning 54,2.

Kolmandaks eksamiks oli 2009.aastal kõige enam valitud inglise keelt, järgnesid bioloogia, ühiskonnaõpetus, geograafia, vene keel ja keemia. Vähem valitakse ajalugu ja füüsikat. Üldse ei valitud saksa keelt.

2008.aastal valiti kõige enam geograafiat, inglise keelt ja ühiskonnaõpetust. 2007.aastal inglise keelt, geograafiat ja bioloogiat. Ühiskonnaõpetus oli siis 4ndal kohal.

**Inglise keele eksami** sooritas 2009.aastal 231 õpilast 27 koolis (12 gümnaasiumis ja 15 põhikoolis).

Riigi keskmine sooritusprotsent oli 83,43, maakonnas 83,09 ja valimi põhjal 83,05, mis on maakondadest 8. tulemus. Üle riigi keskmise tulemuse said 13 kooli.

Inglise keele eksami keskmine hinne oli 4,23, mis on riigi keskmisest (4,28) madalam. Edukus oli 100% (riigis 99,6) ja kvaliteet 87,9 (riigis 87,0).

Maakonna põhikoolide ja gümnaasiumide põhikooli osa lõpetajate tulemuste võrdlus näitab, et edukuse on mõlemal juhul 100%, kvaliteedi ja sooritusprotsendi näitajad on gümnaasiumide põhikooli osas kõrgemad: vastavalt 89% ja 84% ning 83,67 ning 75,5.

**Bioloogia eksami** sooritas 157 õpilast 25 koolis (12 gümnaasiumis ja 13 põhikoolis).

Riigi keskmine sooritusprotsent oli 69,21, maakonnas 68,43 ja maakonna valimi põhjal 68,28, mis on maakondadest 9. tulemus. Üle riigi keskmise tulemuse said 10 kooli.

Bioloogia eksami keskmine hinne oli 3,54, mis on lähedane riigi keskmisele (3,57). Edukus oli (97,5) riigi keskmisest kõrgem (96,8), kvaliteet (47,1) madalam riigi keskmisest (50,4).

Maakonna põhikoolide ja gümnaasiumide põhikooli osa lõpetajate tulemuste võrdlus näitab, et edukus oli gümnaasiumides (98 kõrgem kui põhikoolides (95%). Kvaliteet põhikoolides (48%) kõrgem kui gümnaasiumides (47%). Sooritusprotsendi näitaja oli gümnaasiumide põhikooli osas (69,8) kõrgem kui põhikoolides (64,6).

**Ühiskonnaõpetuse** eksami sooritas 151 õpilast 18 koolis. Sooritusprotsent 75,9 on kõrgem (102%) riigi keskmisest 74,41. Valimi järgi oli keskmine sooritusprotsent 70,48, mis on maakondade lõikes 13 tulemus.

Edukus 100% oli riigi keskmisest kõrgem, kvaliteet oli madalam.

**Geograafia** eksam sooritati 19 koolis (9 gümnaasiumis ja 10 põhikoolis) ja eksami tegi 113 õpilast. Keskmine sooritusprotsent 65,3 oli madalam riigi keskmisest 67,01. Valimi sooritusprotsent 63,77 oli maakondadest 11. tulemus.

Keskmine hinne oli 3,48, riigi keskmine 3,5.

Edukus ja kvaliteet olid riigi keskmisest madalamad.

Koolidel on võimalik käesolevas ülevaates olevate andmete ja eraldi tabelite kujul antud kokkuvõtete põhjal teha järeldused oma kooli põhikooli lõpetajate tasemest ning kasutada neid kooli sisehindamisel.

*Allikas: Koolidelt saadud lõpueksamite protokollid, REKKi kodulehelt põhikooli lõpueksamite statistika*

#### **Lisa 4. Kokkuvõtte temaatilise riikliku järelevalve kohta 2008/2009.õa Lääne-Virumaa üldhariduskoolides**

Temaatiline riiklik järelevalve viidi 2008/2009. õppeaastal läbi viies üldhariduskoolis: Tapa Gümnaasiumis, Tapa Vene Gümnaasiumis, Rakke Gümnaasiumis, Lasila Põhikoolis ja Põlula Koolis.

Järelevalvet teostas Lääne-Viru maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna inspektor Maaja Valter.

Järelevalve eesmärgiks oli selgitada välja kuidas kool tagab seadusandlikult loodud võimalusi hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks ja erinevate tugimeetmete rakendamiseks; analüüsida õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatavate meetmete mõjusust.

#### **Koolis õpilaste nõustamiseks ja õpiabi osutamiseks rakendatavad tugisüsteemid**

Koolides oldi õpilaste nõustamiseks ja õpiabi osutamiseks rakendatavate tugisüsteemide osas kokku lepitud, toimis koolile omane süsteem ning olid kinnitatud vastavad dokumendid. Tugisüsteemide rakendamise korras nähti ette, kellele meetmeid rakendatakse. Sageli oli erivajadusena välja toodud ka võimekus.

Koolid olid vastatavalt oma vajadustele ja võimalustele panustanud erinevatele tugisüsteemi osadele.

- Kõige järjepidevam oli logopeediline abi, I kooliastme klassides pikapäevarühm.
- Parandusõpet rakendati viiest koolis neljas. Selles koolis, kus ei olnud parandusõppe tunde, olid töös tasandusklassid.
- Viiest koolist neljas töötas sotsiaalpedagoog.
- Viiest koolist neljas said õpilased logopeedilist abi.
- Kahes koolis oli võimalik saada psühholoogi abi.
- Koolidel on tugisüsteemi tööhoidmiseks ja arendamiseks valdadega hea koostöö. Vald täiendab oma võimalustega kooli tugisüsteemi (valla sotsiaaltöötaja, lastekaitsespetsialist, nõustamiskomisjon, tugiisik).

- Vajaduse korral rakendatakse sotsiaalpedagoogi abiõpetajana (Tapa Gümnaasium).
- Tunnirahu klassil on oluline osa õppetöö toetamisel (Tapa Gümnaasium)
- Oli leitud võimalus parandusõppe rühmade moodustamiseks kõikide 1.-4.klasside juurde. Reeglina on klassi parandusõppe rühma õpetajaks klassiõpetaja, kuna kool on võimaldanud algklassiõpetajatel omandada parandusõpetaja kvalifikatsiooni (Tapa Gümnaasium)
- Tapa Gümnaasiumis olid positiivsed kogemused LÕK-ga I kooliastme õpilaste toimetulekuks tavaklassis.
- Kool rakendas 6.-9.klassides eesti keele, matemaatika, ajaloo, vene keele, inglise keele õpetamist tasemegruppides (Tapa Gümnaasium).
- Sotsiaalpedagoog viis suhtlemisraskustega, sotsiaalsete probleemidega või õpiraskustega õpilastele läbi suhtlemise loovtöö ringi, aidates nii kaasa 10-15 õpilase toimetulekule endaga ja oma probleemidega. (Tapa Gümnaasium, Põlula)
- Kooli juures töötab kaugõppekool, kus saavad haridusteed jätkata ka 8. ja 9.klassis koolikohustusliku ea ületanud õpilased (Tapa Gümnaasium).
- Õpilasel on võimalik õppida tasandusklassis (3.-4., 6.-9.kl) (Tapa Vene Gümnaasium).
- Kooli juhtkond tegeleb aktiivselt nende õpilaste probleemidega, kellel on käitumisraskused ja mitterahuldavad veerandihinded (Tapa Vene Gümnaasium).
- Kooli õpilaskodu olemasolu (Rakke).
- Tunnivälise tegevuse organiseerimine. I ja II kooliastme õpilaste tegevus on sisustatud läbi ringitundide, kasvatusrühma tundide ja konsultatsioonide kuni õppepäeva lõpuni. Õpilaste positiivse mõjutamise eesmärki teenib tunnivälise ülesannete andmine õpilastele koolielu organiseerimiseks ja mitmekülgseks muutmiseks (Lasila).
- Iga veerandi lõpus tehakse õppetöö kokkuvõtted klasside kaupa. Neid analüüsitakse õppenõukogu koosolekutel ja individuaalvestlustel aineõpetajate ja klassijuhatajatega.

- Õppeaasta lõpus analüüsivad õpetaja enesehindamise käigus oma aines õpiraskustega õpilastele rakendatud õpiabi tulemuslikkust (Lasila).
- Klassijuhatajad planeerivad õppeaasta tegevusse eraldi tegevused õppimise toetuseks (Lasila).
- Kooli tugimeetmete rakendamise kord näeb ette nõukoja töö. Nõutuba on mõeldud õpilase nõustamiseks. Sinna kuuluvad sotsiaalpedagoog, õppealajuhataja, psühholoog, klassijuhataja ja aineõpetajad (Põlula).
- Ühes koolis oli moodustatud koolikohustuse täitmise komisjon, kus üheks sagedamini käsitletavaks probleemiks oli õpilase koolikohustuse mittetäitmise kõrval see, et õpilasel ei ole head sidet koduga, vanematega, et vanemad ei suuda tagada oma lapse koolikohustuse täitmist (Tapa Gümnaasium).

### **Parendamist vajab**

- Logopeedilise abi suurendamine.
- Pikapäevarühmade töö korraldus ja maht. Pikapäevarühma võimaluste ära kasutamine III kooliastme õpilaste tunnivälise aja sisustamisel otstarbeka ja kasvatuslikult mõjuva tegevusega.
- Psühholoogi teenuse kasutamine.
- Sotsiaalpedagoogi tööüleannete täpsustamine, töö analüüsimine.
- Olulise informatsiooni ja dokumentide avalikustamine kooli koduleheküljel (õpiabi ajad, hindamiskord, õpiabi andmise kord).
- Katsetada tunnirahuklassi süsteemi vastavalt kooli vajadustele ja võimalustele selleks, et oleks võimalik üksikut õpilast mõneks ajaks tunnist välja saata, käitumisprobleemide lahendamiseks (suuremates koolides).
- Parandusõppe võimaldamine II ja III kooliastme õpilastele.
- Tugisüsteemide rakendamise korras näha ette erisusi, varieerida tugimeetmete rakendamise aega ja järjekorda (ei ole kõikide koolide probleem).
- Arenguvestluste kasutamine õpilaste mõjutamiseks, parema sideme loomiseks kooli ja kodu vahel. (Järelevalve ajal õpetajatega vesteldes ei toodud reeglina

välja arenguveestluste positiivset mõju õpilaste toetamisel ja õpiraskuste ennetamisel). Võib arvata, et probleemsete õpilase arenguveestlused on rohkem probleemvestlused. Mitmel korral oli kuulda, et just probleemse õpilase vanemad leiavad põhjuseid arenguveestlusest mitte osa võtta.

## **Mitterahuldavate veerandi- ja aastahinnetega I-IX klassi õpilased 2005/2006-2007/2008.õa**

### **Positiivsed tähelepanekud**

- Mitterahuldavate aastahinnetega õpilaste arv on väiksem kui mitterahuldavate veerandihinnetega õpilaste arv.
- Enamus mitterahuldavate aastahinnetega õpilastest viiakse üle järgmisse klassi.
- Suurel osal mitterahuldavate hinnetega õpilastel on mitterahuldav hinne üksikutes õppeainetes.

### **Parendamist vajab**

- Töö I kooliastme õpilastega mitterahuldavate aastahinnete vältimiseks.
- Töö mitterahuldavate veerandihinnetega õpilaste arvu vähendamiseks II ja III kooliastmes. Toetus mitterahuldavate hinnetega III kooliastme õpilastele nende õpitulemuste parandamiseks.
- Töö mitterahuldavate õpitulemuste ennetamiseks õpilaste üleminekul klassiõpetuselt aineõpetusele. Tegevused aineõpetaja-põhisele õpetusele üleminekul (õpiabi õpilastele, õpetajate nõustamine, jm).
- Töö mitterahuldavaid veerandihindeid omavate õpilastega järjepidevalt kogu õppeaasta vältel.
- Töö koolikohustusliku ea ületanud õpilastega nende koolist väljalangemise vältimiseks.



## Mitterahuldavate veerandi- ja aastahinnetega I-IX klassi õpilaste õpitulemused ja nende toetamiseks rakendatud tugimeetmed

Positiivsed tähelepanekud

### Üldised

- Õpilaste liikumine õppeperioodi sees oli väike.
- Kooli õppekeelest erinev kodune keel ei ole eraldi õpilaste õpiraskuste põhjuseks.
- Sotsiaalpedagoogid tegelevad suurema osa õpilastega, kellel on tekkinud õpiraskused.
- Klassijuhatajad teevad individuaalset tööd mitterahuldavalt õppivate õpilastega.
- Aineõpetajatelt on võimaluse korral võimalik saada konsultatsioone, graafikud on avalikustatud.
- Logopeedid diagnoosivad nooremate klasside õpilasi igal õppeaastal (sageli kaks korda aastas). Enamasti aitavad individuaal- ja grupidundidega kokku ettenähtust suuremat hulka õpilasi.
- Õppeaasta lõpuks saadi suurema osa õpilastega positiivsed tulemused. Võib arvata, et see enamasti oli rakendatud tugimeetmete tulemus.
- Klassikursuse kordajate arv oli väike, kuid seda saab veel vähendada.
- Veerandi ja aastahinnete võrdlus ning jätmine täiendavale õpetööle annab põhjust arvata, et täiendav õppetöö annab hea tulemuse.
- Koolid teevad tihedat koostööd valla sotsiaaltöötajaga, valla (hoolekande)komisjonidega, lastekodudega.

## Näiteid

- Päevasest õpest saab õpilane kaugõppeosakonna 8. ja 9.klassi õppima asuda ainult kohaliku omavalitsust teavitades (Tapa Gümnaasium). See näitab, et õpilasel ei lasta päevakoolis õpinguid lihtsalt lõpetada.
- Valla teenusena on moodustatud tugigrupp lastevanematele, kuidas olla hea lapsevanem (Tapa Gümnaasium).
- Koolikohustust mittetäitvad õpilased, kellel enamik koondhindeid oli mitterahuldavad, osalesid tööõpetuse tundides ja said rahuldavaid või häid tulemusi (Rakke Gümnaasium).
- Lihtsustatud õppekavaga õppivatel õpilastel ei olnud mitterahuldavaid koondhindeid (Tapa ja Rakke Gümnaasium).
- Koolis oli tehtud (kümneid) aastaid kokkuvõtteid õppetööst veerandite ja aastate lõpus (Tapa Vene Gümnaasium).
- Sotsiaalpedagoog analüüsib oma tööd iga veerandi lõpus koondaruandega, kus on klasside kaupa välja toodud järgmised õpilased: tunnirahu segajad, kiusamine, hilinemine ja omavoliline lahkumine, koostöö nõustamiskomisjoniga, koostöö noorsoopolitseinikuga, konfliktid õpilane-õpetaja, suitsetamine ja alkohol, kodukülastus ning tulemus (Rakke).
- Sotsiaalpedagoogi roll abiõpetajana (Tapa ja Rakke Gümnaasium). Sotsiaalpedagoogi minek tundi abiõpetajana vähendas tunnirahu segamise probleemi tundi probleemese õpilase.
- Õpilastele, kelle kodune olukord ei võimaldanud rahulikult järgmiseks koolipäevaks valmistuda, koha võimaldamine õpilaskodus (Rakke).
- Kool on võtnud õpilase toetamiseks rakendatud tugimeetmete fikseerimiseks ja järjepidevuse tagamiseks kasutusele õpilaste toimikud (Põlula).
- Õppetöö kokkuvõtete tegemisel kasutati erinevaid mooduseid: kooli õppetöö tulemuste tabelid, õpetajate eneseanalüüsi, juhtkonna individuaalvestlusi õpetajatega, kokkuvõtteid õpilastele, analüüsid õppenõukogudes (Lasila).

## Parendamist vajab

- Klassikursuse kordajate koolikohustuse täitmise tagamine. Koostöö vallaga ja teiste koolidega takistamaks klassikursuse kordajatel (grupp A) põhikooli pooleli jätmist, võimaluse korral neile individuaalse õppekava rakendamine. Rakendatavate tugimeetmete mõju analüüsimine klassikursust kordama jäänud õpilaste juures. Mitmekordse klassikursuse kordamise vältimine.
- Logopeedi abi suurendamine põhikooli vanemates klassides.
- Lastevanemate nõustamine eesmärgiga, et nad tuleksid paremini toime oma lapse kasvatamisega.
- Püsivate õpiraskustega õpilastele tugimeetmete pidev rakendamine (parandusõpe, IÕK, tasandusklass jt).
- Tegevus koolikohustusliku ea ületanud õpilaste õpingute jätkamiseks põhihariduse omandamiseni.
- Tegevus käitumiskustega õpilaste mõjutamiseks ja nende õpilaste õpitulemuste parendamiseks. Õpetajate nõustamine ja koolitamine tööks käitumiskustega õpilastega, õpiabi andmiseks poistele.
- Psühholoogilise abi võimaldamine õpilastele ja nende vanematele.
- Töö tasandusklassi õpilaste õppetöö tulemuste parandamiseks, et tasandusklass kui üks tugimeede õpilase õpijõudluse toetamiseks tagaks positiivsed õpitulemused.
- Õpiraskustega õpilaste abistamisel tuleks kasuks parandusõppe meetodika omandamine paljude õpetajate poolt.
- Õpilaste õpitulemuste analüüsimine ja oluliste probleemide arutelud õppenõukogudes, mitte piirduda ainult statistiliste andmete esitamisega.
- Laiendada pikapäevarühma tegevust eesmärgiga kaasa aidata nende õpilaste õpijõudlusele, kelle kodudes esinevad sotsiaalsed raskused laste kasvatamisel.

## Koolidele tehtud ettepanekud

- Õppeaasta õppe-ja kasvatustöö planeerimisel lähtuda kooli arengukavast, eelmise õppeaasta analüüsist ning formuleerida eesmärgid, fikseerida need kooli üldtööplaanis ja tagada, et need saaksid kõigile pedagoogidele õppeaasta põhisuunisteks.
- Lihtsustada, täiendada ja parandada koolis kehtivaid tugimeetmete rakendamise korda ja õpilaste hindamise korda.
- Tegeleda süsteemselt ja eesmärgipõhiselt lastevanemate nõustamise ja koolitamisega.
- Õppenõukogudes analüüsida õppeedukust erinevatest aspektidest lähtuvalt, hinnata mitterahuldavalt edasijõudvatele õpilastele rakendatavate tugimeetmete mõjusust, vajadusel varieerida erinevaid tugimeetmeid. Õppetöö analüüsid, mis viidi läbi õppenõukogus, säilitada õppenõukogu protokollis lisana.
- Klassikursuse kordajate huvi tõstmiseks õppetöö vastu rakendada neile individuaalne õppekava.
- Võimalusel suurendada sotsiaalpedagoogi ametikohta.
- Võimalusel laiendada pikapäevarühmade tööd eesmärgiga aidata kaasa õpilaste järjepidevale tundideks ettevalmistamisele ja koduste õpiülesannete täitmisele.
- Õpilastele rakendatavad tugimeetmed fikseerida õppetöö kokkuvõtte tabelis. Laiendada mitterahuldava veerandihindega õpilastele tugimeetmete rakendamise vorme (kohustuslikud konsultatsioonid, pikapäevarühmas osalemine, klassijuhataja vestlus vanemaga ja teisi).
- Katsetada tunnirahuklassi süsteemi vastavalt kooli vajadustele ja võimalustele käitumisprobleemide vähendamiseks, et oleks võimalik üksikut õpilast mõneks ajaks tunnist välja saata.
- Õpilaste ja nende vanemate psühholoogiliseks nõustamiseks võimaldada koolipoolselt psühholoogi teenust.
- Laiendada parandusõppe rakendamist II ja III kooliastmes.
- Õpetajate koolituse kaudu täiendada õpetajate teadmisi tööks käitumisraskustega ja õpiraskustega õpilastega.

- Rakendada parandusõpet ja logopeedilist abi ka III kooliastme õpilastele.
- Õpilaste nõustamisel ja konfliktsituatsioonide lahendamisel kasutada rohkem võrgustikutööd. Kaasata õpilaste õpiedukuse probleemide lahendamisse senisest enam ringijuhendajaid. Klassijuhatajatel teha tihedat koostööd aineõpetajatega ennetamiseks õpilaste õpiraskusi.
- Õpilaste toetamiseks ja õpiabi andmiseks planeerida klassijuhatajatunde, kus õpilased saavad õppida ka üksteise kogemustest.

Maaja Valter  
Lääne-Viru Maavalitsuse  
haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor

## **Lisa 5. Temaatilise riikliku järelevalve kokkuvõte Lääne-Virumaa lasteasutustes 2008/2009.õa**

Järelevalve eesmärgiks oli

- ülevaate saamine koolieelikute õpetajate kvalifikatsioonist ja ametijärkudest
- välja selgitada koolieelikute arv lasteasutuses, sh rühmade arv, eelmisel õppeaastal kodus alusharidust omandanud koolieelikute arv ja laste arv, kellel on eelmisel õppeaastal koolikohustus edasi lükatud
- ülevaate saamine õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisest
- ülevaate saamine lasteasutuses töötavatest erispetsialistidest ja tugisüsteemidest
- saada ülevaade laste arengu ja koolivalmiduse hindamisest lasteasutuses
- saada ülevaade koostööst lastevanematega ja koolikohustuse edasilükkamise võimaldamisest.

Järelevalvet teostas Lääne-Viru maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna inspektor Maaja Valter. Ekspertidena olid kaasatud Tapa Lasteaia Pisipõnn juhataja asetäitja Leevi Ivainen ja Rakvere lasteaia Triin juhataja asetäitja Kadri Vahula.

Järelevalve viidi läbi Laekvere Lasteaias „Rüblük”, Rakvere Lasteaias „Kungla” ja Sääse Lasteaias.

### **1. Koolieelikute rühmade õpetajate kvalifikatsioon ja ametijärgud**

Kokku oli kolmes lasteasutuses 5 koolieelikute rühma ning lisaks olid koolieelikud ühes sobitusrühmas.

17 koolieelikute õpetajatest vastas kvalifikatsioonile 16, so 94%.

17 koolieelikute õpetajast omas üks vanemõpetaja ametijärku.

59% õpetajatest omas kõrgharidust (10 17-st).

## 2. Koolieelikutele loodud võimalused õppe- ja kasvatustegevuseks

Positiivsed tähelepanekud:

- Kõigile haldusterritooriumil alaliselt elavatele 6-7aastastele lastele, kelle vanemad soovivad, oli loodud võimalus saada kooliks ettevalmistust lasteaias.
- Lasteaias on leitud võimalus bussi kasutamiseks laste lasteaeda toomiseks ja viimiseks (Rüblük, Sääse).
- Lasteaia juurde on moodustatud rühm, kuhu vanemad saavad tuua koduse koolieeliku ja kuhu linnas välja kujunenud tava järgi suunatakse reeglina kõik koolipikendust saanud lapsed (Kungla).
- Lasteaedade õppe-kasvatuskeskkond soodustab igakülgset laste arengut.
- Lasteaias on võimalus kasutada õppe-kasvatustegevuste läbiviimisel arvutit (Sääse).
- Õpetajaabid on õpetajale õppetöös abiks.

## 3. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine

3.1 Õpetajad lähtuvad õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel laste eripärast – individuaalsus, huvid, vanus, sugu, kodune keel ja kultuurikeskkond

Positiivsed tähelepanekud:

- Lasteaedadel on olemas õppekavad, mis sisaldavad muuhulgas peatükid erivajaduste arvestamise, laste arengu hindamise põhimõtted, õppekava uuendamise.
- Rühma tegevuskavad sisaldavad muuhulgas õppeaasta eesmärgid, rühma eripära, lastevanemate ootused (saadakse eelmise aasta tagasisidest) ja koostöö nendega, planeeritud õppekäigud, kasutatavad õppematerjalid (Kungla).
- Nädalaplaanides on õppe-kasvatustöö eesmärgid sõnastatud lapsest lähtuvalt.
- Rühmade nädalaplaanid on kõigile rühma õpetajatele ning lasteaia juhtkonnale lasteaia arvutivõrgus kättesaadavad (Sääse).
- Koolieelsete laste rühmas viiakse mitmed õppe- ja kasvatustöö tegevused läbi kahes grupis (Sääse).

- Rühmatoas on sisustatud erinevad kohad tütarlaste ja poiste mängudeks.
- Õppekäigid arvestavad laste huvisid ja vanust.
- Lasteaedadel on väga head võimalused laste sportliku meele arendamiseks - õueala, liiklusväljak (Kungla), spordihalli kasutamine (Kungla), ujula kasutamine (Sääse, Kungla).
- Rühmades on komplekteeritud raamaturiid vastavalt laste vanusele.
- Lisaks tavapärasele muusikatundidele toimub kord nädalas koorilaulutund, millest võtavad osa kõik noorema, keskmise ja vanema rühma lapsed (Sääse).

Parendamist vajab:

- Rühma aasta tegevuskava koostamisel tuua välja eelmise õppeaasta töö analüüsist tulenevad järeldused, lasteaia eesmärkidest tulenevad rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.
- Lisada rühma aasta tegevuskavasse töö erivajadusega lastega, lastevanematega töö lähtuvalt konkreetsest rühmast.

3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad on seotud tervikuks lastele tuttavate ümbritsevat keskkonda käsitlevate teemadega

Positiivsed tähelepanekud:

- Valdkondade integratsioon on tagatud läbi nädala tegevuse planeerimise, samuti päeva tegevuse korraldamise.
- Õpetajad on tegevuste planeerimisel paindlikud (Kungla) (Lähtuvad aktuaalsetest päevasündmustest).

3.3 Õpetajad kavandavad individuaalse töö erivajadustega lastele koostöös logopeedide, eripedagoogide ja lastevanematega

Positiivsed tähelepanekud:

- Koolikohustuse pikenduse saanud lapsele on koostatud õpetajate, logopeedi ja lapsevanemaga koostöös individuaalne arenduskava (Rüblük).



- Lasteaias on välja töötatud ja dokumenteeritud individuaalse arengukava koostamise põhimõtted ning moodustatud rühmade arengumeeskonnad (Sääse).
- Arvestatakse vasakukäelisusega, vene keelt kõnelevate lastega (Kungla).
- Koolipikenduse saanud laste jaoks on nädala-kavasse lisatud veerg „individualiseerimine“, kuhu planeeritakse nende laste tegevus, kui see erineb rühma tegevusest (Kungla).

3.4 Õpetajad kannavad päevikusse andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta

- Märkuste leheküljele on kokkuleppeliselt iga tegevuse kohta kirjutatud lühidalt „Kuidas läks?“ (Rüblük, Sääse).

Parendamist vajab

- Õppe-kasvatustegevuse kohta märkmete tegemine õhtupoolse õpetaja poolt.

## 4. Laste toetamine

4.1 Logopeedi, eripedagoogi, eesti keele õpetaja (lastele, kelle kodune keel ei ole eesti keel), tervishoiutöötaja ja muude erispetsialistide ametikohad lasteasutuses

Positiivsed tähelepanekud:

- Lasteaed saab kasutada logopeedi teenuseid ja kõikidele koolieelikute võimaldatakse logopeedilise abi.
- Lasteaias töötab pedagoogilise töö kogemusega tervishoiutöötaja, kes lisaks laste läbivaatusele viib igal nädalal läbi tervishoiutunni keskmistes ja vanemates rühmades (Kungla).
- Laste õppe-ja kasvatustöö muudavad mitmekesisemaks liikumisõpetaja (Sääse ja Kungla), kunstiõpetaja (Kungla) ja muusikaõpetajad.
- Emakeelne algõpe lastel, kelle koduseks keeleks on vene keel (Kungla).

Parendamist vajab

- Lasteaias puudub tervishoiutöötaja.

- Võimaluste otsimine psühholoogi, kes oleks saanud spetsiaalse ettevalmistuse tööks väikeste laste ja nende vanematega, tööerakendamiseks.

#### 4.2 Logopeediline abi

Positiivsed tähelepanekud:

- Logopeed teeb tihedat koostööd õpetajatega.
- Logopeedid olid rahul õppematerjalidega ja nende hankimisega.

Parendamist vajab

- Logopeedile vajaliku metoodilise materjali muretsemine lisaks logopeedile endale ka lasteaia arvele.
- Logopeed vaatab lisaks koolieelikutele läbi kõik lapsed alates 3-aastastest
- Logopeedilise abi laiendamine, sest vajadus on suurem võimalusest.

### 5. Laste arengu ja koolivalmiduse hindamine

5.1 Laste arengu hindamise põhimõtted ja korraldus on lasteasutuse õppekavas sätestatud

Positiivsed tähelepanekud:

- Lapse hindamise kriteeriumid on õppekavas eraldi välja toodud.
- Eraldi on õppekavas välja toodud kooli mineva lapse arengu eeldatavad tulemused, mida hinnatakse koostöös (Kungla).

Parendamist vajab

- Lapse arengu ühtsete hindamisvormide väljatöötamine ja dokumenteerimine

5.2 Lasteasutuses hinnatakse laste koolivalmidust

Positiivsed tähelepanekud:

- Juhataja ja juhataja asetäitja hindavad laste koolivalmidust mänguliselt vastavate testide alusel (Sääse).
- Lasteaias viiakse mänguliselt läbi koolivalmiduse hindamine, kus soovitatavalt viibib juures ka lapsevanem (Kungla).
- Kunstiõpetaja tegevus koolivalmiduse hindamisel (Kungla).

Parendamist vajab

- Koolivalmiduse hindamise ja korraldamise põhimõtete väljatöötamine koostöös kooliga.

### 5.3 Koolieelikute arengu jälgimine on dokumenteeritud

Positiivsed tähelepanekud:

- Täidetakse lapse arengutabeleid.
- Kõigile lastele on komplekteeritud kasvumapid ja tööde kaustad (Sääse).
- Rühma õpetajad koostavad õppeaasta lõpus laste arengu kohta koondtabeli (Sääse).
- Lapse arengut dokumenteeritakse. Lasteaia rühmaõpetajad täidavad kaks korda aastas lapse arengu tabelit. Mitme rühma õpetajatel on lisaks välja töötatud laste arengu jälgimise omad vormid (Kungla).
- Õppekavas nimetatud lapse arengukirjelduste koostamine lapsevanemale tagasiside andmiseks ja lapse arengu dokumenteerimiseks (Rüblük).

Parendamist vajab

- Kasvumappidesse kogutud informatsiooni süstematiseerimine aastate kaupa ja selle informatsiooni täiendamine.
- Laste arengu mappide sisseseadmine kõikides rühmades.

### 5.4 Andmed laste kõne uuringu läbiviimise kohta kajastuvad õppe- ja kasvatustegevuse päevikus

Positiivsed tähelepanekud:

- Andmed laste kõne uuringu kohta on päevikusse kantud.
- Logopeed hindab laste koolivalmidust (Sääse).

5.5 Õpetajad lähtuvad koolieelikute arengu analüüsi tulemustest õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel

Positiivsed tähelepanekud:

- Käesoleval õppeaastal oli laste arengu ja koolivalmiduse hindamine pedagoogilise nõukogu koosoleku päevakorras (Sääse).

## 6. Koostöö lastevanematega

6.1 Lastevanematele on tutvustatud lasteasutuse õppe- ja päevakava ning töökorraldust

Positiivsed tähelepanekud:

- Kõigi lastevanematega on sõlmitud lepingud.
- Lasteaial on olemas kodulehekülg (Kungla ja Sääse).
- Rühmastendid on omanäolised ja sisaldavad olulise info lapsevanemale (Kungla).
- Traditsiooniliste ürituste hulka kuulub palju ettevõtmisi koos lastevanematega.

6.2 Õpetajad annavad laste arengust individuaalset tagasisidet lastevanematele

Positiivsed tähelepanekud:

- Viiakse läbi laste arenguestlusi vanematega.
- Bussiga lasteaias käivate laste vanemate jaoks on sisse seatud vihik, mis on abiks suhtlemisel kodu ja lasteaia vahel (Sääse).

Parendamist vajab

- Arenguestluse vajalikkuse selgitamine lastevanematele.
- Laste arenguestluste dokumenteerimine.

### 6.3 Õpetajad nõustavad lasteasutuses käivate laste vanemaid õppe- ja kasvatusküsimustes

Positiivsed tähelepanekud:

- Lasteaias korraldatakse lastevanemate koosolekuid kaks korda aastas. (Kungla, Säase).
- Rühmaõpetajad täiendavad mappi lastevanematele, kuhu koondatakse vajalikku lugemist või lugemissoovitusi, osaliselt stendil olnud infot, infot laste tegevuse kohta ja materjale koduseks tööks (laulusõnad) (Kungla).
- Igal aastal viiakse läbi lastevanemate rahulolu küsitlusi, millele tuginedes planeeritakse järgmist õppeaastat, arvestades seejuures ka lastevanemate soove (Kungla).
- Traditsiooniliste ürituste hulka kuulub palju ettevõtmisi koos lastevanematega.

Parendamist vajab

- Koostöö nende laste vanematega, kes tuuakse-viiakse lasteaeda bussiga.
- Lapsevanema soovi korral saata bussiga lasteaias käivate laste vanematele teadmiseks ka rühma nädala tegevuskava.

### 6.4 Õpetajad nõustavad teeninduspiirkonnas alaliselt elavate lasteasutuses mittekäivate laste vanemaid nende soovil õppe- ja kasvatusküsimustes.

Positiivsed tähelepanekud:

- Lasteaia juhataja ja õpetajad nõustavad vajadusel lasteaias mitte käivate laste vanemaid. Konsultatsiooni ajad on avalikustatud stendidel ja kodulehel (Säase).
- Ei ole olnud vajadust (Rüblük, Kungla).

## 7. Koolikohustuse edasilükkamise võimaldamine

### 7.1 Lastevanemaid nõustatakse koolikohustuse edasilükkamise küsimuses

Positiivsed tähelepanekud

- Lastevanemate nõustamise käigus antakse infot ka koolikohustuse edasilükkamise küsimustes.
- Koolipikenduse saanud lapsele individuaalse arenduskava koostamisel oli kaasatud ka lapsevanem (Rüblük).
- Käesoleval õppeaastal ei ole kodust lasteaeda tulnud kolmest lapsest kahte arendatud vastavalt vanusele. Lastel on suuri raskusi eneseteenindamisega. Nende laste vanematele annavad õpetajad koduseid lisaülesandeid (Kungla).
- Üheks nõustamist vajavaks probleemiks on olnud see, et perest, kus kumbki vanem ei kõnele eesti keelt, soovitakse laps panna eesti kooli. Lasteaia juhtkonna mitmeaastane uuring on aga näidanud, et vene koolis läheb venekeelse lapse õppimine paremini kui eesti koolis (Kungla).

7.2 Toimib koostöö - lapsevanem, õpetaja, erispetsialist - laste toetamiseks (koostöövormid ja korraldus).

Positiivsed tähelepanekud:

- Kui lapse areng ja tema koolivalmiduse hindamine viitavad vajadusele koolikohustust aasta võrra edasi lükata, räägivad sellest vanemale õpetajad, logopeed ja lasteaia juhtkond. On kordi, kus lapsevanem ei võta nõu kuulda.
- Koostöö näiteks on rühma arendusmeeskonna moodustamine ja selle töö kirjeldamine (Sääse).
- Logopeed on tugevaks siduvaks lülis koostöös õpetaja – laps – lapsevanem. Logopeed nõustab nii õpetajat kui ka lapsevanemat, teostab uuringud, vajadusel suunab erialaspetsialisti poole (Rüblük).
- Lasteaiaõpetajad annavad vestlustes lastevanematega infot lapse arengu kohta, teavitavad vanemaid vajalike tegevuste osas.

7.3 Lapsed, kellele on võimaldatud koolikohustuse edasilükkamist, saavutavad koolivalmiduse õppeaasta lõpuks

Positiivsed tähelepanekud:

- Eelmisel õppeaastal oli koolikohustuse pikenduse saanud 2 last. Üks nendest, kes käis lasteaias korrapäraselt, saavutas aastaga väga head tulemused. Teine laps, kes käis lasteaias harvem nii häid tulemusi ei saavutanud. Mõlemad lapsed saavutasid koolivalmiduse ja läksid kooli (Rüblük).
- Koolikohustuse edasilükkamise tulemusena on laps saavutanud koolivalmiduse järgmiseks aastaks (Sääse, Kungla).

Maaja Valter  
Lääne-Viru Maavalitsuse  
haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor

## Lisa 6. Lääne-Virumaa Miksikesse pranglimine 2009.aastal

Maakondliku Miksikesse pranglimise 2009 (12.jaanuar-06.märts) eeletappide tulemused:

### Parimad võistkonnad:

	KLASS	KOOL
Parim 1.klass	1.a klass	Tamsalu Gümnaasium
Parim 2.klass (vabariigis 6.koht)	2. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 3.klass	3.a klass	Vinni-Pajusti Gümnaasium
Parim 4.klass (vabariigis 3.koht)	4.b klass	Vinni-Pajusti Gümnaasium
Parim 5.klass	5. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 6.klass	6. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 7.klass (vabariigis 5.koht)	7. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 8.klass (vabariigis 3.koht)	8.a klass	Haljala Gümnaasium
(vabariigis 6.koht)	8.a klass	Kadrina Keskkool
Parim 9.klass (vabariigis 3.koht)	9.b klass	Tamsalu Gümnaasium
Parim 10.klass	10. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 11.klass	12.a klass	Kadrina Keskkool
Parim 12.klass	11.a klass	Kadrina Keskkool
Parim täiskasvanute võistkond	õpetajad	Vasta Kool

### Parimad võistlejad oma klassis:

	NIMI	KLASS	KOOL
Parim 1.klassi võistleja	Märt Vahisalu	1. a klass	Tamsalu Gümnaasium
Parim 2.klassi võistleja	Ingmar Toomejõe	2. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 3.klassi võistleja	Marten Must	3. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 4.klassi võistleja	Magnus-Martin Mesi	4.b klass	Vinni-Pajusti Gümnaasium
Parim 5.klassi võistleja	Georg-Harald Nagel	5.a klass	Kadrina Keskkool
Parim 6.klassi võistleja	Katrin Plaado	6. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 7.klassi võistleja	Kauri Piiskoppel	7.a klass	Tamsalu Gümnaasium
Parim 8.klassi võistleja	Mart Kiis	8.a klass	Haljala Gümnaasium
Parim 9.klassi võistleja	Kristjan Keero	9.a klass	Tamsalu Gümnaasium
Parim 10.klassi võistleja	Toomas Kiis	10. klass	Haljala Gümnaasium
Parim 11.klassi võistleja	Martin Kalmet	11.a klass	Kadrina Keskkool
Parim 12.klassi võistleja	Siiri Saaver	12.a klass	Kadrina Keskkool
Parim täiskasvanud/õpetaja	Maria Savina	Õpetaja	Tamsalu Gümnaasium

### Koolide edetabel (kõik pranglimises osalenud koolid):

KOHT	KOOL/TIIM	SUMMA
1.	Haljala Gümnaasium	748
2.	Vinni-Pajusti Gümnaasium	713
3.	Tamsalu Gümnaasium	703
4.	Kadrina Keskkool	657
5.	Vasta Kool	573
6.	Väike-Maarja Gümnaasium	366
7.	Jäneda Põhikool	355
8.	Tapa Vene Gümnaasium	349



9.	Uhtna Põhikool	345
10.	Rakvere Põhikool	264
11.	Võsu Põhikool	260
12.	Rakvere Linna Algkool	196
13.	Muuga Põhikool	172
14.	Tapa Gümnaasium	110
15.	Vohnja Lasteaed-Algkool	71
16.	Põlula Kool	36
17.	Rakvere Reaalgümnaasium	14
18.	Veltsi Lasteaed-Algkool	11

**Kokku osales Lääne-Virumaa Miksikeses Pranglimise 2009 eeletappidel:**

- Sirgujud (1.-3.kl) - 786
- Oskajad (4.-6.kl) - 705
- neiud-naised (alates 7.kl ja täiskasvanud) - 507
- Noormehed-mehed (alates 7.kl ja täiskasvanud) - 485
- KOKKU 2 482 VÕISTLEJAT

**Maakondliku Miksikeses Pranglimise 2009 finaalvõistluse tulemused: (2.aprill 2009; Kadrina Keskkool)**

SIRGUJAD (1. – 3. KLASS)	1.	Janno Rimmel	3.b klass	Vinni-Pajusti Gümnaasium
	2.	Kristel Leevand	2. klass	Haljala Gümnaasium
	3.	Janeli Reinlo	3.a klass	Vinni-Pajusti Gümnaasium
OSKAJAD (4. – 6. KLASS)	1.	Kerle Nutonen	6. klass	Vasta Kool
	2.	Georg-Harald Nagel	5.a klass	Kadrina Keskkool
	3.	Magnus-Martin Mesi	4.b klass	Vinni-Pajusti Gümnaasium
NEIUD (7. – 12. KLASS)	1.	Siiri Saaver	12.a klass	Kadrina Keskkool
	2.	Kadi Paju	9.b klass	Tamsalu Gümnaasium
	3.	Anna-Maria Himma	9.b klass	Tamsalu Gümnaasium
NOORMEHED (7. – 12. KLASS)	1.	Mart Kiis	8.a klass	Haljala Gümnaasium
	2.	Toomas Kiis	10. klass	Haljala Gümnaasium
	3.	Martin Kalmet	11.a klass	Kadrina Keskkool
TÄISKASVANUD (õpetajad)	1.	Merje Morozova	õpetaja	Vinni-Pajusti Gümnaasium
	2.	Jane Veiper-Rambi	õpetaja	Vasta Kool
	3.	Mari Onton	õpetaja	Kadrina Keskkool

17.aprillil Haapsalus toimuval Eesti karikavõistlustel 2009 osaleb:

- Haljala Gümnaasiumi võistkond (5 võistlejaga)

2.mail Elvas toimuval Rahvusvahelistel võistlustel 2009 võistleb Eesti koondises:

Mart Kiis, Haljala Gümnaasiumi 8.a klass (varuvõistleja Toomas Kiis, Haljala Gümnaasiumi 10.klass)

Mare Kütt

Kadrina Keskkooli õpetaja

Maakonna Miksikese pranglimise koordinaator

## Lisa 7. 2008/2009 õppeaasta aineolümpiaadidest

Õppeaastal 2008/2009 oli õpilastel Lääne-Virumaal võimalik osa võtta 18 aine olümpiaadist. Need ained olid bioloogia, eesti keel (lisaks ka eesti keele uurimistööd), eesti keel võõrkeelena (lisaks uurimistööd), füüsika, geograafia, informaatika, inglise keel, keemia, kirjandus, loodusteadus, majandus, matemaatika, saksa keel, tööõpetus (tütarlastele käsitöö ja kodundus, poistele töö- ja tehnoloogiaõpetus), vene keel, vene keel võõrkeelena ja õpioskused.

Vene keel võõrkeelena ja ühiskonnaõpetuse olümpiaaditööd saadeti otse üleriigilisele komisjonile, kes siis kutsus nende tööde põhjal õpilasi lõppvooru. Loodusteaduste olümpiaad viidi läbi maakonnas, aga tööd parandati Tartus.

Filosoofia ja lingvistika olümpiaadidel meie maakonna õpilased ei osalenud.

Samuti ei ole Lääne-Viru õpilased viimastel aastatel osalenud üleriigilisel informaatikaolümpiaadil.

Reeglina toimuvad olümpiaadid kolmes voorus: koolivoor ehk I voor, piirkonnavoore ehk II voor ja lõppvoor ehk III voor. Üleriigiliste olümpiaadide ja lahtiste ainevõistluste põhjal moodustatakse Eesti võistkonnad rahvusvahelistele olümpiaadidele.

Ülemaailmsed olümpiaadid, kus Eesti noored osalevad, toimuvad astronoomias, bioloogias, informaatikas, filosoofias, bioloogias, füüsikas, geograafias, keemias, lingvistikas, loodusteadustes.

Olümpiaade korraldavad Eestis Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool. Üldkoordinaatoriks on TÜ Teaduskool, kelle kodulehelt on alati võimalik saada infot olümpiaadide kohta.

Olümpiaade, mis olid maakonnas läbi viidud üleriigiliste olümpiaadide piirkonnavooredena, koordineeris ja pidas sidet TÜ Teaduskooliga, maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond.

Kõiki olümpiaade korraldasid õpetajate aineseksioonid ja rahastas Lääne-Viru Omavalitsuste Liit.

Et alljärgnev annaks parema arusaamise, võiks teada, et Lääne-Virumaal on käesoleval aastal 5 algkooli, millest üks on 4 ja üks 143 õpilasega; 17 põhikooli, millest kolm on alla 50 õpilasega, kolm rohkem kui 100 (neist üks 211) õpilasega; 14 gümnaasiumi, kus peale kahe erandi on põhikooli osa üle 200 õpilasega. Gümnaasiumiosas on 7 koolis alla 100 õpilase ja neljas koolis üle 500.

Kokku õpib neis koolides 7 676 õpilast.

Erikoolide, kutsekoolide ja õhtukoolide õpilased ei ole aineolümpiaadidel osalenud.

Olümpiaadide piirkonnavoорude korraldamisega olid tegevad 13 õpetajate aineseksiooni: eesti keel, matemaatika, inglise keel, informaatika, saksa keel, vene keel, bioloogia, keemia, füüsika, geograafia, tööõpetus, käsitöö, koolide raamatukogud.

### Osavõtt aineti

Põhikooliõpilased osalesid 2008/2009.õppeaastal aineolümpiaadide piirkonnavoорudes 954 korral, mis on 15,6 osalemist 100 õpilase kohta. Gümnaasiumiõpilased osalesid 338 korral, mis on 21,4 osalemist 100 õpilase kohta.

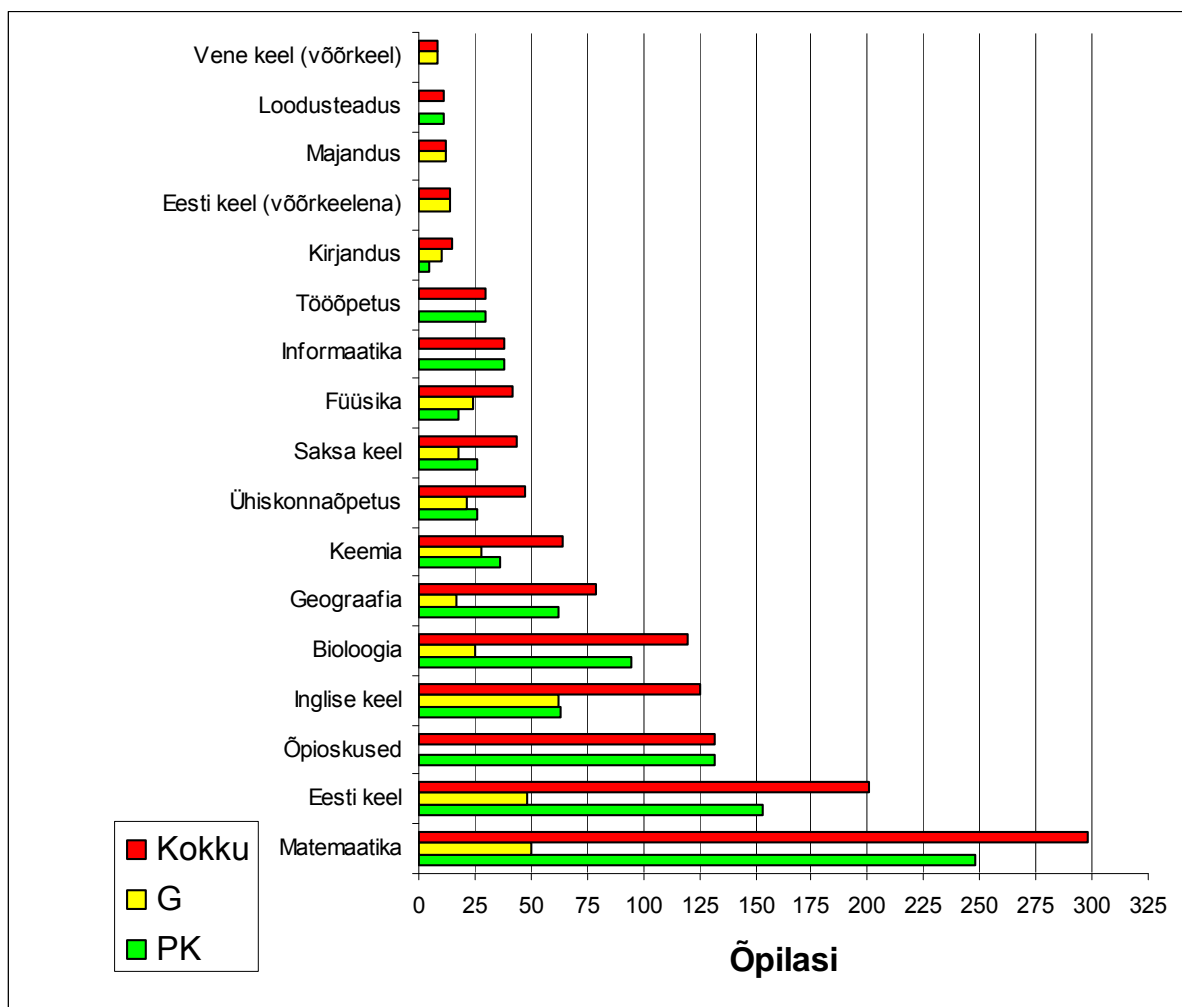
Kõige enam osalejaid on reeglina alati matemaatikas ja eesti keeles. Need on ka ained, kus õpilased saavad hakata oma teadmisi ja oskusi testima juba vastavalt 4. ja 5.klassist alates.

Suur osalejate arv õpioskuste olümpiaadil tuleneb sellest, et 3.klassi võistkonnas on kaks liiget ja 5.klassi võistkonnas on 5 liiget.

Suurema osavõtjate arvuga (populaarsemad?) on veel inglise keel, bioloogia, geograafia.

Gümnaasiumõpilasi osales kõige rohkem inglise keele olümpiaadil.

Tuleb märkida, et väga rangeid osavõtukriteeriume ei ole, kuigi põhikooliosas on suuremaarvulise osavõtuga ainetes kehtestatud normiks üks õpilane klassi kohta.



Uudseks olümpiaadide läbiviimises oli 2008/2009.õppeaastal internetipõhine ühiskonnaõpetuse olümpiaadi I voor. Lõppvoor viidi läbi traditsiooniliselt paberi ja pliiatsiga.

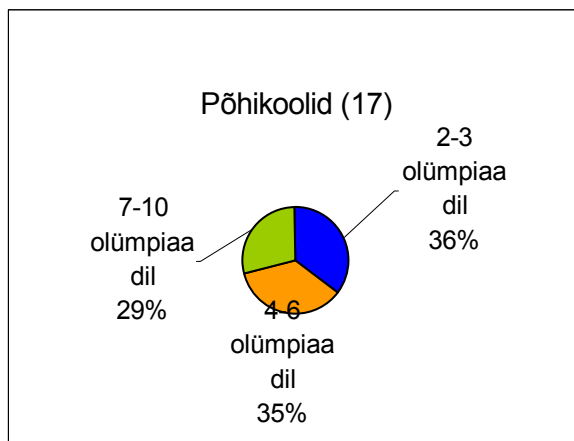
Olümpiaadile suunajaks-saatjaks on reeglina ikkagi aineõpetaja, kes mõnigi kord loobub sellest tegevusest, kartes, et õpilasel kaob ebaedu korral vähenegi huvi aine vastu.

Ei ole uuritud, kui palju mõjutavad olümpiaadist osavõttu kulutused transpordile.

Allakirjutanu arvates võiks nii mõnigi kord olla osavõtt olümpiaadist hoopis suurem. Näiteks loodusteaduses, majanduses ja füüsikas ning keemias.

## Osavõtt kooliti

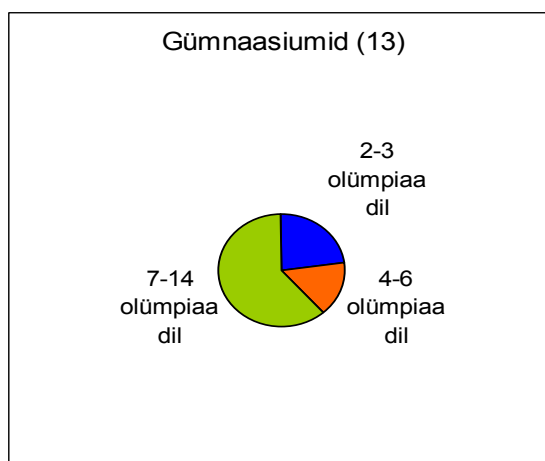
Tuleb märkida, et kõik põhikoolid ja gümnaasiumid on saatnud oma õpilasi osalema vähemalt kahe aine olümpiaadidele. Viiest algkoolist osaleb olümpiaadidel kaks: Rakvere Linna Algkool ja Veltsi Lasteaed-Algkool.



Põhikooli õpilased on osalenud enam matemaatika, eesti keele ja õpioskuste olümpiaadidel, samuti inglise keeles. Populaarsust hakkab võitma informaatika, kus osales 6 kooli õpilasi nagu ka geograafias ja bioloogias (7). Kahjuks ei korraldata meie maakonnas vene keele olümpiaadi põhikooli õpilastele. Saksa keele õppijaid jääb aga järjest vähemaks.

Suuremal arvul olümpiaadidel on osalenud Sõmeru PK (10), Võsu PK (8), Lasila Kool, Uhtna PK, Jäneda Kool (7), Laekvere PK, Rakvere PK (6) .

Saja õpilase kohta tuleb osalemisi kõige rohkem Muuga PK (28,8), Jäneda Koolil (27,9), Uhtna PK (27,2) ja Kiltsi PK (27,1).

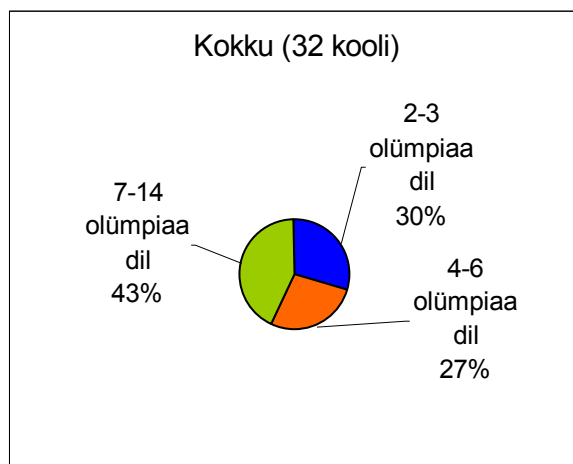


Gümnaasiumiõpilaste hulgas on populaarseim inglise keel olümpiad, kus osalejaid oli 62, mis on ainult ühe õpilase võrra vähem kui põhikooli osas.

Eesti keeles ja kirjanduses kokku oli 58 osalejat, matemaatikas 50 osalejat.

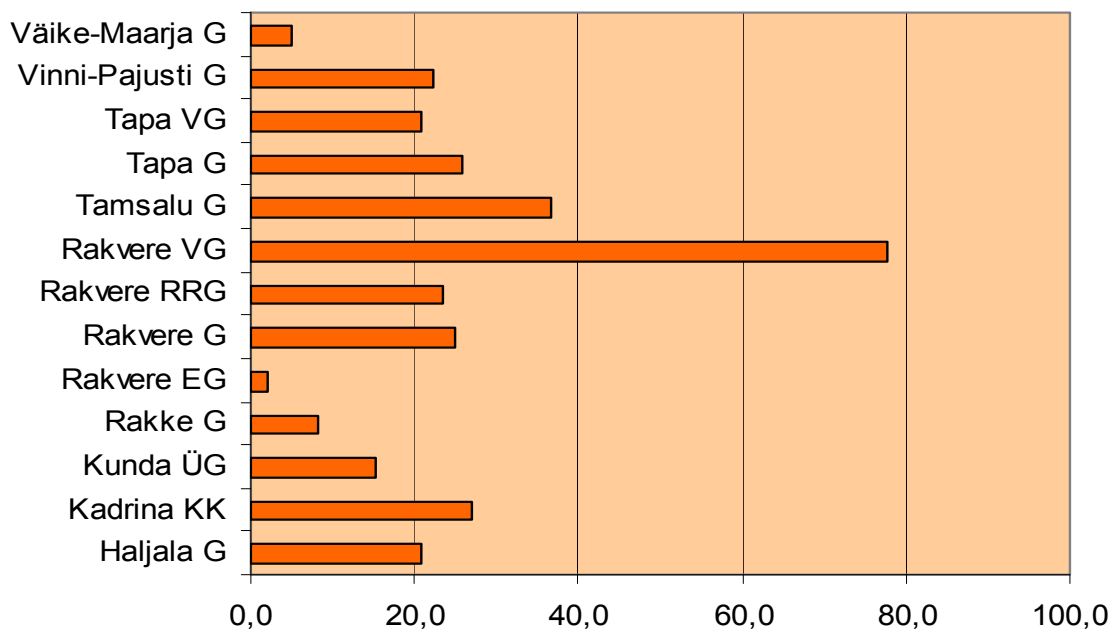
Suuremal arvul olümpiaadidel olid esindatud Rakvere Realgümnaasium (14), Tapa Gümnaasium (13), Rakvere Gümnaasium, Tamsalu Gümnaasium ja Vinni-Pajusti Gümnaasium (12).

100 õpilase kohta on osalemisi kõige rohkem Rakvere Vene Gümnaasiumil (77,8) (koolis on gümnaasiumiosas 18 õpilast). Tamsalu Gümnaasiumil on 100 õpilase kohta 39,7 osalemist. Rohkem kui 25 osalemist 100 õpilase kohta oli veel Kadrina Keskkoolil, Rakvere Gümnaasiumil ja Tapa Gümnaasiumil.

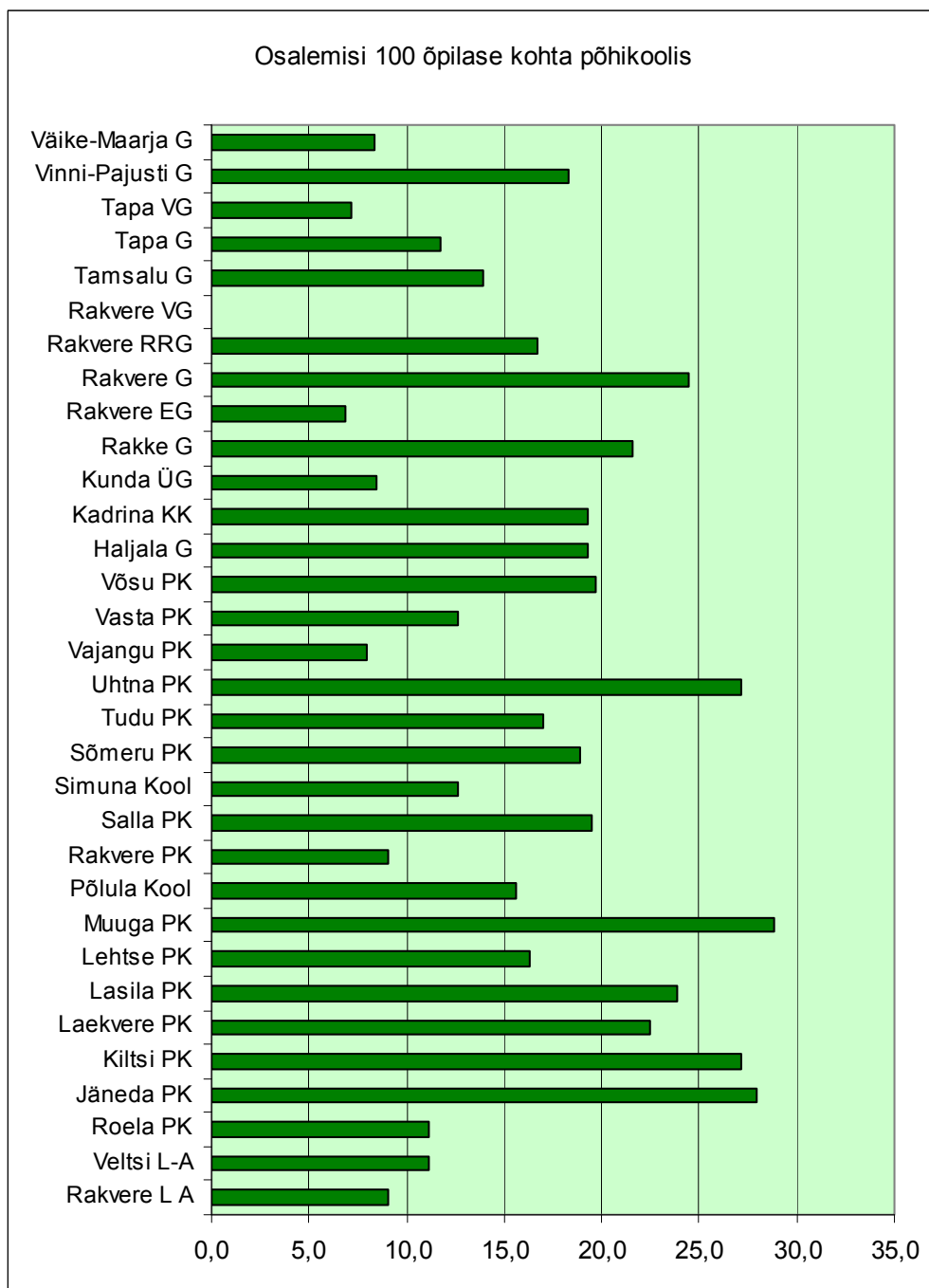


Lisaks põhikoolidele osalesid olümpiaadidel veel Rakvere Linna Algkooli ja Veltsi Lasteaed-alkkooli õpilased (esimesest 13 õpilast, teisest kaks õpilast).

Osalemisi 100 õpilase kohta gümnaasiumiosas







### Tulemused kooliti

Tartu Ülikooli teadurid on uurinud endiste olümpiaadil osalenute arvamusi aineolümpiaadide kohta (Košik ja Nestra 2007, Sepp 2002, 2008). Õpilased on positiivsena välja toonud olümpiaadide olulise rolli aine – (valdkonna) huvi süvenemisel ja edaspidises karjäärivalikus, olümpiaad on stiimul ja motiveerija ainega tegelemisel; aitab kaasa efektiivsele erialasele arengule, on enese proovilepanek,

eneseaktualiseerimine. Negatiivse poolena toodi välja see, et edu tekitab tunde, et pole vaja enam pingutada, varane edu tekitab krampliku soovi olla alati esimene.

Võib oletada, et enamus neist väidetest kehtib ka piirkonnavoorus osalenud õpilaste kohta.

Kuigi aineolümpiaadide kohta võiks öelda nagu olümpiamängude kohta, et tähtis pole võit vaid osavõtt, on siiski oluline ka lõpptulemus.

Kasvõi sellepärast, et välja selgitada andekad lapsed (Campell & Wu, 1996; tsiteeritud V.Sepp esinemisest 10.06.2008 Tartu Ülikooli Teaduskooli kollokviumil). Võistlused iseenesest motiveerivad laste ande varast arengut. Kui talent on välja arendatud, tuleb see rakendada teaduse, tehnoloogia ja majanduse innovatsiooniks, ühiskonna hüvanguks üldisemalt (Olümpiaadide põhiprintsiibid, Campell& Wu).

Kokku saab 2008/2009 õppeaastal maakonnas aineolümpiaadide 1.-3.koha saavutanutele välja anda põhikooli osas 122 aukirja ja gümnaasiumiosas 92 aukirja.

Sellest, kuidas need jagunesid koolide vahel, annavad ülevaate alljärgnevad tabelid:

Kool	Kohti 1.-3.	1.-3. kohti saja õpilase kohta
Kiltsi PK	4	6,78
Rakvere G	23	4,41
Haljala G	12	4,29
Vinni-Pajusti G	13	3,77
Kadrina KK	19	3,55
Jäneda PK	2	2,94
Võsu PK	2	2,82
Rakke G	4	2,78
Rakvere RRG	15	2,32
Rakvere L A	3	2,1
Lehtse PK	1	2,04
Kunda ÜG	6	1,54
Tapa G	8	1,53
Tamsalu G	5	1,42
Simuna Kool	1	1,41
Uhtna PK	1	1,09
Vasta PK	1	1,05
Sõmeru PK	2	1,05
Väike-Maarja G	2	0,6
Rakvere PK	1	0,47

Kool	Kohti 1.-3.	1.-3. kohti saja õpilase kohta
Rakvere VG	4	22,22
Kadrina KK	17	10,24
Rakvere G	26	8,33
Vinni-Pajusti G	9	7,69
Tapa VG	3	6,25
Rakvere RRG	18	6,21
Haljala G	6	7,32
Tamsalu G	4	5,13
Kunda ÜG	2	3,03
Rakvere EG	2	1,07
Tapa G	1	0,88

Nagu näha, võivad teatavas mõttes edukuse osas konkureerida väikekoolid vabalt suurtega. Kui gümnaasiumiosas on saavutanud auhinnakohti 11 gümnaasiumi õpilased, siis põhikooli osas on neid gümnaasiume ja põhikoole, kus sel õppeaastal õpilased maakonnas esikolmikusse tulid suhtarvult vähem.

### Väljund riigiolümpiaadidele

Nagu eespool märgitud on aineolümpiaadidel väljund rahvusvahelistele võistlustele 10 aines.

Maakonnast üleriigilisse vooru sai teoreetiliselt edasi kõikides ainetes peale informaatika ja eesti keel võõrkeelena. Viimases pääses uurimistööga olümpiaadi lõppvooru Rakvere Vene gümnaasiumi õpilane. Maakonna olümpiaadi „sõelata” sai õpilane vene keel emakeelena olümpiaadi lõppvooru.

Üksikutes ainetes (inglise keel, tööõpetus, majandus, õpioskused) pääseb lõppvooru maakonna parim. Reeglina määrab üleriigilise olümpiaadi komisjon punktitaseme, millest alates kutsutakse õpilane lõppvooru. Nii juhtus sel aastal, et keemias ei pääsenud meie maakonnast ükski õpilane lõppvooru (eelmisel aastal oli selliseks aineks füüsika).

Aasta 2009 oli edukas eesti keele õpilastele ja õpetajatele. Üleriigilise olümpiaadikomisjoni kokkuvõttest (TÜ Teaduskooli lehekülg) selgus, et Lääne-Virumaa

oli lõppvoorus esindatuse poolest Tallinna järel teisel kohal. Meie maakonnast osales eesti keele olümpiaadi lõppvoorus 14 õpilast 6 õpetaja juhendamisel. Eesti keelele tuleks lisada juurde ka 5 õpilast eesti kirjanduse olümpiaadi lõppvoorus ja 3 õpetajat.

Lõppvooru pääsemise osas olid paremad näitajad veel bioloogias (8 õpilast, 5 õpetajat), geograafia (4 õpilast 3 õpetajat), matemaatika (3 õpilast, 3 õpetajat).

Mida näitab võrdlus teiste maakondadega? Andmed eelmise kahe aasta kohta (alus TÜ Teaduskooli koduleht) näitavad, et kõigist lõppvoorus osalejatest moodustavad alati suurima osa (2008.aastal 38,5%) Tallinna õpilased, järgnevad Tartu (24,1%) ja Ida-Virumaa koos Narvaga (10,5%).

2008.aastal järgnes Tartu linnale Pärnumaa (9%), Viljandimaa (7,2%), Narva (5,7%), Tartumaa (5,7%), Ida-Virumaa (4,8%). 8.kohal on Lääne-Virumaa 4,3 protsendiga.

2007.aastal moodustasid Lääne-Virumaa õpilased 4,6% kõigist lõppvoorus osalejatest. Siis oli meist rohkem õpilasi Saaremaalt ja vähem Viljandimaalt. Saaremaa ja Viljandimaa õpilaste arvud on aga väiksemad kui Lääne-Virumaal. Lääne-Virumaa oli 7.kohal.

Kokku sai 2008/2009.õppeaastal olümpiaadide lõppvoorus osalemise loa 50 (eelmisel aastal 38) Lääne-Virumaa õpilast. Neist kaks õpilast osales kahel olümpiaadil ja üks õpilane neljal olümpiaadil. Võistkondlikud olümpiaadid on õpioskused 5.klassile (5 liiget) ja majandus gümnaasiumiõpilastele (2 liiget).

Lõppvoorus olid esindatud 12 gümnaasiumi, põhikoolidest õpilasi lõppvoorus ei olnud.

KOOL	Lõppvooru pääsemine	
	10.-12.kl	7.-9.kl
Haljala Gümnaasium	2	5
Kadrina Keskkool	7	8
Kunda Ühisgümnaasium	1	
Rakke Gümnaasium		1
Rakvere Eragümnaasium	1	
Rakvere Gümnaasium	3	4
Rakvere Reaalgümnaasium	2	3
Rakvere Vene Gümnaasium	1	
Tamsalu Gümnaasium	3	1
Tapa Vene Gümnaasium	1	
Vinni-Pajusti Gümnaasium	3	4

## Tulemused üleriigilistel olümpiaadidel

Maakonnas on aastaid tunnustatud neid õpilasi, kes saavutavad üleriigilistel aineolümpiaadidel 1.-10.koha. Eelmisel õppeaastal oli neid õpilasi 12. Käesoleval õppeaastal (kui toimumata on veel geograafia, bioloogia, loodusteaduste ja tööõpetuse olümpiaadide lõppvoorud) on meie maakonna õpilased saavutanud 1.-10.koha 15 korral: eesti kirjanduses 5 õpilast, emakeeles 3 õpilast, füüsikas 2, saksa keeles 1 õpilane, ühiskonnaõpetuses 2 õpilast, vene keel võõrkeelena 1 õpilane, õpioskuste olümpiaadi võistkond.

Eriliselt tuleb ära märkida Rakvere Reaalgümnaasiumi õpilast Marleen Allemanni (õpetaja Krista Sepp), kes saavutas kirjanduse olümpiaadil 1.koha, Vinni-Pajusti Gümnaasiumi õpilast Andres Nõmmikut (õpetaja Maie Nõmmik), kes saavutas ühiskonnaõpetuse olümpiaadil 1.koha, Tamsalu Gümnaasiumi õpilast Tõnis Kasekampi (õpetaja Maie Nõmmik), kes saavuta ühiskonnaõpetuse olümpiaadil 2.koha, Kadrina Keskkooli õpilast Triinu Sikku (õpetaja Liivi Heinla), kes saavutas eesti kirjanduse olümpiaadil 3.koha ja Kunda Ühisgümnaasiumi õpilast Kärt Lindlot (õpetaja Tiina Vanatoa), kes saavutas emakeele olümpiaadil 3.koha.

## Lõpetuseks

Tsiteeriks veelkord Viire Seppa (10.06.08 ettekanne tema uurimistööst „Isiksuse rollist olümpiaadiedus”) seda, mida endised olümpiaadidest osavõtjad arvasid olümpiaadiedu faktoritest.

Edu pant on suur iseseisev töö, samuti inspireeriv õpetaja ja haridust soosiv kodune õhkkond. Endised olümpiaadidest osavõtjad pidasid olümpiaadiedus oluliseks veel püsivust ja järjekindlust; püüdlikkust; huvi aine vastu.

Oma töö kokkuvõttes püstitab Viire Sepp siiski hüpoteesi, kas olümpiaadiedu võib olneda isiksuseomadustest suuremal määral kui keskkonnast (?). Ja Kas olümpiaadil osalemist saab vaadelda kui teatud mõttes „edukat intelligentsust” (Sternberg, 2003) – inimene kohandab end situatsiooniga ja kompenseerib oma tugevate omaduste abil nõrku külgi(?).

Maaja Valter  
Lääne-Viru Maavalitsuse  
haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor

## Lisa 8. Lääne-Viru Maakonna aineseksioonide tegevusest 2009.aastal

Aineseksioonid „loetakse üle” tavaliselt septembrikuus, kus algab uus õppeaasta ja vahel vahetub seoses sellega ka aineseksiooni juht. Aineseksioonide nimekiri ja juhid on seni olnud avalikustatud Lääne-Viru maakonna aastaraamatus (vanasti oli ka maavalitsuse kodulehel). See on kindlasti liiga vähe, kui arvestada, et aineseksiooni üheks eesmärgiks on ka võimaldada vastava aine õpetajate vahelist suhtlemist meetoodilise nõustamise küsimustes. Seega võiks aineseksiooni juhiga saada kontakti vähemalt e-kirja teel. Aineseksiooni juht võiks olla maakonnas oma ala peaekspert meetoodilistes küsimustes ning on vajadusel abiks ka probleemide lahendamisel.

Aineseksiooni juhtide aastaaruannete põhjal on haridus- ja sotsiaalosakonnas tehtud kokkuvõtted 2007. ja 2008.aastal. 2007.aasta kokkuvõtet tutvustati 15.aprillil 2008.aastal VIROLi hariduskomisjoni koosolekul. Fakte aruannetest on kasutatud aastaraamatutes.

### Kokkuvõte 2009.aasta tegevustest

Kokku oli 2009/2010.õppeaasta alguses **34 aineseksiooni**, kusjuures 2009.aastal lõpetas ametlikult tegevuse bioloogia aineseksioon ja aineseksiooni moodustasid riigikaitse õpetajad ja lasteaedade juhatajate asetäitjad.

Enamik aineseksioone ühendab õpetajaid. Lisaks õpetajate seksioonidele on koondunud koolipsühholoogid, sotsiaalpedagoogid, logopeedid ja kooliraamatukogu töötajad, kirjade järgi ka huvijuhid.

### **Lasteaiaõpetajate aineseksioone on 8, kooliõpetajate omasid 21.**

**Lasteaiaõpetajad** jagunevad juhid, õppealajuhatajad, liikumine, muusika, eesti keel ja matemaatika, käeline tegevus, tervis ja loodus. Reeglina õpetajad mitmes aineseksioonis ei tegutse. Mitmes lasteaias on tava, et esindaja on igas aineseksioonis. Lasteaiaõpetajate aineseksioonid on ellu kutsutud eelkõige õpetajate omavahelise suhtlemise ja kogemuste vahetamise eesmärgil. Lastele korraldavad üritusi ainult muusika aineseksiooni liikmed (muinasjutupäev) ja liikumise seksiooni liikmed (lasteaedade spordipäev).

Juhtide ainesektsiooni eestvedamisel ja teiste toetusel ja kaasaaitamisel organiseeritakse igal aastal maakonna alushariduse konverents. 2009. aastal oli teemaks "Millest küll tehtud on poisid ja tüdrukud" ning korraldajaks Kunda Lasteaed.

Lasteaiaõpetajad käisid 2009.aastal kokku koosolekutel 12 korral ja koolitustel 34 korral. Ka koosolek on sageli tegelikult koolitus valdkonnast õpetajalt õpetajale. Koolituse raames kasutasid lektorina oma ainesektsiooni liiget emakeele ja matemaatika ning muusika ainesektsioon. Teistel oli koolitaja või lektor väljastpoolt.

Lasteaedade sektsioonidel on hea koostöö Rakvere Kolledžiga, mille tulemusena väljastab ainesektsioonide raames läbi viidud koolituste kohta tõendid kolledž.

Alushariduse ainesektsioonid käisid koos (koosolekutel või koolitustel) keskmiselt 6 korda aastas. Aktiivseimad olid juhid (11 korda) ja vähem jõudis koos käia vastloodud juhtide asetäitjate sektsioon (2 korda).

**Kõige suurema liikmeskonnaga** ainesektsioonid on alusharidus (137), eesti keel (62), matemaatika (54) ja kehaline kasvatus (52).

Algõpetuse ainesektsioon saab täies koosseisus kokku kord aastas üldkoosolekul ja igasuvises loomelaagris. Kümneliikmeline aktiiv kogunes 6 korral.

Eesti keele õpetajad said 5 korral kokku teatri ühisküllastustel ning ühisel Setomaa reisil. Toimus kaks koosolekut päevaprobleemide aruteluks.

Matemaatikaõpetajate aktiiv (12) pani sügisesele koosolekul paika aasta tegevuskava, üritused, millest oli võimalik osa võtta kõigil matemaatikaõpetajatel. Toimus õppepäev Tapa Gümnaasiumis, õppereis Ahvenamaale ja tervistav nädalavahetus Tamsalus.

**Õpilastega korraldavadki** kõige rohkem üritusi eesti keele ja matemaatika ainesektsioon.

Esimene neist organiseerib lisaks olümpiaadile (osales 216 õpilast) veel Midrimaa etluskonkursi (23), Liivide etluskonkursi (20), Koidulauliku konkursi (19), kirjandivõistluse (69).

Matemaatikud korraldasid olümpiaadile (298) lisaks NUPUTA võistluse 5.-6. ja 7.klassile (112), XVI Virumaa matemaatikavõistluse (76), aitasid läbi viia pranglimise võistlusi (finaalis 78 õpilast; osales üldse 18 kooli 2482 õpilasega). Võib öelda, et matemaatika ainesektsioon viis läbi ka majandusolümpiaadi (11 osalejat).

Õpilastele ja õpilastega läbiviidavatest üritustest on **olümpiaadid** kindlasti kõige arvukamad ja ka kõige olulisemad, sest enamasti on olümpiaad ka üleriigilise võistluse osa ning selle kaudu esindatakse üleriigiliselt Lääne-Virumaad.

Kehalise kasvatuse õpetajad (52) moodustavad (nii nagu algklassiõpetajadki) lisaks aineseksioonile ka oma liidu. Aasta jooksul viiakse läbi või ollakse abiks läbiviimisel väga paljudel erineva tasemega spordivõistlustel. Möödunud aastal viidi läbi seksiooni koosolek ja üks koolitus. Aktiivselt osaletakse EKKL ja erialaliitude kursustel.

Aineseksiooni (usuõpetuse) moodustavad 4 usundi või religiooniõpetajat, kes on oma missiooniks võtnud just õpilaste silmaringi laiendamise läbi ürituste (Tallinna Juudi sünagoogi külastus, Iisraeli õhtu ja Piibli õppepäev). Üritustega olid hõlmatud kolme kooli õpilased.

Teist aastat tegutses aktiivselt informaatikaõpetajate aineseksioon (3 koosolekut ja 2 koolitust) ja viisid läbi maakonna olümpiaadi (koostasid ka ülesanded).

Oma õpetajate koolitamisega ja üksteiselt õppimisega tegeleb aktiivselt käsitööõpetajate (30) aineseksioon (käis koos 4 korral). Koolitustõendid jagati 3 korral. Möödunud aastal viidi läbi ka olümpiaad.

Töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetajad koolitasid ennast kahes valdkonnas (neist joonestuskursusel 4 korral) ja viisid läbi olümpiaadi.

Saksa keele õpetajad said korra kokku koosolekul ja korra koolitusel, samuti inglise keele õpetajad (35) 2 korda koosolekul ja koolitusel (10)

Inglise keele ja saksa keele õpetajad on oma peamiseks ülesandeks võtnud olümpiaadide korraldamise ja seda laiemalt kui üleriigiliselt.

Inglise keele olümpiaadist võttis 2009.aastal osa 144 õpilast ja saksa keele olümpiaadist 44 õpilast.

Korra said aasta jooksul kokku kunstiõpetajad (32).

Muusikaõpetuse õpetajate (22) elu seostub tihedalt EMÕL tegemistega ja üldlaulupeo eelproovide korraldamisega. „Päris oma” üritus oli koolituspäev Lehtses.

Vene keele õpetajad (17) käisid koos korra ja viisid läbi maakonna vene keele olümpiaadi (13 õpilast).



Riigikaitse ainesektsioon (8) kutsuti ellu õpilasürituste läbiviimiseks ja riigikaitse propageerimiseks. Toimus 4 üritust: lahtiste uste päev Tapal, riigikaitsealaager, näidislaskmised, ja riigikaitsealaste võistluste sari.

Sageli on ainesektsiooni juht koondanud enda ümber väikse meeskonna, keda võib nimetada **ainesektsiooni aktiiviks** ja kes otseselt aitavad korraldada maakonna ainesektsiooni tegevust. Nii on algõpetuse aktiiv 9-liikmeline, matemaatikas 12-liikmeline, inglise keeles 7-liikmeline, alushariduse muusikutel ja eesti keelel 6-liikmeline. Saab öelda, et kokku juhib maakonna ainesektsioone 92 inimest.

2008.aastal tõime VIROLi hariduskomisjonis välja mõned probleemküsimused, mis aktuaalsed tänaseni. Ainesektsioonid koostöös haridus- ja sotsiaalosakonna ja VIROLi hariduskomisjoniga võiksid ka edaspidi otsida erinevaid lahendusteid järgmistele probleemidele

- meid mitte rahuldavad tasemetööde ja lõpueksamite tulemused
- parandusõppe koordineerimine
- LÕKi õpilane tavakoolis
- kuidas meie aitame ellu viia haridusprioriteeti – õpilase individuaalsuse arvestamine? Kuidas andekaid rohkem avastada ja nende arengut toetada?
- õpetamine liitklassis

Peab märkima, et õpetajate ainesektsioonidel, kelle ülesannetena näeme oma liikmetele ürituste ja õppepäevade korraldamist, oma aine populariseerimist maakonnas, metoodilise nõustamise küsimustes liikmete vahelise suhtlemise organiseerimist, maakonna aineolümpiaadide ja õpilasvõistluste korraldamist, on oluline roll maakonnas.

Maaja Valter  
Lääne-Viru Maavalitsuse  
haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor

## Lisa 9. Avatud noortekeskuste projektikonkursil rahastatud projektid 2009.aastal

Nr	Projekti nimetus, taotleja ja projektijuht	Projekti eesmärk	Projektis osalenud noorte arv	Projekti kogumaksumus	Komisjoni poolt eraldatud toetus-summa
1	„Kursused Roela noortele”, MTÜ Roela Noortemaja, Maire Eigi	Kasvatada Roela piirkonna noortest elus toimetulevad mitmekülgsete oskustega kodanikud, milleks korraldada neile arendavad kursused tehniliste vahenditega käsitlemises ning tervise ja välimuse eest hoolitsemises.	93	10 000	8 000
2	„Ettevõtlikele noortele”, Sõmeru Vallavalitsus, Siiri Saarmets	Sõmeru valla noortekeskuste noortele koolituse „24h CAMP” korraldamine, et toetada ettevõtlikke, õpilasfirma asutanud või sellest huvitatud noori	25	16 500	13 000
3	„Tehnikamehed”, Sõmeru Vallavalitsus, Siiri Saarmets	Näpi Noortekeskuse noortele neid huvitavate ja arendavate tegevustega tegelemiseks tingimuste loomine; noorte vaba aja sisustamine; noortes tehnikahuvi äratamine	50	7 820	6 216
4	„Projektijuhtimise ja kirjutamise koolitus”, Rakke Vallavalitsus, Taimi Talpas Taltsepp	Via läbi projektijuhtimise ja kirjutamise koolitus, et tugevdada koostööd noorte ja noorsootõtaja vahel, arendada meeskonnatööd, toetada noortealgatust.	22	7 500	6 000
5.	„Piljardilaud ja lauatenniselaud”, Rakke Vallavalitsus, Taimi Talpas Taltsepp	Täiendada noorte vaba veetmise võimalusi Rakke Noortekeskuses	45	15 530	1 2424
6	„Taimeseadekursus”, Rakke Vallavalitsus, Taimi Talpas Taltsepp	Anda noortele võimalus õppida taimeseadekunsti ja tekitada neis huvi enda ümber ilu loomiseks	18	3 440	2 752
7	„Vildikursus”, Rakke Vallavalitsus, Taimi Talpas Taltsepp	Noortele võimaluse loomine tegelda huvitava ja populaarse käsitööliigi – viltimisega	22	2 795	2 236
8	„Maailma parandamiseks ole hooliv ja aktiivne”, Rakvere Linnavalitsus, Moonika Laud	Teha koostööd teise maakonna noortekeskustega ja kaasata noori mitmesugustesse tegevustesse, mille läbi paranevad nende sotsiaalsed oskused ja võimalused vaba aja sisustamiseks	180	42 461	33 629
9	„Õhtud tegusaks”, MTÜ „Vinni Valla Noored”, Kerdi Tude	Kadila Noortekeskuses ja teistes Vinni valla noortekeskustes vaba aja sisustamise võimaluste laiendamine.	96	18 009	13 966

10	„Renoveeritud kööki uus sisustus”, MTÜ „Vinni Valla Noored”, Kerdi Tude	Pajusti Noortekeskuses kokandusringis osalemise võimaldamine, sotsiaalsete oskuste parandamine, noorte aktiivsuse tõstmine, võimaluste loomine vaba aja huvitavaks veetmiseks.	25	9 620	7 692
11	„Õhtud põnevaks lauamänge mängides”, Sõmeru Vallavalitsus, Kaie Salujärv	Pakkuda Ubja Noortekeskuse noortele võimalust tegeleda vaba ajal huvitava ja arendava tegevusega.	30	9 733	7 546
12	„Kõik noored meisterdama”, Sõmeru Vallavalitsus, Kaie Salujärv	Noorte vaba aja sisustamise võimaluste parandamine Ubja Noortekeskuses	30	5 847	4 605
13	„Meisterdame üheskoos”, Sõmeru Vallavalitsus, Oxana Nikitina	Noorte vaba aja sisustamise võimaluste parandamine Sõmeru Noortekeskuses	130	9 971	7 960
14	„Õpime mängides”, Sõmeru Vallavalitsus, Oxana Nikitina	Pakkuda Sõmeru Noortekeskuse noortele võimalust tegeleda vaba ajal huvitava ja arendava tegevusega.	100	10 711	8 328
15	„Uus mängumaailm”, Sõmeru Vallavalitsus, Lilian Loit	Soetada Roodevälja Noortekeskusele Wii konsool, mille abil anda noortele võimalus aktiivseks kehaliseks tegevuseks.	40	7 173	5 669
16	„Klotsid kokku”, Sõmeru Vallavalitsus, Lilian Loit	Tekitada Roodevälja Noortekeskust külastavates poistes huvi tehnika ja käelise tegevuse vastu, arendada noorte loogilist mõtlemist, püsivust ja kannatlikkust.	40	6 393	4 770
17	„Täis kõhu nimel kokkama”, Väike-Maarja Vallavalitsus	Noorte toimetuleku oskuste parandamine.	36	8 805	6 000
18	„Vanast uuele kaunis lisa ...”, Väike-Maarja Vallavalitsus, Virge Lepa	Anda noortele uusi teadmisi ja oskusi.	24	2 780	1 600
19	„Uhtna Lauamängude Karikas ELK'09”, Sõmeru Vallavalitsus, Ilja Golomb	Võimaldada Uhtna noortele noortekeskuses suhtlemist ja arendavat tegevust.	60	9 118	7 294
20	„Osavaks ja treenituks ratastel”, MTÜ Roela Noortemaja, Maire Eigi	Pakkuda huvitavat ja sportlikku tegevust noortele, eriti teismeliste poistele	78	17 878	14 302
21	„Noorte väljakutse täiskasvanutele „Maitvalt ja mänguliselt””, Kunda Linnavalitsus, Helen Jagant	Suhtlusbarjääride lammutamine erinevate põlvkondade vahel olenemata positsioonist ühiskonnas	209	33 180	5 047

22	„Haljala laua- ja õhuhoki turniir”, MTÜ Haljala Noortekeskus, Gerttu Aavik	Luu noortele tingimused vaba aja sisukaks veetmiseks.	140	6 028	4 822
23	„Mõttemeister”, MTÜ AVA, Leho Lamus	Võimaldada Lehtse noortele arendavat tegevust koolivälisel ajal, propageerida noortekeskuse tööd noorte hulgas.	18	5 318	2 451
24	„Külla Aravete noortele”, MTÜ Roela Noortemaja, Maire Eigi	Koostöö tihendamine Ambla ja Aravete noortekeskustega. Võimaldada noortel saada uusi teadmisi-kogemusi ja leida uusi sõpru, tutvuda noortekeskustega väljaspool maakonda	90	2 758	2 206
25	„Noorte kokkutulek Roelas”, MTÜ Roela Noortemaja, Maire Eigi	Edendada noortekeskuste omavahelist koostööd, saamaks uusi mõtteid, kogemusi, arenguvõimalusi.	179	5 950	4 760
26	„Mäng kui üks vabaaja veetmise võimalus...”, MTÜ Tapa Lastekaitse Ühing, Ave Papp	Noorte vaba aja sisustamine ja noortele suhtlemise ja arendava tegevuse võimaldamine	143	5 949	4 810
27	„Pliidirauad kuumaks”, MTÜ Vahva Vaeküla, Svetlana Johanson	Vaeküla noortekeskusele elektripliidi ostmine, et oleks võimalik läbi viia tegevustunde.	70	4 990	3 992
28	„Ott jõuab Uhtnasse”, Sõmeru Vallavalitsus, Ilja Golomb	Viia läbi Uhtna Noortekeskuse noortele kursus Otsi Otti, mis õpetab noori turvaliselt looduses hakkama saama.	20	6 250	5 000
29	„Lauatenniselaud”, Rakke Vallavalitsus, Taimi Talpas Taltsepp	Rakke Noortekeskuses vaba aja sisustamise võimaluste laiendamise, mis kindlustaks noorte jätkuva huvi noortekeskuses toimuva vastu.	46	7 900	5 000
30	„Nobenäpud”, Rakvere Linnavalitsus, Moonika Laud	pakkuda noortele käelist tegevust erinevates käsitööliikide valdkondades, mis sisustaks nende vaba aega koolivaheaegadel.	300	8 104	5 000
31	„Olemasolevate vaba aja veetmise vahendite korrastamine ja täiustamine”, Väike-Maarja Vallavalitsus, Meeli Veia	Vaba aja veetmise võimaluste laiendamine Väike-Maarja Noortekeskuses	75	6 322	4 400
32	„Värvid teevad meele rõõmsaks”, Väike-Maarja Vallavalitsus, Meeli Veia	Vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamine Väike-Maarja Noortekeskuses	46	6 750	4 000
<b>Kokku 32 projekti</b>			<b>2 479</b>	<b>321 583</b>	<b>217 477</b>

## Lisa 10. Noortekeskused ja noortetoad maakonnas 2009.aastal

Kohalik omavalitsus	Noortekeskuse nimi	Juriidiline vorm	Juht, kontaktisik	Töötajate arv
Haljala vald	Haljala Noortekeskus MTÜ	MTÜ	Gerttu Aavik	1*
	Essu noortekeskus****	MTÜ juures	Krista Hütsi	1
Kadrina vald	Kadrina avatud noortekeskus	MTÜ juures	Margi Loide	3 vabatahtlikku
			Helen Karus	
Kunda linn	Kunda Linna Klubi noortemaja	KOV asutuse str.üksus	Helen Jagant	1*
Laekvere vald	Laekvere laste- ja noortetuba	KOV asutuse (rahvamaja) str.üksus	Marit Roosvalt	1*
	Venevere seltsimaja laste- ja noortetuba	MTÜ juures	Terje Arold	1
	Muuga noortetuba	MTÜ juures	Hille Meltsas	1
Rakke vald	Rakke Noortekeskus	KOV asutus	Taimi Talpas-Taltsepp	1*
Rakvere linn	<a href="#">Rakvere avatud noortekeskus Torn</a>	KOV asutuse str.üksus	Hele Kuul	3*
			Ursula	
	Rakvere sotsiaalabikeskuse laste päevakeskus	KOV asutuse juures	Helle Ling, Viktorija Leiman, Annika Pärnamägi	3*
Rakvere vald	Lepna lastetuba	KOV asutuse juures	Helve Tähtre	1
Rägavere vald	Ulvi klubi noortetuba	KOV asutuse juures	Marika Mäekivi	1
Sõmeru vald	Sõmeru noortekeskus	KOV	Oxana Nikitina	1*
	Uhtna noortekeskus	KOV	Ilja Golomb	1*
	Roodevälja noortekeskus	KOV	Lilian Loit	1*
	Ubja noortekeskus	KOV	Kaie Salujärv	1*
	Vaeküla noortekeskus	MTÜ	Tanja Sõtšova, Sveta Johanson	1
	Näpi külatuba	KOV	Siiri Saarmets	1
Tamsalu vald	Tamsalu sotsiaalabikeskus***	MTÜ juures	Marit Kallaste, Mirjam Kunnberg	2*
	Vajangu noorsootöö keskus	MTÜ	Mari Liiva	1
Tapa vald	Tapa laste- ja noortekeskus	MTÜ juures	Ave Pappes,	3*
			Ivar Augasmägi	

	Lehtse avatud noortekeskus*****	MTÜ	Leho Lamus	1
	Moe Noortetuba***	KOV asutuse juures	Diana Rohtmaa	1
<b>Vinni vald</b>	Kadila noortetuba **	MTÜ	Liidia Mets	2
	MTÜ Roela Noortemaja	MTÜ	Maire Eigi	1*
	Viru-Jaagupi noortetuba**	MTÜ	Niggel David Mann	1*
	MTÜ Pajusti Noorte Vaba Aja Keskus **	MTÜ	Moonika Laud	1*
	Tudu noortetuba**	MTÜ	Noorte endi aktiiv	
<b>V-Maarja vald</b>	Väike-Maarja noortekeskus	KOV asutus	Virge Lepa	2*
	Simuna Noortekeskus	KOV asutus	Küllli Siim	1*

Allikas: noortekeskuste andmed, 2010 jaanuar

\* koosseisulised töötajad, teised kas vabatahtlikud või täidavad ka teisi ülesandeid

\*\* MTÜ Vinni Valla Noored koosseisu kuuluvad Kadila, Pajusti, Viru-Jaagupi ja Tudu noortekeskused, Roela ANK on iseseisev MTÜ.

\*\*\* suletud 2009.a teisel poolaastal

\*\*\*\* 2009.a sügisest suletud remondi tõttu

\*\*\*\*\* koosseis muutus kaks korda, jaanuarist 2010 suletud

Märkus: Noortekeskused on omavalitsuse asutuste juures eraldi struktuuriüksusena, eraldi loodud mittetulundusühingud (MTÜ) või MTÜ juures kõrvaltegevusena. 2010.a Sõmeru vallas muudeti noortekeskuste juriidilist staatust.

## Lisa 11. Lääne-Virumaa kirjandusnimestik (2009)

**Buum/Ruum : uus Eesti arhitektuur** = Boom/Room : new Estonian Architecture : Eesti Arhitektide Liidu näitus 2008: kataloog=Boom/Room New Estonian Architecture/ [Koostaja Pille Epner; kujundus: Tuuli Aule; tõlge: Juta Ristsoo; näituse fotograaf Martin Siplane]. - Tallinn: Eesti Arhitektide Liit, 2009. - 299, [4] lk.: ill.

**Eesti vallamajad** = Estonian commune houses = Estnische gemeindehäuser = Estonian commune houses Estnische gemeindehäuser/koostanud Hanno Talving; [tõlkinud [inglise keelde] Maret Tamjärv, [saksa keelde] Anu Põldsam; toimetanud Maie Mägi ja Tiina Randviir; kujundanud Andres Tali]. - Tallinn: Tänapäev, 2009. - 221 lk.: ill. - Sisaldab registrit.- Rööptekst saksa ja inglise keeles.

**Ferdinand Veike - mees, kes mängis nukkudega** / [Koostajad Ludmilla Rass ja Ferdinand Veike; toimetanud Ludmilla Rass ja Ene Paaver; kujundanud Kersti Tormis]. - Tallinn: Eesti Teatriliit, 2009. - 375 lk.: ill.

**Mälestused elustuvad:** MTÜ "Looja" töö rahvusvahelise projektiga 2005-2009. / [Koostajad: Leida Rätsep, Eha Leinassar; kaanekujundus: Epp Viires]. - [Tallinn]: Looja, 2009. - 131 lk.: ill., portr. - Sisaldab bibliograafiat.

**Orguse küla** / [Koostanud Heino Ross ja Ants Ross]. - [Tõrva] : Väike-Viru, 2009. - 70, [1] lk.: ill., portr., kaart.

**Pildilugu Vihulast ja vihulastest AD 1971** / operaator Jaak Maismaa; teksti salvestas Härmo Saarm. - Vihula: MTÜ Vihula Selts, 2009. - 1 DVD

**Pool sajandit restaureerimist Eestis : 1950-2000:** [Eesti Arhitektuurimuuseumi näitus Rotermanni soolalaos 22.maist - 16.augustini 2009] = Restoration of architectural heritage in Estonia : 1950-2000 = Restoration of architectural heritage in Estonia / [Koostaja Matis Rodin; toimetaja Karin Hallas-Murula; tõlkijad Külli Liebert (sissejuhatus)... jt.; sissejuhatus: Fredi Tomps; kujundaja Angelika Schneider]. - Tallinn : Eesti Arhitektuurimuuseum, 2009. - 103 lk.: ill. - Rööptekst inglise keeles.

**Rahvakultuuri aastaraamat** = Folk Culture Yearbook 2008 /=Folk culture yearbook 2008 / [Koostanud ja toimetanud Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus; toimetaja Lynn Veski]. - Tallinn: Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, 2009. - 256 lk.: ill. - Kokkuvõtted inglise keeles (2001 (2002)-)

**Rakvere ajalooline vaimsus hariduses ja kultuuris : vana koolimaja Pikk 40** / [Koostajad M.Vassiljev, K.Koha; toimetaja M.Vassiljev; kaanekujundus: M.Seidelberg]. - Rakvere: VR Kirjastus, 2009. - 92 lk.: ill., portr. - Bibliograafia joonealustes märkustes.

**Rakvere Põhikool 100** / [Toimetaja Eno Noorväli]. - Rakvere: Rakvere Põhikool, 2009. - 91 lk.: ill., portr.

**Soomusrongide diviis Vabadussõjas 1. osa**, Punaväe sissetungimine ja väljatõrjumine 2. osa, Võitlused piiridel / [Toimetajad Lauri Suurmaa, Reigo Rosenthal; kujundus: Rait Sohkin]. - 2. tr. - Tallinn: Grenader, 2009. - 358 lk.: ill.

**Udriku Muusika Seltsist Kadrina pasunakoorini** / [Koostanud Harald Rahupõld; toimetanud Tiiu Uusküla]. - Kadrina: Neeruti Selts, 2009. - 16 lk.: ill., portr. - (Neeruti Seltsi Toimetised; A-543).

**Ultima memoria : Eestimaa lagunenud ja hüljatud kultuurimälestised** = Abandoned and decayed cultural monuments of Estonia = Разрушенные памятники Эстонии = Ultima memoria : Разрушенные памятники Эстонии / [Koostajad Mika Orava ja Olev Liivik; tekstide autorid Carl-Dag Lige, Jarmo Lobjakas; kujundanud Margit Randmäe; fotod: Meeli Küttim]. - [Tallinn]: Arhitektuuripärandi Hoidmise Selts : Eesti Muinsuskaitse Ümarlaud, 2009. - 160 lk.: ill., portr.; 1 DVD. - Rööptekst inglise ja vene keeles (DVD).

**ÜENÜ orkester Kadrinas** / [Koostanud Johannes Piiskoppeli päeviku põhjal Vaike Kalind; kujundanud ja toimetanud Tiiu Uusküla]. - Kadrina: Neeruti Selts, 2009. - 16 lk.: ill., portr., noot. - (Neeruti Seltsi toimetised; A-541).

**XII täiskasvanud õppija nädal 2009**: [02.-09.oktoober 2009 / [Toimetaja Külli Steinberg; kujundaja Mihkel Ronk]. - Tallinn: Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon "Andras", 2009. - 41 lk.: ill., portr. - Kokkuvõtte vene ja inglise keeles.

**Aia, Aivo. Eesti kirikud läbi sajandite** / Aivo Aia tekst ja fotod; [Kujundanud Irina Tammis]. - [Tallinn]: Tammerraamat, 2009. - 416 lk.: ill. - Sisaldab bibliograafiat.

**Andresen, Lembit. Algust otsimas** / Lembit Andresen; [eessõna: Vello Paatsi; kaanekujundaja Karl-Kristjan Videvik]. - Tallinn: Tallinna Ülikool, 2009. - 463, [1] lk., portr.: ill.

**Biin, Aarne. Ruts : sõjas ja vangis, armastuses ja abielus** / Aarne Biin; [Kujundanud Kutt Niinepuu-Kiik]. - [Tallinn]: Kuldsulg, 2009. - 159, [1] lk., [4] lk. ill., portr.



**Ellik, Mihkel. Kaupmehe lugu Rakverest : ühest eesti ajast teise /** Mihkel Ellik. - Tartu: M. Ellik, 2009. - 175, [1] lk., ill.

**Hansson, Karin. Mõisalegendid- ja lood /** Kogunud Karin Hansson. - Rakvere: K. Hansson, 2009. - [54] l.: ill.

**Heljas, Mari-Anne. Võsu rahvas ja tema lugu /** Mari-Anne Heljas; [fotod: Aarne Vaik ... jt.]. - Tallinn: Grenader, 2009. - 198, [3] lk.: ill., portr. - Bibliograafia lk. 197-198.

**Kinnep, Aime. Eduard Wiiralt : Eduard Wiiralti noorusradadel /** Aime Kinnep. - Rakke [Lääne-Virumaa]: Rakke Valla Hariduse Selts, 2009. - 32 lk.: ill., portr. - Sisaldab bibliograafiat ja registrit.

**Männik, Maie. Rägavere kooli lugu /** Maie Männik; [kujundus: Andres Mandre]. - Sõmeru vald [Lääne-Virumaa]: Andres Mandre Service, 2009. - 287 lk.: ill.

**Nurme, Ilmar. Armutu Siber : [1941.aastal Siberisse küüditatud mehe mälestused] /** Ilmar Nurme; [toimetanud Valdek Kiiver ; kujundanud Arvo Rebane]. - Tartu: Hotpress, 2009. - 192 lk.: ill.

**Parve, Enn. Porkuni legendid elavad /** Enn Parve; toimetanud ja kujundanud Tiit Kaljuste. - Tallinn: E.Parve, 2009. - 18, [2] lk.: ill.

**Pirrus, Enn. Eestimaa suured kivid : suurte rändrahnude lugu /** Enn Pirrus; [toimetanud Aasa Aaloe; kaanekujundus: Tiia Eikholm; fotod: Enn Pirrus, Avo Miidel]; TTÜ Geoloogia Instituut. - Tallinn: Teaduste Akadeemia Kirjastus, 2009. - 120 lk., [48] lk. ill.: ill., kaart. - Bibliograafia lk. 95-101. - Kokkuvõtte inglise keeles.

**Suuroja, Martin. Eesti tammed : [Eesti loodusmonumendid] /** Martin Suuroja. - [Tallinn]: GeoTrail KS, 2009. - 115 lk.: ill. - (Eesti loodusmonumendid). - Sisaldab bibliograafiat.

## Lisa 12. Lääne-Viru maakonna õpilased 2008/2009.õppeaastal TÜ Teaduskoolis ja TTÜ Tehnoloogiakoolis

**Võrreldes eelmise õppeaastaga suurenes Lääne-Viru maakonna õpilaste huvi Tartu Ülikooli Teaduskooli ja Tallinna Tehnikaülikooli Tehnoloogiakooli vastu.**

Tartu Ülikooli Teaduskool ja Tallinna Tehnikaülikooli Tehnoloogiakool pakuvad muuhulgas põhikooli vanema astme ja gümnaasiumi õpilastele kursuseid, mis võimaldavad rikastada üldhariduskooli õppekava ja veeta sisukalt vaba aega.

Teaduskool pakub erineval tasemel kursuseid nii täppis- kui loodusteaduste, aga ka lingvistika, filosoofia jt valdkondadest. Sisseastumiskatseid ei ole, põhiline on huvi ja valmisolek iseseisvaks tööks. Kursustele oodatakse kõiki õpilased, kes soovivad ennast ainealaselt täiendada, osaleda olümpiaadidel või valmistuda kõrgkooli astumiseks. Kursused toimuvad kas tavaposti vahendusel, veebipõhiselt või e-õppe keskkonnas. Kursuse lõpetamise kohta antakse Tartu Ülikooli tunnistus.

Tehnoloogiakooli eesmärgiks on läbi mitmekesiste kursuste, laagri ja töötubade tehnika- ning teadushuvi äratamine; matemaatika, füüsika, keemia jt. loodusteaduste ning tehnoloogia omavaheliste seoste väljatoomine; õppe mõistetavaks ja huvitavaks tegemine. Kursustel osalenutele väljastatakse Tallinna Tehnikaülikooli tunnistus.

Tehnoloogiakooliga on Lääne-Virumaal sidemed robotika populariseerimisel ja õpetamisel.

Eelmisel aastal toimus Rakveres kursus lihtsamate robotite ehitamiseks, meie maakonnale eraldati kohad juhendajate mitmeetapilisele kursusele ülikooli juures. Robotika õpetuse jagamiseks valmistuvad Rakvere Eragümnaasium ja NORAXi koolituskeskus.

Tehnoloogiakooli kursused Lääne-Virumaa noorte hulgas veel väga populaarsed ei ole. 2009. aastal osalesid sealsetel kursustel kaks õpilast Kadrina Keskkoolist, üks õpilane Haljala Gümnaasiumist ja kaks õpilast Rakvere Reaalgümnaasiumist.

Tartu Ülikooli Teaduskoolis õppisid Lääne-Virumaa õpilased 2008/2009. õppeaastal kokku 63 kursusel. 2007.aastal lõpetati Teaduskoolis 48 kursust, 2008.aastal 52 kursust.

Kõikidel aastatel on valitud matemaatika (2008/09.aastal 18), keemia (16), füüsika (8) ja bioloogia (15) kursuseid. Käesoleval õppeaastal valiti ühel korral ka informaatika, kolmel korral eesti keel ja kahel korral meditsiin.

2008/2009.aastal oli teaduskoolis õppijate hulgas palju abituriente (21). Eelmisel õppeaastal leidis gümnaasiumi lõpuklassis õppimise kõrvalt aega lisakursusi võtta ainult kolm õpilast. Abiturientide suurem huvi võib olla seotud sellega, et loodetakse abi saada lõpueksamite edukaks sooritamiseks või boonuspunkte edasiõppimiseks või lihtsalt alanud tegevuse jätkamisega.

10.-11.klassi õpilastel oli valitud 22 kursust ja põhikooli õpilastel 20 kursust.

Kui õpilaste arv ja nende poolt valitud kursuste arv on suurenenud, siis koolide nimekiri püsib suhteliselt muutumatuna.

2008/2009.õppeaastal osales teaduskooli kursustel Kadrina Keskkoolist 12 õpilast, Rakvere Gümnaasiumist 11 õpilast (neist üks kahel kursusel), Tapa Gümnaasiumi 10 õpilast (neist 5 kahel kursusel), Rakvere Reaalgümnaasiumi 8 õpilast (neist 1 kahel kursusel, Vinni-Pajusti Gümnaasiumi 5 õpilast (neist 1 kahel kursusel), Tamsalu Gümnaasiumi 3 õpilast, Tapa Vene Gümnaasiumist 1 õpilane. Üks õpilane osales Sõmeru Koolist kahel kursusel, üks õpilane Simuna Koolist ja kaks õpilast grupina Rakvere Põhikoolist.

Tartu Ülikooli Teaduskooli 2009/2010.õppeaasta kursustele on registreerumine juba alanud ja kestab kuni 28.septembrini 2009. Lähemat infot saab TÜ Teaduskooli kodulehelt [www.teaduskool.ut.ee](http://www.teaduskool.ut.ee)

Tallinna Ülikooli Tehnoloogiakooli kohta saab informatsiooni nende kodulehelt <http://tehnoloogiakool.ttu.ee>.

Maaja Valter  
Lääne-Viru Maavalitsuse  
haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor